

Gorenjski Glas

PETEK, 11. OKTOBRA 2013

LETO LXV, ŠT. 81, CENA 1,70 EUR, 14 HRK | ODGOVORNA UREDNICA: MARIJA VOLČJAK | ČASOPIS IZHAJA OB TORKIH IN PETKIH | INFO@G-GLAS.SI | WWW.GORENJSKIGLAS.SI

Malo oprostitev pri davku na nepremičnine

Predlog zakona o davku na nepremičnine obdavi tudi sakralne in javne objekte, glede višine davčne stopnje razlikuje zasedene in prazne (počitniške) stanovanjske nepremičnine in v primerjavi s prvo različico zakona znižuje obdavčitev kmetijskih zemljišč in gozdov.

CVETO ZAPLOTNIK

Kranj - Ministrstvo za finance je v ponedeljek predstavilo javnosti predlog zakona o davku na nepremičnine, ki pa se bo po obravnavi na vladi in v državnem zboru verjetno še spremenil. Neuradno se slišati, da zakon, predvsem davčne stopnje, še vedno ni usklajen z vsemi ministrstvi in tudi ne z nevladnimi organizacijami in da bo o zakonu potekala še javna razprava.

V obdavčitev naj bi zajeli vse nepremičnine, ki so na

presečni dan (1. januar) zavedene v registru nepremičnin ali izpolnjujejo pogoje za vpis v register. Osnova za obdavčitev naj bi bila splošena tržna vrednost nepremičnin, davčni zavezanec je lastnik, pri nepremičninah v državni in občinski lasti upravljavec, pri finančnem lizingu lizingojemalec, v nekaterih primerih pa tudi upravnik. Davčne stopnje naj bi bile različne glede na vrsto nepremičnin. Za stanovanjske nepremičnine ministrstvo za finance predlaga 0,15-odstotno

davčno stopnjo, za tiste, v katerih lastnik ali solastnik nima prijavljenega stalnega prebivališča oz. jih ni vsaj za pol leta oddal v dplačni tržni ali neprofitni najem, pa 0,5-odstotno stopnjo. Če je stanovanjska nepremičnina vredna več kot pol milijona evrov, se davčna stopnja za vrednost nad tem zneskom poveča za 0,25 odstotne točke. Za poslovne in industrijske nepremičnine je predlagana 0,75-davčna stopnja in za energetske nepremičnine 0,4-odstotna.

► 11. stran

Čeprav zakon o davku na nepremičnine še ni sprejet, je država prihodke od davka že upoštevala pri pripravi proračuna za prihodnje leto. / Foto: Tina Dokl

Kranjski Jelen končno spet živ

Mestna občina Kranj in podjetje Elektroservi sta slovesno odprla poslovno-stanovanjski objekt Dvorec Jelen. Zasebna, 16 milijonov evrov visoka investicija lepša središče Kranja.

BOŠTJAN BOGATAJ

Kranj – »Pred osmimi leti smo začeli načrtovati projekt, pred skoraj natančno tremi leti postavili temeljni kamen, danes Dvorec Jelen tudi odpiramo,« je ob predaji nove stavbe v središču Kranja namenu povedal Ivan Hozjan, direktor podjetja Elektroservi. Prepričan je, da tudi zaradi razmer na nepremičninskem trgu in tudi lokacije in kvalitete gradnje v radiju trideset kilometrov ni boljšega poslovno-stanovanjskega objekta.

Zelo zadovoljni so tudi na Mestni občini Kranj, saj so se morali vrsto let, tako kot

vsi meščani in obiskovalci, ukvarjati z veliko sramoto, podrtijo Hotela Jelen.

»V imenu vseh Kranjčanov lahko rečem, da smo zadovoljni s prenovljeno

veduto Kranja. Prenovili smo tri stolpe, grad Khislstein in Layerjevo hišo, sedaj tudi Jelen,« pa je dejala podžupanja Nada Mihajlovič.

► 11. stran

Nada Mihajlovič in Ivan Hozjan ob ogledu Dvorca Jelen

Skupno za varnost karavanškega predora

ANDRAŽ SODJA

Jesenice – V torek zvečer je v karavanškem predoru potekala mednarodna vaja, na kateri je sodelovalo več kot sedemsto udeležencev s slovenske in avstrijske strani. »Scenarij vaje je predvideval najprej trčenje manjšega

avtobusa z osebnim avtomobilom. Zaradi zaviranja je prišlo do verižnega trčenja, kasneje je eno vozilo še zagorelo. Na obeh straneh predora je nastala kolona, tudi neudeleženi v nesreči so ostali ujeti v predoru, kjer je nastal požar.«

► 8. stran

Ob nakupu hiše Jelovica kritina Bramac Klasic GRATIS BRAMAC

AKTUALNO

Evro in pol za pregled bolnika

»Od šestdeset do sedemdeset bolnikov pregledam na dan. Vzponredno opravljam še dežurno službo. To je brutalno,« na nujnost sprememb na področju družinske medicine opozarja zdravnik Igor Muževič.

2

POSLOVNI GLAS

Izkoriščamo priložnosti in delamo drugače

Najhitreje rastoče podjetje na Gorenjskem in s tem finalist izbora za naziv zlata gazela 2013 je podjetje Knauf Insulation, ki ga dobre tri mesece vodi Tomaž Lanišek.

9

GG+

Prešernu iztočil škafo vode iz trebuha

Kranjski in tržiški zdravnik Tomaž Pirc je bil ranocelnik, ki je operiral in zdravil vse mogoče. »Slovel je po ostrih izjavah, pa tudi sicer je bil zelo zanimiva osebnost,« pravi Jurij Kurillo, avtor razstave o znamenem zdravniku.

16

GG+

Morala sem poskrbeti zase

Neža (ime je izmišljeno) je v dokumentarno igranem filmu Hočem živeti povedala pretresljivo življenjsko zgodbo, v kateri je opisala svoje spopadanje z motnjami hranjenja, samopoškodovanjem in depresijo.

17

VREME

Danes bo oblačno in deževno. Jutri zjutraj bo povečini jasno, čez dan se bo pooblačilo. V nedeljo bo delno jasno in topleje.

3/13 °C

jutri: spremenljivo oblačno

9 770352 666025

TRŽIČ

Tržni dan tokrat tudi dobrodelen

Jutri, v soboto, dopoldne bo v Trziču tradicionalni Tržni dan. Nakupe na stojnicah in v trgovinah bo tokrat popestrilo Športno društvo Airsoft Vevrce, ki bo pripravilo razstavo airsoft opreme in ob 11.30 tudi demonstracijo boja. Tržiški muzej bo pripravil zbirko iz vojnih vsebin, Rdeči križ Trzič pa bo v sklopu akcije Drobtinica na stojnicah za prostovoljne prispevke ponujal kruh in pekovsko pecivo. Izkupiček bodo namenili vsem trem domačim osnovnim šolam, da bodo otrokom iz socialno šibkejših družin omogočili tople obroke v šoli. **A. Š.**

JEZERSKO

Srečanje šol treh dežel

V podružnični šoli na Jezerskem bo 17. in 18. oktobra srečanje treh zamejskih šol. Gostje bodo učenci in učitelji iz Železne Kaple v Avstriji in Zgonika iz tržaške pokrajine v Italiji. Kot je povedala ravnateljica matične šole Matije Valjavca iz Preddvora Mateja Sajovec, bo v teh dveh dneh na Jezerskem okoli petsto otrok. Predstavili jim bodo Jezersko, otroci se bodo spoznavali na delavnica, prisluhnili bodo predavanju Dava Karničarja, posebno zanimiv pa bo prikaz reševanja gorskih reševalcev. **D. Ž.**

LJUBLJANA

Sava pričrčala imetnike obveznic

V torek je potekel rok za oddajo potrditve pisnega sklepa, ki opredeljuje predlog Save imetnikom obveznic SA02 po spremembi obrestovanja obveznic. Uradni izid glasovanja imetnikov obveznic SA02 je bil sicer znan šele včeraj popoldne, vendar je Sava ne SEOnet že objavila, da so na osnovi že zbranih informacij ocenili, da je predlagani sklep sprejet s potrebno večino. **B. B.**

Evro in pol za pregled bolnika

»Od šestdeset do sedemdeset bolnikov pregledam na dan. Vzoredno opravljam še dežurno službo. To je brutalno,« na nujnost sprememb na področju družinske medicine opozarja zdravnik Igor Mužević.

SUZANA P. KOVAČIČ

Radovljica – »Ali je normalno, da imam pet minut časa za bolnika v ambulanti?« se zamišljeno sprašuje Igor Mužević, dr. med., predsednik iniciativnega odbora Sindikata zdravnikov družinske medicine Slovenije Praktik.um, zdravnik v ambulanti družinske medicine v Radovljici. Mužević zaključuje podiplomski študij na ljubljanski Ekonomski fakulteti ravno na temo obremenitev zdravnikov družinske medicine. »V primerjavami z državami EU pri nas vlada kadrovska katastrofa v družinski medicini. Moralo bi nas biti sedemdeset odstotkov več zdravnikov, da bi ujeli povprečje v EU. S tem da opravljamo vzoredno z delom ambulantne tudi urgentno službo, imamo še dodatne obremenitve, ki jih drugje v Evropi ne poznajo. Urgenca je ločena od družinske medicine v vseh državah z izjemo Slovenije in Španije. Za vzoredno dežurstvo ne dobimo niti centa več, ker je to delovna obveznost, in tudi za »milion evrov« je to nesprejemljivo, ker ogroža varnost bolnikov,« je opozoril.

Mužević je povedal, da se kar naprej dogaja, da mora hkrati posredovati v dveh nujnih primerih: »V nekaj sekundah moram presoditi

Igor Mužević / Foto: Tina Dokl

Igor Mužević: »Sto zdravnikov v Sloveniji zdravi brez ustrezne licence. To je protizakonito. Družinski zdravniki so tako postali ortopedi, psihiatri, anesteziologi, fiziatri... še najmanj sporni so specializanti iz medicine dela. 24 zdravnikov sploh ni na seznamu licenciranih zdravnikov, ki ga vodi zdravniška zbornica.«

na podlagi klika, ali lahko en bolnik počaka še eno uro, ali bom organiziral rešilca iz drugega kraja. Oboje je slabo in zamudno. Poleg tega zdravnik ni vsemogočen, ta razlika med realnim stanjem in pričakovanji predvsem pravosodja, kot se je izkazalo v zadnjem primeru obsojene zdravnice, je skregana z zdravo pametjo.«

Mladi specialist družinske medicine ima 1500, 1600 evrov neto plače, kar

ni problematično s stališča višine plače, ampak s stališča obremenitev, je poudaril Mužević: »Ker pregledamo povprečno tisoč bolnikov na mesec, je to 1,5 evra neto na posameznega pregledanega bolnika. Vemo pa, da je poklic družinskega zdravnika najbolj smrtonosen poklic v Sloveniji. Zdravnice družinske medicine umirajo dvajset let prej od drugih Slovenk, družinski zdravniki šest let prej od

drugih zdravnikov.« Spletna anketa, ki so jo leta 2012 opravili med mladimi zdravniki, je pokazala, da si od 175 zdravnikov, ki si še niso izbrali specializacije, želi družinsko medicino specializirati le pet zdravnikov.

Sindikat Praktikum s 357 člani je pripravil predlog za krepitev družinske medicine in ohranitev vzdržnosti zdravstvene blagajne ter šest konkretnih ukrepov, ki so jih posredovali pristojnemu ministrstvu. Predlagajo manj opredeljenih pacientov na zdravnika, ukrepe za debirokratizacijo in financiranje ambulantne dejavnosti, tudi ukrepe za ukinitve sistema mrtvih duš. »Določen zdravstveni dom (ZD) npr. ima priznanih deset programov za deset zdravnikov, v resnici pa ima zaposlenih samo sedem zdravnikov, ki morajo delati za deset,« je pojasnil sogovornik. Prepoovedali bi tudi vzoredno dežurstvo, za delo na urgenci pa usposobili mlade zdravnike. »Predvsem pa želimo, da se uredijo delovne razmere za mlade zdravnike, da bo specializacija iz družinske medicine postala privlačnejša,« je dejal Igor Mužević in navrgel še en pomenljiv podatek: 6,5 odstotka BDP-ja v Sloveniji namenjamo za javno zdravstvo, v razvitih evropskih državah 7,9 odstotka.

Darilo
izžrebanemu naročniku časopisa
Gorenjski Glas
Knjigo prejme VINKO PINTAR iz Radovljice.

KOTIČEK ZA NAROČNIKE

Nova dvajseta

Opazili ste že, da so v petkov večerni termin na 1. programu Televizije Slovenija znova uvrstili domačo igrano produkcijo – novo slovensko nadaljevanko Nova dvajseta. Trije bratje: Bojč, Endi in Viki živijo skupaj v hiši staršev. Očeta niso prav pogosto videvali, mama pa jim je pred kratkim umrla. Preživljajo se sami oziroma ob pomoči očetovih nakazil. Ker prihodki niso redni niti ne visoki, se odločijo poiskati sostanovca, ki bi malo pospravil in nekaj pridal k plačilu stroškov. Zgodba se začne zapletati, ko se na nenapovedan obisk oglasi oče – in potem kar ostane doma. Odloči se celo, da bo hišo prodal in se preselil na morje, kar pa za fante – in za njihovo novo cimro Dašo – pomeni, da se znajdejo v popolnoma drugačni situaciji.

Trije naročniki Gorenjskega glasa se lahko s sodelovanjem v nagradni igri potegujete za obisk snemanja oddaje Moja Slovenija, ki bo 20. oktobra. V tej oddaji bo nastopila Karin Komljanec, ki v Novih dvajsetih igra bivše in bodoče dekle najstarejšega brata Bojča. Nagradno vprašanje se glasi: Katera slovenska igralka gorenjskega rodu igra v nadaljevanki Nova dvajseta cimro Dašo? (Na fotografiji)

Odgovore s svojimi podatki hitro, do torka, 15. oktobra, pošljite na Gorenjski glas, Bleiweisova 4, Kranj, ali na koticek@g-glas.si in sodelovali boste v žrebanju za ogled snemanja Moja Slovenija za dve osebi.

Občina predlaga ponovni razpis

Vodenje Ljudske univerze Kranj je za največ leto dni prevzela Mateja Šmid. Poslovanje zavoda pregledujejo občinski revizorji.

ANA ŠUBIČ

Kranj – Ljudska univerza Kranj (LU) je že petnajst mesecev brez direktorja s polnim mandatom. Po odstopu dolgoletne direktorice Darje Kovačič julija lani je na njen predlog v. d. direktorice postala dotedanja računovodkinja Barbara Šmid, ta pa je samo nekaj mesecev kasneje Kovačičevo odpustila – uradno zaradi nesposobnosti. Vmes je stekel postopek za imenovanje novega direktorja, za katerega pa je ustanoviteljica Mestna občina Kranj septembra predlagala, naj se ustavi in ponovi, za s strani sveta zavoda predlagano Matejo Šmid (s predhodnico nista v sorodu) pa je občina podala soglasje k začasnemu imenovanju za v. d. direktorice. Te dni sicer na LU Kranj

poteka tudi revizija poslovanja, ki jo izvaja občinska skupna služba notranje revizije.

Kranjski mestni svet je na septembrski seji sklenil, da svetu zavoda LU Kranj predlaga ustavev postopka imenovanja direktorja zaradi pomanjkljivosti v postopku (katerih pomanjkljivosti, nismo uspeli izvedeti) in njegovo ponovitev, hkrati pa je podal soglasje k imenovanju Mateje Šmid, dosedanje organizatorke izobraževanja odraslih, za novo v. d. direktorice LU Kranj za dobo največ eno leto oz. do imenovanja novega direktorja. Svet zavoda bo po napovedih njegove predsednice Ane Pavlovski predlog občine najbrž upošteval; včeraj je tudi že nameraval opraviti sejo, na kateri bi odločal o ustavitvi postopka imenovanja direktorja in

izvedbi novega postopka, a so po naših podatkih sejo tik pred zdajci preklicali.

Od 1. oktobra je tako v. d. direktorice LU Kranj Mateja Šmid, ki ji je samo nekaj dni pred prevzemom vodenja zavoda njena predhodnica Barbara Šmid (sedaj na bolniški) zagrozila z izredno odpovedjo, nazadnje pa ji je izdala le opomin. Mateja Šmid napoveduje, da se bo prijavila tudi na morebiten ponovljen razpis za direktorja, pa čeprav pri zadnji kandidaturi ni prejela podpore zaposlenih. »Potem bom pa videla, kaj bo. Kljub vsemu verjamem, da so zaposleni dobri delavci, ki znajo stopiti skupaj tako v slabem kot v dobrem. Poznala sem jih pred zadnjimi zapleti, zdaj sem jih spoznala na novo. Dejstvo pa je, da živim

za to hišo, že dvajset let sem tukaj, ogromno lepega sem tu doživela, ogromno življenja in energije sem vložila v dejavnosti,« je povedala. Kot pravi, ima dobro vizijo delovanja zavoda: »Izobraževanje odraslih gre v nove smeri, na vsak način bomo delali na razvoju, odnosih, kadrovanju, zagotavljanju materialnih pogojev, tudi finančnemu poslovanju bo treba nameniti veliko pozornosti, saj časi niso rožnati.«

LU Kranj sicer ob desetih zaposlenih letno ustvari okoli 600 tisoč evrov prihodkov, 160 tisoč evrov namenskih sredstev pa prejme iz občinskega proračuna. »Letošnji vpis je manjši kot lanski, zato se bomo morali skupaj potruditi in ponuditi nove oblike izobraževanja,« je še razložila Mateja Šmid.

Prvo tablo postavili v Vrbi

Slovenski pisateljski poti se je na konvenciji v Žirovnici pridružilo šestnajst občin, od tega pet gorenjskih.

ANA ŠUBIC

Žirovnica – V vaseh pod Stolom je včeraj potekala prva konvencija za Slovensko pisateljsko pot, ki so jo pripravili Društvo slovenskih pisateljev (DSP) ter Zavod za turizem in kulturo in Občina Žirovnica. Sedemsto kilometrov dolga pot, ki so jo zasnovali v DSP ter povezuje rojstne hiše, domačije in druge zanimive točke 106 slovenskih pisateljev in pesnikov, se vije po 65 slovenskih občinah. V želji s skupnimi močmi pristopiti k razvoju projekta so njihove župane povabili na konvencijo v Žirovnico, udeležili pa so se je predstavniki šestnajstih občin, med njimi tudi petih gorenjskih.

Udeleženci so se na delovnem srečanju v Dvorani pod Stolom posvetili možnim oblikam razvoja poti v prihodnje in vlogi občin pri tem, enotni celostni podobi poti, seznanili so se z zamisljivimi pisateljskih depandans, kakršno so uredili v rojstni hiši Miška Kranjca v Veliki Polani, možnostmi mobilnih aplikacij projekta in ureditve zvočnik točk Vrhunec celodnevne srečanja

Foto: Tina Dokl

Prva informacijska tabla na Slovenski pisateljski poti stoji pod Prešernovo hišo v Vrbi. Odkrila sta jo direktorica Zavoda za turizem in kulturo Žirovnica Maja Zupan ter podpredsednik Društva slovenskih pisateljev Ivo Svetina.

pa sta bila odkritje prve informacijske table na Slovenski pisateljski poti pod Prešernovo hišo v Vrbi in podpis listine o pridružitvi projektu. Včeraj so jo podpisali predstavniki 16 občin, zdaj pa bo listina, je dejal vodja projekta Igor Likar, šla na simbolično pot v podpisovanje tudi v

druge slovenske občine. Kot pravi, si obetajo dober odziv, saj so tudi številne druge občine že izrazile zanimanje za pridružitve: »S podpisom listine jih ne obvezujemo, pač pa le povezujemo. Želimo, da občine prepoznajo prednosti projekta, da ga bodo vključevale v razpise in letne

plane ter postopoma urejale infrastrukturo.«

Slovenska pisateljska pot sicer poteka po trinajstih gorenjskih občinah, ki skupaj premorejo dvajset lokacij. Z največ – kar štirimi – se ponaša gostiteljica konvencije Občina Žirovnica s slavni mi rojaki Francetom Prešernom, Matijo Čopom, F. S. Finžgarjem in Janezom Jalnom, poleg slednje pa so se s podpisom konvencije včeraj poti pridružile tudi občine Bohinj z Janezom Mencingerjem, Bled s Tonetom Svetino, Radovljica z A. T. Linhartom in Ivanom Hribovškom ter Jesenice s Tonetom Čufarjem in Pavletom Zidarjem. Naknadno se jim bodo bržkone pridružile še nekatere druge gorenjske občine, sicer pa v Slovensko pisateljsko pot sodijo tudi Kranjska Gora z Josipom Vandotom, Preddvor z Josipino Turnograjsko, Kranj z Rudijem Šeligom in s Simonom Jenkom, Škofja Loka z Ivanom Tavčarjem, Naklo s Karlom Mauserjem, Kamnik z Rudolfom Maistrom in Francetom Balantičem, Moravče z Danetom Zajcem in Lukovica z Janikom Kersnikom.

Petrolu investicija in prihranki

Občina Jesenice je sklenila pogodbo o zagotavljanju prihrankov energije v petih javnih objektih. Petrol bo v zameno za investicijo deset let upravičen do prihrankov.

URŠA PETERNEL

Jesenice – Občina Jesenice se je odločila za pogodbeno zagotavljanje prihrankov rabe energije v javnih objektih. Na razpisu je za pogodbenega partnerja izbrala podjetje Petrol v sodelovanju z Eltec Petrol. V projekt je vključenih pet javnih stavb, in sicer OŠ Tonea Čufarja, OŠ Prežihovega Voranca, OŠ Koroška Bela, Gledališče Toneta Čufarja in Ruardova graščina. Petrol naj bi v te stavbe namestil nove kompaktne toplotne postaje, merilne naprave za spremljanje rabe energije, uvedel pa naj bi tudi energetsko knjigovodstvo. Na račun investicije naj bi se poraba električne energije v teh objektih zmanjšala za tri odstotke, toplota pa v povprečju za 12,5 odstotka.

Vsi ti ukrepi naj bi Petrol stali okrog 369 tisoč evrov, v zameno pa bo deset let upravičen do 99 odstotkov zajamčenih prihrankov (en odstotek prihrankov bo šel Občini Jesenice). Na leto naj bi prihranki znašali nekaj več kot 50 tisoč evrov, v desetih letih torej okrog pol milijona evrov. Po izteku pogodbe bo oprema

brezplačno prešla v last Občine Jesenice, ki bo odtlej tudi upravičena do celotne vrednosti prihrankov.

Kot je dejal Peter Pfajfar z Občine Jesenice, takšnih prihrankov energije ne bo lahko dosegli, bodo pa na občini ves čas spremljali, da varčevanje z energijo ne bo vplivalo na udobje v omenjenih stavbah. Kot je še povedal Pfajfar, imajo druge gorenjske občine že izkušnje s tovrstnim pogodbeništvom, največ Mestna občina Kranj, kjer so na ta način obnovili kar nekaj objektov, ki jih sicer zaradi omejenih občinskih sredstev ne bi mogli. Na Jesenicah ima izkušnje s tem Acroni, kjer so s pomočjo pogodbenega partnerja obnovili del razsvetljave proizvodnih prostorov.

V razpravi na občinskem svetu je sklenitvi pogodbe nasprotoval občinski svetnik Tomaž Stare, ki je dejal, da je pogodba negospodarna za občinski proračun in da bi bilo za občino ceneje, če bi investicijo izvedla sama; povrnila bi se ji v dobrih devetih letih, upoštevajoč morebitna nepovratna sredstva (na ta račun tudi izbrani pogodbeni izvajalec), pa še prej.

Podeželska dediščina malo drugače

Za prenovo Sodarjeve domačije v Bodeščah bo občina poskušala pridobiti sredstva na razpisu ministrstva za kulturo, s čimer so na nedavni seji seznanili tudi občinske svetnike.

MATEJA RANT

Bled – Projekt obnove Sodarjeve domačije je občina prijavila na razpis ministrstva za kulturo za financiranje obnove javne kulturne infrastrukture v lasti občin. »S tem razpisom, v katerem so postavili zahtevne pogoje, so nas nekoliko presenetili, a vseeno smo se odločili, da poskusimo srečo,« je svetnikom pojasnil direktor

občinske uprave Matjaž Berčon. Ta razpis je še posebno privlačen, je pojasnil, ker predvideva stoo odstotno financiranje, kar je sicer precejšnja redkost.

Vendar bo za uspeh pri kandidaturi na razpisu treba izpolniti kar nekaj zahtevnih pogojev, je opozoril Berčon, saj bodo najvišje ovrednotili projekte, ki bodo pri predstavitvi vključevali največjo mero ustvarjalnosti. »V

takem okolju, kot je Sodarjeva domačija, je težko narediti kaj, česar Slovenija še ni videla. A naša projektna skupina se je lotila dela in prišli smo do rešitve, ki smo jo poimenovali interpretativni center.« Tako so predvideli posebno obliko predstavljanja podeželske dediščine tega območja s pomočjo interaktivnih vsebin, v katere bodo vključili tudi obiskovalce. »Predstavili bomo dediščino

blejskega podeželja pred tezijskimi reformami, ko je bilo življenje še precej drugačno kot po reformah.« Projekt je po njihovih ocenah vreden dobrih devetsto tisoč evrov, skupaj pa naj bi ministrstvo razdelilo 7,2 milijona evrov. »Na razpisu bi torej lahko uspelo največ osem takih projektov, kot je naš,« je ugotavljal Berčon in dodal, da so sami doslej v ta projekt že vložili okrog 47 tisoč evrov.

ŽELEZNIKI

Krajani želijo prestavitev zbirnega centra

Zbirni center, ki deluje zraven čistilne naprave na Studenem v Železnikih, bodo morda sčasoma prestavili na drugo lokacijo. Kot pravi župan Anton Luznar, si tega želijo krajani Studena, moti pa jih promet do zbirnega centra: »Cesto do tega območja smo sicer v sklopu rekonstrukcije čistilne naprave, ki se je začela pred kratkim, nameravali razširiti, a krajani temu niso bili naklonjeni, želijo, da center prestavimo, zato bomo cesto le obnovili v obstoječi širini. Prav tako zanje ni bila sprejemljiva ureditev nove ceste skozi industrijsko cono Alples, bojijo se kraje pridelkov z bližnjih polj, pravijo pa tudi, da bi za ta denar center že lahko prestavili na drugo lokacijo.« Dodal je še, da nove lokacije še nimajo, za zdaj pa iščejo možnosti v okviru industrijske cone Alples. **A. Š.**

ŠKRJANČEVO

Nov most za pešce in kolesarje

Občina Domžale že nekaj let aktivno ureja in uresničuje zamisel oblikovanja zelene rekreacijske osi ob Kamniški Bistrici. Pred dnevi so tako svojemu namenu uradno predali še en most za pešce in kolesarje, ki je oba bregova reke (in s tem KS Radomlje, Preserje in Jarše-Rodica) povezal na Škrjančevem. »Vsem sprehajalcem in rekreativcem želimo omogočiti raznolike rekreativne poti, ki ne bodo povezovale le različnih krajev v občini Domžale, ampak se bodo povezovale tudi z drugimi občinami. Kljub neugodnim časom se trudimo z izvajanjem investicij, ki prinašajo dodano vrednost kakovostnejšemu preživljanju prostega časa,« je ob odprtju povedal župan Toni Dragar. Vrednost novega mosta, ki so ga poimenovali Gaj, je skupaj z ureditvijo okolice ocenjena na skoraj 300 tisoč evrov. **J. P.**

Gorenjski Glas

ODGOVORNA UREDNICA

Marija Volčjak

NAMESTNIKA ODGOVORNE UREDNICE

Cveto Zaplotnik, Danica Zavrl Žlebir

UREDNIŠTVO

NOVINARJI - UREDNIKI:

Marijana Ahačič, Maja Bertoncelj, Boštjan Bogataj, Alenka Brun, Igor Kavčič, Suzana P. Kovačič, Jasna Paladin, Urša Petermel, Mateja Rant, Vilma Stanovnik, Ana Šubic, Simon Šubic, Ana Volčjak, Cveto Zaplotnik, Danica Zavrl Žlebir;

stalni sodelavci:

Jože Košnjek, Milena Miklavčič, Miha Naglič

OBLIKOVNA ZASNOVA

Jernej Stritar, IlovarStritar d.o.o.

TEHNIČNI UREDNIK

Grega Flajnik

FOTOGRAFIJA

Tina Dokl, Gorazd Kavčič

VODJA OGLASNEGA TRŽENJA

Mateja Žvižaj

GORENJSKI GLAS (ISSN 0352-6666) je registrirana blagovna in storitvena znamka pod št. 9771961 pri Uradu RS za intelektualno lastnino. Ustanovitelj in izdajatelj: Gorenjski glas, d. o. o., Kranj / Direktorica: Marija Volčjak / Naslov: Bleiweisova cesta 4, 4000 Kranj / Tel.: 04/201 42 00, fax: 04/201 42 13, e-pošta: info@g-glas.si; mali oglasi in osmrtnice: tel.: 04/201 42 47 / Delovni čas: ponedeljek, torek, četrtek in petek od 7. do 15. ure, sredo od 7. do 16. ure, sobote, nedelje in prazniki zaprto. / Gorenjski glas je poltednik, izhaja ob torkih in petkih, v nakladi 19.000 izvodov / Redne priloge: Moja Gorenjska, Letopis Gorenjska (enkrat letno), TV okno in osemnajst lokalnih prilog / Trisk: Delo, d. d., Tiskarsko središče / Naročnina: tel.: 04/201 42 41 / Cena izvida: 1,70 EUR, redni plačniki (fizične osebe) imajo 10 % popusta, polletni 20 % popusta, letni 25 % popusta; v cene je vključeno DDV po stopnji 9,5 %; naročnina se upošteva od tekoče številke časopisa do pisnega preklica, ki velja od začetka naslednjega obračunskega obdobja / Oglasne storitve: po ceniku; oglasno trženje: tel.: 04/201 42 48.

Plovni režim skozi prvo obravnavo

Bohinjski občinski svet je uspešno zaključil prvo obravnavo dolgo pričakovanega odloka o plovnem režimu v Bohinju.

ANDRAŽ SODJA

Bohinjska Bistrica – Občinski svet je na zadnji seji obravnaval in v prvi obravnavi tudi sprejel predlog plovnega režima v občini Bohinj. Kot je povedal župan Franc Kramar, želijo s plovnim režimom na Bohinjskem jezeru in v drugih vodah v občini preprečiti anarhijo na področju plovbe, ki je bila še posebej očitna med letošnjo sezono. »Želimo si, da bi bilo čolnarjenje v prihodnje urejeno tako v korist turizma kot tudi varnosti. Anarhija lahko pripelje celo do nesreč, zato upam, da z odlokom izboljšujemo tudi varnost, saj je pri kombinaciji čolnov, kanujev, jadrnic in plavalcev ogroženost velika.« V občini Bohinj so že večkrat poskušali sprejeti takšen odlok, vendar zaradi različnih interesov od sedaj nikdar ni postal procedur v občinskem svetu. »Problem je v tem, da vsak hoče imeti svoj privez, kar seveda ni možno. Hočemo, da je čolnarjenje na Bohinjskem jezeru, vendar je to lahko le po določenih pravilih.« V občini pričakujejo največje težave predvsem pri izvajanju in nadzoru odloka,

vendar Kramar ocenjuje, da je tako pri vsakem odloku, a je s sodelovanjem pristojnih, obveščanjem in postavitvijo opozorilnih tabel težave možno rešiti.

Druga obravnavna odloka bo predvidoma na naslednji občinski seji. Če bo odlok tudi tedaj sprejet, bo po objavi v občinskem glasilu začel veljati 1. januarja 2014. V občini so po tem, ko je bil predlog odloka aprila umaknjen, prejeli dvanajst strani predlogov in pripomb, ki so jih večinoma poskušali upoštevati. Tako so upoštevali pripombe ribiške družine o omejitvi plovbe ob nizkem vodostaju in časih plovbe, pripombe podjetij, ki tržijo športne aktivnosti, pripombe društva za podvodne in vodne dejavnosti in druge.

Odlok predvideva ureditev dveh pristanišč na jezeru, in sicer v zalivu Pod Skalco in v zalivu v avtokampu Ukanc, ureditev vstopno izstopnih mest, omejitev plovbe po Savi Bohinjki, pristojbine za uporabo pristanišč in dostopnih mest ter prepoved uporabe plovil, ki niso očiščena, tako da omogočajo vnos tujerodnih vrst v celinске vode.

Najboljši Klemenčičev med

V Cerkljah so podelili priznanja čebelarjem, ki so v začetku septembra oddali vzorce svojega medu za zdaj že tradicionalno ocenjevanje medu na Gorenjskem, ki ga organizirajo člani Čebelarkega društva Cerklje. Pokal za prvaka Gorenjske je prejel Janez Klemenčič iz vasi Brode pri Škofji Loki.

JASNA PALADIN

Cerklje – Člani Čebelarkega društva Cerklje so ocenjevanje vzorcev medu letos organizirali že deveto leto zapored. »Prejeli smo kar 96 vzorcev čebelarjev iz različnih koncev Slovenije, večinoma Gorenjske, kar je skoraj še enkrat toliko kot lansko leto. Ocenjevanje je pokazalo, da je bila letina ponekod slaba, drugje malo boljša, a strokovna komisija je rekla, da so, ne glede na točke, vsi medovi zlati, vse skupaj pa nas še posebej veseli, da čebelarji vse večji poudarek namenjate tudi izgledu same embalaže,« je zbrane čebelarje na zaključni slovesnosti v Kulturnem hramu Ignacija Borštnika nagovoril predsednik Čebelarkega društva Cerklje Franci Strupi.

Zbrane sta pozdravila tudi župan (in čebelar) Franc Čebulj in predsednik Čebelarke s zveze Slovenije Boštjan Noč. Slednji je izpostavil kakovost slovenskega medu, kar našim čebelarjem priznavajo tudi v tujini. »Slovinci smo lahko zelo ponosni na svoj med in čebelarje, poznajo in spoštujejo nas povsod po Evropi. Po pestrosti, embalaži in kakovosti medu smo nekaj svetlobnih

Foto: Matic Zorman

Pokal za prvaka Gorenjske sta Janezu Klemenčiču podelila predsednik Čebelarke s zveze Gorenjske Janko S. Stušek in predsednik Čebelarkega društva Cerklje Franci Strupi.

let pred drugimi, za tak napredek pa so zaslužna tudi ocenjevanja, kakršnega že vrsto let pripravljate tudi v Cerkljah,« je povedal Noč, ki se je prav v teh dneh udeležil kongresa Apimondie v ukrajinskem Kijevu.

Na zaključni slovesnosti v Cerkljah so letos podelili 31 zlatih, 45 srebrnih in 20 bronastih priznanj. Zlata so od gorenjskih čebelarjev prejeli: Jernej Benedičič (Martinj Vrh), Rudi Bizovičar (Virmaše), Čebelarstvo Kimovec (Šenčur), Luka Demšar (Javorje), Stane Fern (Bukov Vrh), Janez Gartnar (Podlonk), Granc Grilc (Blejska Dobrava), Tone Jenko (Podgora), Andrej Komac (Križe), Janez Kožuh (Sv. Florjan nad Škofjo Loko), Ludvik Lap (Radomlje), Pavel Maček (Brebavnica), Jože Mur (Podgora), Janez Šega (Podjelovo Brdo), Štefan Šinkovec (Laze), Andrej Tavčar (Čabrače) in Janez Klemenčič (Brode). Slednji je prejel kar štiri

zlate priznanja (za akacijo, lipo, kostanj in hojo), poleg vsega pa za akacijev med tudi največ točk, s tem pa še letošnji pokal za prvaka Gorenjske. Kot nam je povedal 36-letni čebelar, se s čebelarstvom doma ukvarjajo od leta 2010, vzorce pa je na kakšno ocenjevanje letos oddal prvič in takoj požel velik uspeh. Doma ima dvajset čebeljih družin, letina pa v Poljanski dolini ni bila najboljša, zato je svoje panje tudi prevažal na druga območja.

zlate priznanja (za akacijo, lipo, kostanj in hojo), poleg vsega pa za akacijev med tudi največ točk, s tem pa še letošnji pokal za prvaka Gorenjske. Kot nam je povedal 36-letni čebelar, se s čebelarstvom doma ukvarjajo od leta 2010, vzorce pa je na kakšno ocenjevanje letos oddal prvič in takoj požel velik uspeh. Doma ima dvajset čebeljih družin, letina pa v Poljanski dolini ni bila najboljša, zato je svoje panje tudi prevažal na druga območja.

OBČINA RADOVLJICA

OBVESTILO

OBČINA RADOVLJICA obvešča, da je na spletni strani www.radovljica.si 11. 10. 2013 objavila razpis št. 014-20/2013-2 za prosto delovno mesto

DIREKTORJA javnega zavoda Muzejev radovljiške občine (m/ž).

Na podlagi sklepa Sveta Srednje šole Jesenice, ki je bil sprejet na 7. izredni seji sveta dne 3. oktobra 2013, SVET SREDNJE ŠOLE JESENICE

ponovno razpisuje delovno mesto **RAVNATELJA (m/ž).**

Kandidat mora za imenovanje na funkcijo ravnatelja izpolnjevati pogoje v skladu z Zakonom o organizaciji in financiranju vzgoje in izobraževanja (Ur. l. RS, št. 16/07 – uradno prečiščeno besedilo, 36/08, 58/09, 64/09, 65/09, 20/11, 40/12-ZUJF in 57/12-ZPCP-2D)

Kandidati morajo imeti pedagoške, vodstvene, organizacijske in druge sposobnosti za uspešno vodenje zavoda.

Izbrani kandidat bo imenovan za dobo 5 let.

Pisne prijave z dokazili o izpolnjevanju zahtevanih pogojev (dokazila o: izobrazbi, nazivu, opravljenem strokovnem izpitu, opravljenem ravnateljskem izpitu, delovnih izkušnjah v vzgoji in izobraževanju, potrdilo o nekaznovanosti in potrdilo sodišča, da kandidat ni v kazenskem postopku) pošljite v 15 dneh po objavi razpisa na naslov: **SVET SREDNJE ŠOLE JESENICE, Ulica bratov Rupar 2, 4270 JESENICE, z oznako "Prijava na razpis za ravnatelja".**

Kandidat mora k prijavi priložiti program vodenja zavoda za mandatno obdobje in kratek življenjepis.

Kandidati bodo pisno obvestilo o imenovanju prejeli v zakonitem roku.

Ni novih odjemalcev ogrevanja

Občinski svetniki v Preddvoru so prisluhnili poročilu o poslovanju Energetike Preddvor, ki s sistemom daljinskega ogrevanja na biomaso oskrbuje 116 uporabnikov.

DANICA ZAVRL ŽLEBIR

Preddvor – Energetika Preddvor, ki z biomaso že deset let daljinsko ogreva stavbe v Preddvoru, zadnji dve leti posluje z minimalnim dobičkom, je na septembrski seji občinskega sveta poročal direktor podjetja v stoodstotni občinski lasti Janko Maček. Kotlovnico je lani prevzel v upravljanje Peter Muri, ki je Energetiki že prej dobavljal biomaso. V tem času je izvedel sanacijo kotlov in še nekatere druge izboljšave v sistemu, občinskem svetnikom pa je predstavil tudi načrte o prihodnjih vlaganjih. Največji poseg bo prihodnje poletje povišanje dimnika, k čemur se je zavezal ob najemu kotlovnice, da ne bo več težav z dimljenjem in prašenjem,

ki ga občutijo nekatera bližnja gospodinjstva na Francariji.

Po zadnjih podatkih ima Energetika 116 priključnih mest. Nekateri uporabniki so se temu viru odpovedali zaradi ekonomskih razlogov, nekateri iščejo druge, cenejše alternativne možnosti. Za manjši odjem te energije pa so tudi drugi razlogi, denimo energetske sanacije stavb, kar so ravnokar naredili v Domu starejših občanov Preddvor. Janko Maček se zaveda, da je poraba odvisna tudi od klimatskih razmer v sezoni, na žalost pa imajo tudi nekaj neplačnikov. Večji dolžnik je Hotel Bor, težave z izterjavo pa imajo v večstanovanjskih objektih, kjer neplačnikov ne morejo odklopiti zaradi ostalih uporabnikov.

Dodatni strošek so tudi toplotne postaje, ki so po desetletju potrebne temeljitega servisa. Ob tem se poraja misel, da bi jih iz občinskega lastništva prenesli na uporabnike. V preteklosti so namreč s financiranjem toplotnih postaj spodbujali gospodinjstva, da se priključijo daljinskemu sistemu ogrevanja na biomaso.

Trenutno ni velikega zanimanja za priključevanje na sistem. Sedaj je namreč že veliko drugih možnosti ogrevanja, cena tovrstne toplotne energije pa ni kaj dosti nižja od kurilnega olja, zlasti za manjše uporabnike, ugotavljajo preddvorski svetniki. Cena je namreč odvisna od več dejavnikov, poleg kilovatne ure tudi od priključne moči in števila. »Problema se

zavedamo, zato v desetih letih tudi nismo občutno povečali cene,« je dejal Janko Maček. Peter Muri pa meni, da bi morali izboljšati tudi »imidž« tega sistema, saj brez novih uporabnikov lahko v naslednjih letih pričakujejo za tretjino nižjo prodajo in bati se je, da sistem ne bo preživel. Opozoril je tudi na izkušnjo sosednje Avstrije, kjer imajo občine s takšnim načinom ogrevanja možnost določiti vplivno območje in pogojevati, da se ljudje na območju daljinskega ogrevanja na biomaso ne morejo, denimo, ogrevati s toplotnimi črpalkami. Župan Miran Zadnikar je dejal, da bodo v občini še naprej podpirali možnosti za priključitev na daljinsko ogrevanje, tudi v okviru občinskih prostorskih načrtov.

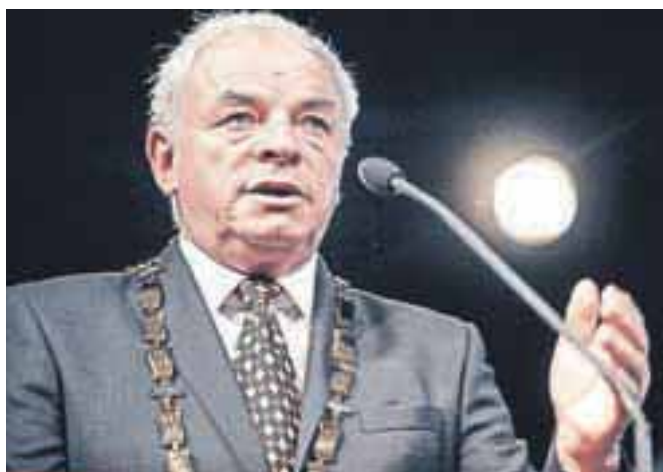
Siti boja z birokracijo

V občini Cerklje so konec septembra praznovali občinski praznik, s katerim se spominjajo rojaka, vsestranskega gledališnega ustvarjalca Ignacija Borštnika. Osrednja slovesnost je bila tudi priložnost za pregled dosežkov in opozorilo na težave, s katerimi se občina sooča.

JASNA PALADIN

Cerklje – Kulturni hram Ignacija Borštnika je na večer osrednje občinske slovesnosti skorajda pokal po šivih, kar kaže na to, da se občani zavedajo pomena praznika, ki ne prinaša le priložnosti za druženje, pač pa tudi zahvalo zaslužnim občanom, iskren pogovor in pregled opravljenega dela.

Čeprav Občina letos ob prazniku ni pripravila slavnostnega odprtja nobene od novih pridobitev, pa je seznam le-teh precej obsežen. S pomočjo evropskih sredstev so uredili otroški igrišči v Dvorjah in pri Nogometnem centru Velesovo ter namestili kolesarske oznake, uredili postajališča in okolico ribnika Češnjavek. V večini naselij so popisali stara hišna imena, po vsej občini pa so namestili tudi table pomembnih objektov, obrtnikov in podjetnikov. Maja so položili temeljni kamen za gradnjo Doma starostnikov Taber in ga aprila tudi začeli graditi. Primarni kanalizacijski kanal je bil zgrajen na odseku Spodnji Brnik–Vopovlje–Lahovče ter v južnem delu Dvorij, sekundarni kanal pa skupaj z vso ostalo infrastrukturo v Vašci. Julija

Župan Franc Čebulj / Foto: Matic Zorman

so v Petrovčevi hiši odprli prenovljene prostore Turistično informacijskega centra Cerklje. Poleti so ob pomoči države začeli energetska sanacija Osnovne šole Davorina Jenka Cerklje in podružnične šole v Zalogu, z zamenjavo starih svetilk z novimi pa so energetska prenovili tudi javno razsvetljavo po občini. A Župan Franc Čebulj se zaveda, da bi bilo – če bi bilo odvisno zgolj od občine – za ključnih projektov lahko še bistveno več. »V zadnjem letu smo se v občinski upravi ogromno ukvarjali z birokratskimi zapleti javnih razpisov. Priznam, da je to zelo utrujajoče za vse tiste, ki sodelujemo. Hvala evropskemu

poslancu Lojzetu Peterletu za čestitko, ki nam jo je poslal ob prazniku, a poslanci v Evropskem parlamentu bi morali vedeti, s kakšnimi nesmiselnimi zapleti se spopadamo v naši državi. Preprosto ne znamo več narediti tistega, kar so znali naši predniki. S preprosto kmečko pametjo bi lahko prišli do evropskega denarja, do boljše volje med vsemi nami in do pristnejših odnosov, tako pa smo prepogosto nasprotniki in rivali v projektih, ki jih pravzaprav gradimo za dobro vseh nas. Evropskega denarja iz kohezijskih skladov za dva največja projekta – gradnjo krvavškega vodovoda in nadgradnjo Centralne čistilne

naprave Domžale-Kamnik, kot kaže – ne bomo dobili, čeprav so projekti s strani občin pripravljeni. Vsi projekti, ki so povezani z državo, se zapletajo, in na koncu ugotovimo, da je leto naokoli, zaradi birokratskih zapletov pa občanom ne moremo pokazati tistega, kar bi lahko. Uresničili smo le projekte, financirane iz občinskega proračuna,« je razočaran župan, ki priznava, da se zapleta tudi pri gradnji doma starostnikov. Gradnja devet milijonov evrov vrednega doma sicer kljub težavam s projektanti in kreditom na banki poteka, tako da naj bi bil zgrajen do poletja prihodnje leto. »Nahajamo se v časih, ko smo tako zasebno kot poslovno precej zagrenjeni in ob vsem, kar se dogaja z našo državo, smo kar obmolknili. A to ni dobro. V Cerkljah bomo še naprej opozarjali na pomen razvoja brniškega letališča za lokalno skupnost, prav tako smučišča Krvavec. Država dela v smeri, da bomo kmalu hlapci na svoji zemlji in občine se morajo takim odločitvam zoperstaviti. Bodo ponosni, da smo, kar smo, in pojdimo po poti zavedanja, kaj nam življenje še prinaša,« je svoj govor sklenil župan.

CERKLJE

Okrogla miza o posledicah finančne krize

Občina Cerklje na Gorenjskem bo v sodelovanju z eno največjih finančnih slovenskih skupin – Skupino Alta, organizirala mizo z najvidnejšimi podjetniki iz širšega lokalnega okolja z naslovom Kako se ubraniti pred posledicami finančne krize. Dogodek se bo odvil v četrtek, 17. oktobra, ob 18. uri v prostorih Občine Cerklje. Na okrogli mizi bodo finančni strokovnjaki na razumljiv način predstavili različne poglede o trenutnem stanju Slovenije ter na prijemljiv način pojasnili pasti, ki jih prinašajo slaba banka, morebiten prihod trojke, privatizacija državnega premoženja in ostali ukrepi, ki so potrebni za izhod iz krize. V pogovoru bodo sodelovali: Simon Mastnak, izvršni direktor ALTA Skupine, Gregor Benčina, izvršni direktor Jelovice, Miha Resman, član uprave Gorenjske banke, in Franc Čebulj, župan Občine Cerklje na Gorenjskem. Zaradi omejenega števila mest so potrebne prijave (01/3 200 350, nina.podobnik@alta.si), prav tako lahko pošljete tudi svoja vprašanja za strokovnjake. Med vsemi prijavljenimi udeleženci dogodka bodo izžrebali štiri nagrajence, ki bodo prejeli po dva gledališka abonmaja Nasmejmo se! v Kulturnem hramu Ignacija Borštnika Cerklje za sezono 2013/14. J. P.

CERKLJE

Priznanji za urejenost Cerkljam in Vopovljam

Gorenjska turistična zveza je v okviru tekmovanja Moja dežela – lepa in gostoljubna tudi letos nagradila prizadevanja za urejenost krajev v občini Cerklje. Kraju Cerklje so podelili 1. mesto v kategoriji manjših mest, vas Vopovlje pa je prejela posebno priznanje za urejenost in prizadevnost. V akciji Vrnimo nagelj na gorenjske balkone in okna je priznanje prejela Andreja Rebernik s Šenturške Gore. Župan Franc Čebulj in direktorica Zavoda za turizem Cerklje dr. Andreja Eržen sta priznanji prevzela na srečanju gorenjskih turističnih delavcev, ki je 5. oktobra potekalo v Naklem. J. P.

Nagradili zaslužne občane

JASNA PALADIN

Cerklje – Župan Franc Čebulj je ob letošnjem občinskem prazniku podelil občinska priznanja zaslužnim posameznikom in organizacijam.

Veliko plaketo Občine Cerklje je prejel Franc Kropivnik z Zgornjega Brnika za njegovo dolgoletno prizadevanje na področju gasilstva, nesebično pomoč ter aktivno vlogo pri medsebojnem povezovanju ljudi znotraj lokalne skupnosti. Pod njegovim vodstvom je gasilsko društvo doseglo velik gospodarski in tehnični napredek, v letošnjem letu so začeli graditi nov gasilni dom. Malo plaketo so prejeli Družinski in mladinski center Cerklje z vodjo Natašo Urh in prostovoljci Programa Oratorij za dolgoletno delovanje in številne programe, delavnice in srečanja, ki imajo izjemen pomen za aktivno in koristno preživljanje prostega časa otrok, mladine in odraslih.

Enkratno denarno nagrado občine je župan podelil Danieli Močnik iz Cerklj, upokojeni profesorici, predsednici Sveta javnega sklada za kulturne dejavnosti Republike Slovenije – enota Kranj, predsednici Unesco kluba Cerklje ter vodji šahovskega krožka v osnovni šoli in sekcije Bralni študijski krožek Liberius. Priznanja občine so prejeli Jože Teran iz Poženika za dolgoletno članstvo in sodelovanje v moškem zboru Davorina Jenka, Dragica Kropivnik

z Zgornjega Brnika za dolgoletno humanitarno delovanje prostovoljnega darovanja krvi in s tem spodbujanje krvodajalstva in prostovoljstva, Marija Vidali iz Grada za dolgoletno prostovoljno delovanje na področju pomoči starejšim in bolnim občanom, Ivan Kepic iz Cerklj, častni član lovske družine Cerklje, član AMD Cerklje ter član Društva obrtnikov in podjetnikov Cerklje, ter Andreja Jagodic iz Cerklj za izjemne rezultate na področju rekreativnega

cestnega in maratonskega ženskega kolesarstva v zadnjih letih in svoje humanitarno delovanje. Spominske plakete občine pa je župan podelil članom Moto kluba Kevder iz Cerklj ob 15-letnici delovanja, ekipi članov A Fantastičnih 9 pri PGD Zalog pri Cerkljah ter Juretu Kepicu in Bogdanu Kouterju, članoma PGD Zalog pri Cerkljah, za vestno vzdrževanje gasilske opreme, urejanje gasilskega doma ter za njun prispevek v humanitarnih aktivnostih.

Letošnji občinski nagrajenci skupaj z županom Francem Čebuljem / Foto: Matic Zorman

ZAHVALA
vsem društvom za dobro sodelovanje preko celega leta, predvsem pa za njihov prispevek k bogatemu dogajanju ob letošnjem občinskem prazniku.
Franc Čebulj, župan
Občinski svet
Občinska uprava

A PRIDEŠ ...
Kulturni hram Ignacija Borštnika Cerklje
sobota, 12. oktobra 2013, ob 18. uri
Tehtanje pridelkov bo potekalo med 16:00 in 17:30

Od 15. ure dalje
EKO-TRŽNICA
z domačimi pridelovalci.

Za najpridelek se bodo potegovali pridelovalci:

- krompirja,
- rdeče pese,
- nadzemne kolerabe,
- podzemne kolerabe,
- arminne pese,
- korenja,
- redja,
- repe,
- buč,
- ter posebnih pridelkov.

Pridelane pridelave je najprej pregledal občinski svet in nato komisija za pridelave. Mesto držala je prva in prva pridelovalka v kategoriji. Priznanje in plaketo bo prejela prva pridelovalka v kategoriji. Priznanje in plaketo bo prejela prva pridelovalka v kategoriji.

NA NAJ PRIDELEK 2013

Priznanje pripravljajo:

Intima pred močjo poteze

Prihodnji mesec dni bo Kranj z enaindvajsetimi razstavišči, v katerih bo razstavljalo sto deset avtorjev iz dvanajstih držav, slovenska prestolnica likovne umetnosti. V sredo je z razstavo risb v Hiši kulture Gorenjski glas likovni mesec odprl akademski slikar Herman Gvardjančič.

IGOR KAVČIČ

Kranj – Največji likovni dogodek v državi, ki se bo z razstavami in likovnimi dogodki vsak dan znova, skupaj kar enaindvajsetkrat, plemenitil prihodnjih deset dni, bo trajal tja v mesec november. Razstavni prostor avle časopisne hiše Gorenjski glas je od srede že bogatejši za cikel risb z naslovom Sigur Ros, s katerim se predstavlja akademski slikar, likovni pedagog in profesor risanja in slikanja na Akademiji za likovno umetnost in oblikovanje v Ljubljani Herman Gvardjančič.

»Kadar slikam, vedno poslušam glasbo, ki nekako sodi v moj ustvarjalni ambient. Je nekakšna zvočna podlaga, v kateri se med delom »kopam«. Ampak ko na risbi ali sliki potegnem ključne poteze, to počnem v tišini,« o svojem odnosu do glasbe in s tem tudi islandske alternativne glasbene skupine Sigur Ros, ki ga privlači že več kot deset let in je dala naslov ciklu risb, razmišlja **Herman Gvardjančič**. Avtor, sicer znan po svojih ekspresivnih platnih velikih površin, se tokrat predstavlja z intimnimi risbami manjših formatov. »Slike, ki jih tokrat razstavljam, so drugačen medij kot pa moje velike slike. Pri risbah bodisi na papir ali drugo podlago poteza roke nima take moči, aktivnost je manjša, v ospredje pa stopa pojem intimnosti,« še razloži slikar in doda, da pa v likovnih delih nikakor ne gre iskati glasbenih elementov. Glasba je predvsem njegova zvesta spremljevalka.

Gvardjančičeva dela so, kot sam pravi, predvsem čiste likovne tvorbe prinesene

Pobudnik in prvi organizator likovnega festivala v Kranju, slikar Klavdij Tutta s slikarskim kolegom in razstavljavcem na Gorenjskem glasu Hermanom Gvardjančičem / Foto: Tina Dokl

iz narave v atelje in v njem dokončane. »V naravi, v pokrajini dobim vtis in ga največkrat zabeležim na droben listič, ki ga imam pri roki. To niti ni skica, zgolj vtis, ki je lahko kasneje zelo elementaren del risbe ali slike. V ateljeju potem ta vtis presnavljam in ga postavljam v kontekst, glede na tehniko, format in likovno celoto.« Na Gorenjskem glasu je torej na ogled razstava risb v črno-belem. Nekoliko severnjaška, kot se počuti tudi sam slikar, Herman Gvardjančič.

Ob odprtju razstave je največji letošnji likovni dogodek v državi predstavil njegov pobudnik in organizator, akademski slikar **Klavdij Tutta**. »Ustvarjati črno in belo je eden od pristopov v likovni umetnosti, v času današnje krize pa se na ta način lahko umetniško izrazimo z minimalnimi sredstvi,« je duhovit Tutta. Letos

drugi mednarodni festival likovnih umetnosti z naslovom *Srečanja* dopolnjuje še 9. bienale *Alpe-Jadran, dela na papirju*. V mesecu dni se bo na enaindvajsetih prizoriščih v Kranju in okolici s svojimi deli predstavilo sto deset likovnih ustvarjalcev iz dvanajstih držav. Tutta je pri organizaciji sodeloval z Zvezo društev slovenskih likovnih ustvarjalcev in s tem tudi drugimi območnimi združenji po Sloveniji, v prvi vrsti pa seveda s člani domačega Likovnega društva Kranj. »V organizacijo je vloženo predvsem izjemno veliko prostovoljnega dela, celoten projekt je namreč zelo nizkoprorračunski, zgolj nekaj tisoč evrov. Veseli me, da se je lanski prvi festival lepo prijel in da so letos tako avtorji kot tisti, ki vodijo razstavišča po Kranju, z zanimanjem odzvali na moj poziv,« je povedal

neutrudni umetniški vodja festivala.

Kot je povedal, je tokrat k sodelovanju namenoma povabil ustvarjalce z različnih področij umetnosti, od slikarjev, kiparjev, grafikov, fotografov do mojstrov keramike, multimedije, videa in oblikovalcev tekstila. »Želel sem združiti vso kreativnost, ki obstaja v kranjskem, gorenjskem in širšem slovenskem prostoru. Pri izboru pa je bila vselej prvi pogoj predvsem kvaliteta.« V prihodnjih dneh se bodo po Kranju vrstili številni dogodki, osrednji pa bo zagotovo »popotovanje« po vseh razstaviščih v starem mestnem jedru Kranja. Ta se bo začel pred Malo galerijo na Glavnem trgu v sredo, 16. oktobra, ob 17. uri in bo, po lanski udeležbi sodeč, mesto napolnil z ljubitelji umetnosti iz Kranja in drugih koncev države.

Igra za igralce

IGOR KAVČIČ

Škofja Loka – Ogledal sem si ponovitev predstave Igra je konec avtorja Simona Graya v režiji Jaše Jamnika, prejšnji petek v do zadnjega sedeža polni dvorani Loškega odra. Gre za zanimivo dramsko besedilo, ki nas poveče v svet skrivnosti in neizpovedanih besed znotraj večje družine, ki tako ali drugače žaluje za umrlim sinom, bratom, možem, svakom in očetom. Skozi na prvi pogled razumljivo stanje v družini nje. Zahtevno, a jasno in precizno zapisano besedilo je odlična osnova za izkušene igralce škofjeloškega gledališkega ansambla, kar so ti v igri odlično izkoristili in vsak trenutek dokazovali

svojo izjemno igralsko moč. Odlični Matej Čujovič, Bojan Trampuš, Tamara Avguštin in Juša Berce so briljirali v brezhibnih monologih in bili vedno znova prepričljivi v svojih vlogah: kot precej zapit televizijec, športno (telesno in v spolnem življenju) navdahnjen zdravnik, njegova »blond« žena ali stroj za rojevanje in »končno je moj« prepogosto zapostavljena sestra pokojne profesorjeve žene. Na odru ne manjka mladih igralskih sil, kot so Petra Krančan, Majda Irt in Jan Bertoncelj, tu je tudi nepogrešljivi Matjaž Eržen. Polna dvorana je očitno odražala tudi ambient za odrom in na njem. Skozi celotno predstavo nisem mogel uiti občutku, da loški igralci svojo »popoldansko dejavnost« opravljajo na polno in s tem v marsičem presegaajo ljubiteljsko raven. Bravo za veliko začetnico.

Igralski ansambel Loškega odra je še enkrat več potrdil primat med slovenskimi ljubiteljskimi odri; z leve: Juša Berce, Matjaž Eržen in Tamara Avguštin. / Foto: Aljaž Hafner

DUPLJE

Razstavlja France Slana

Danes, v petek, 11. oktobra, ob 17. uri bo v Galeriji Graščina Duplje odprtje razstave slik slikarja Franceta Slane. I. K.

KINO SPORED

CINEPLEXX, KRANJ (TUŠ)

Petek, 11. 10.

16.10, 18.25, 20.30, 22.40 ČEFURJI RAUS!

16.20 RAZREDNI SOVRAŽNIK

21.10 SAMO BOG ODPUŠČA

20.20, 22.35 MAČETA UBIJA

21.00, 22.45 MALAVITA

19.10 JAZ, BARABA 2

15.35, 17.10, 17.45 JAZ, BARABA 2, sinh.

16.15, 18.20 JAZ, BARABA 2, 3D, sinh.

18.40 DIANA

20.40 DRZNA IGRA

15.10 AVIONI, sinh.

Sobota, 12. 10.

16.10, 18.25, 20.30, 22.40

ČEFURJI RAUS!

16.20 RAZREDNI SOVRAŽNIK

21.10 SAMO BOG ODPUŠČA

20.20, 22.35 MAČETA UBIJA

21.00, 22.45 MALAVITA

19.10 JAZ, BARABA 2

13.20, 15.35, 17.10, 17.45

JAZ, BARABA 2, sinhro.

14.10, 16.15, 18.20 JAZ, BARABA 2, 3D, sinh.

18.40 DIANA

20.40 DRZNA IGRA

14.05, 15.10 AVIONI, sinh.

13.40 TURBO, 3D, sinh.

Nedelja, 13. 10.

16.10, 18.25, 20.30 ČEFURJI RAUS!

16.20 RAZREDNI SOVRAŽNIK

21.10 SAMO BOG ODPUŠČA

20.20 MAČETA UBIJA

21.00 MALAVITA

19.10 JAZ, BARABA 2

13.20, 15.35, 17.10, 17.45

JAZ, BARABA 2, sinhro.

14.10, 16.15, 18.20

JAZ, BARABA 2, 3D, sinh.

18.40 DIANA

20.40 DRZNA IGRA

14.05, 15.10 AVIONI, sinhro.

13.40 TURBO, 3D, sinhro.

KINO SORA, ŠKOFJA LOKA

Petek, 11. 10.

18.00 TEKUMSEH

20.00 KRVNA BRATA

Sobota, 12. 10.

20.00 SPREJEMCI

Nedelja, 13. 10.

19.00 SPREJEMCI

Organizatorji filmskih predstav si pridržujejo pravico do spremembe programa.

SREČANJA | 2013

– mednarodni festival likovnih umetnosti Kranj – ZDSLU

– International Fine Arts Festival Kranj – ZDSLU

PROGRAM SREČANJ 2013

4.

petek, 11. oktobra, 2013, ob 18. uri - **Galerija Kolodvor Besnica** razstavlja **Klementina Golija**

5.

sobota, 12. oktobra 2013, ob 18. uri **Makedonski Kulturni Center – galerija** Boge Dimovski z gosti Irena Jeras Dimovska, Mira Narobe, Metka Erzar

6.

torek 15. oktobra 2013 otvoritev bienala **ALPE - JADRAN - črno in belo - 2013 DELA NA PAPIRJU**

v GALERIJ MESTNE HIŠE ob 18. uri

Galerije v: **MESTNI HIŠI, STEBRIŠČNI DVORANI, PREŠERNOVI HIŠI, MALI GALERIJ**

Sodelujejo avtorji iz petih držav: ČASTNI GOST: VALENTIN OMAN

Jutri začnejo tudi odbojkarji

V moškem prvoligaškem tekmovanju bodo nastopali tudi kranjski in kamniški odbojkarji, slednji so se odpovedali srednjeevropski ligi, v ženski konkurenci pa Kamnik Volleyball in Zgornja Gorenjska.

SIMON ŠUBIC

Kranj – Z jesenjo se v slovenske dvorane vrača tudi odbojgarska prvoligaška družina. Jutri bo na vrsti prvi krog tako v moškem kot ženskem prvoligaškem tekmovanju, v katerih bodo po razpustitvi članske ekipe UKO Kropa, še predlani pokalne in ligaškega finalista, gorenjske barve zastopale štiri ekipe: Calcit Volleyball in Astec Triglav pri moških ter Calcit Volleyball in Zgornja Gorenjska pri ženskah.

V moški konkurenci je tudi letos največji favorit sicer pomlajeni ACH Volley, ki se bo v prvoligaško tekmovanje zaradi nastopanja v srednjeevropski ligi in ligi prvakov vključil šele v modri skupini, za najvišja mesta pa se bodo kljub precejšnji kadrovski prevetrilni potegovali tudi kamniški odbojkarji, ki so se lani prebili v finale tako ligaškega kot pokalnega tekmovanja, kjer je bil obakrat ACH Volley nepremagljiv nasprotnik. »Po zelo uspešni lanski sezoni so nas zapustili trije nosilci igre Jan Brulec, Jan Pokeršnik in Jan Planinc, luknjo v pa smo nekako uspeli zakrpati z vrnitvijo Tineta Kvasa in Sandija Ribiča, na novo je prišel Andrej Štemberger Zupan. Omeniti je treba tudi mladega Tončka Šterna, ki se razvija v pravega korektorja, kot mladincu mu manjka še nekaj fizične moči,« je razložil pomočnik trenerja Aleš Hribar. Po njegovih besedah je ekipa morda na papirju slabša od prejšnje, zato pa jo krasi zelo dobra kemija med igralci, kar je dobra popotnica za dobre predstave, s katerimi se želijo oddolžiti navijačem za odlično podporo v zadnji sezoni.

Po razpustitvi članske ekipe v Kropi bosta gorenjske barve v moškem prvoligaškem tekmovanju zastopala kranjski Astec Triglav in Kamnik Volleyball. / Foto: Gorazd Kavčič

Kamničani se v obeh domačih tekmovanjih želijo uvrstiti med štiri najboljše ekipe, v pokalu challenge pa je njihov prvi cilj izločiti Mladost iz Brčkega. Tekmovanju v srednjeevropski ligi so se odpovedali. Kamniški odbojkarji so včeraj odigrali prvo tekmo osmine finala slovenskega pokala z ekipo ExŠočan, jutri ob 20. uri pa v ligaškem tekmovanju gostijo Fužinar Metal iz Raven.

V kranjskem Triglavu so tudi izgubili tri igralce (Gregorja Perhaja, Andreja Štembergerja Zupana in Jana Klemenčiča), ekipo pa so dopolnili z Gašperjem Kržišnikom (lani UKO Kropa) in mladima upoma Matejem Kökom in Nikom Venetom. Kot so pojasnili, si želijo v ligaškem tekmovanju uvrstiti v modro skupino, v končnici pa potem igrati »tekmo

za tekmo«. Prvo prvenstveno tekmo bodo Kranjčani igrali doma (jutri ob 18. uri proti GO Volleyball).

Odbojkarice Calcit Kamnik bodo sodelovale v srednjeevropski ligi, zato se bodo ligaškemu tekmovanju priključile kasneje – v modri skupini. Novi trener Gašper Ribič je ob dejstvu, da se je ekipa od konca lanske sezone, v kateri so bile druge v državnem prvenstvu in pokalnih zmagovalke, precej prevetrila, napovedal, da bodo potrebovali še nekaj časa za uigravanje ekipe. »V srednjeevropski ligi bo naš cilj uvrstitev na zaključni turnir najboljše četverice, v obeh domačih tekmovanjih uvrstitev v finale, v pokalu challenge pa bomo skušali izločiti švicarsko ekipo Franche-Montagnes, potem pa bomo videli, kako naprej,«

je povedal Ribič. Kamničanke 16. oktobra čaka prvo srečanje z Novo KBM Maribor.

Tudi ekipa Zgornje Gorenjske je od konca lanske sezone doživela precejšnje spremembe, kljub temu si želijo uvrstitve v končno državnega prvenstva. »Najbolj si želimo, da bi mlade odbojkarice napredovale v vseh pogledih, najbolj pomembno pa je, da imajo možnost igranja, dokazovanja in osebnega razvoja,« razmišljajo v ekipi, ki jo bo vodil Mariborčan Izток Kšela. Jutri jih v dvorani v Žirovnici čaka prva ligaška tekma z Alianso (ob 19. uri).

Pred novo sezono je prišlo tudi do sprememb pravil. Posamezna ekipa bo namreč za eno tekmo lahko prijavila le še dvanajst igralcev, ekipe, ki ne bodo imele dvanajstih igralcev, pa ne bodo smele imeti dveh liberov.

se zaradi poškodb nista udeležila ta čas zelo vroča nogometna Josip Iličić, ki je poleti okrepil Fiorentino, in Valter Birsa, letošnja okrepitev slovitoga Milana. Po zadnjih informacijah se je nastopu na današnji tekmi zaradi težav z mečno mišico že moral odpovedati tudi Kranjčan Bojan Jokić (Villarreal), ki bo morda nared za torkovo tekmo v Švici. Poškodba je začela pestiti tudi Kevina Kampla (Red Bull Salzburg), ki pa naj bi vseeno igral od prve minute. Kljub Jokićevi odsotnosti pa se bo morda v udarni enajsterici slovenske reprezentance vseeno znašel tudi Gorenjec – v njej bo namreč morda zaigral Aleš Mertelj (Maribor).

Treninge nogometne reprezentance v Kranju je redno spremljala tudi kranjska nogometna mladež. / Foto: T. K.

Po prvo zmago nad Norveško

SIMON ŠUBIC

Kranj – Slovensko nogometno reprezentanco drevi čaka tekma za biti ali ne biti z norveško izbrano vrsto v kvalifikacijah za svetovno prvenstvo v Braziliji 2014. Na tekmo z Norvežani, ki jih v dosedanjih šestih obračunih še nikdar nismo premagali (remi in pet porazov), v ljudskem vrtu se je četa Srečka Katanca znova pripravljala tudi v Kranju (in v Lescah). Slovenski selektor ima pri sebi prve enajsterice precej težav. Zbora reprezentance

V Šenčurju nočna tekma

Nedelja: kranjski derbi 3. lige med Zarico in Savo

JOŽE MARINČEK

Kranj – Zaradi reprezentančnih tekem bodo ta konec tedna aktivni »samo« nogometarji v drugi in tretji slovenski ligi ter v obeh gorenjskih ligah. V torek sta v 2. slovenski ligi zaostalo tekmo 9. kroga odigrala Šampion in Bela krajina, srečanje se je končalo brez zadetkov 0 : 0. V 10. krogu bo jutri ob 15.30 Roltek Dob na domačem igrišču gostil Farmatech Veržej, ob 19. uri pa bo v športnem parku Šenčur tekma med domačim Šenčurjem in Krškim. Kalcer Radomlje bo v nedeljo ob 15.30 gostoval v Celju pri Šampionu. Preostala dva para sta še AH Mas Tech – Šmartno 1928 in Aluminij – Bela krajina.

V tretji slovenski ligi bo konec tedna igran 8. krog.

Jutri ob 15.30 bo Jezero Medvode doma gostilo MNK Izolo, Calcit Kamnik pa Jadran Dekani. V nedeljo bo ob 15.30 na igrišču Zarice kranjski obračun med Zarico Kranj in Savo Kranj, drugi pari pa so še Tabor Sežana – Brda, Adria – Tolmin, Zagorje – Ajdovščina Škou in Ivančna Gorica – Rudar Trbovlje.

V gorenjskih ligah je jutri na vrsti 7. krog. Pričetek vseh tekem je ob 16. uri. Pari v prvi gorenjski ligi so: Šobec Lesce – Velesovo, Jesenice – Niko Železniki, Britof – Žiri, Visoko – Bohinj, Bled Hirter – Bitnje in Ločan Škofja Loka – Naklo. V drugi gorenjski nogometni ligi pa se bosta v derbiju vodilnih ekip pomerila FC Podbrezje – DLN, drugo srečanje je Kondor Godešič – Polet.

KRANJ

Stenovcu še druga letošnja lovorika

Balinar kranjske Planine AC Ribnikar Jaka Stenovec si je v nedeljo v dvorani Trata v Škofji Loki priigral že drugi letošnji naslov državnega prvaka. Po zmagi na majskem državnem prvenstvu posamezno je bil tokrat najboljši še v igri bližanja in zbijanja v krog, s tem pa ponovil uspeh z lanskega državnega prvenstva v igri v krog. Jure Štancer iz ekipe Trata mladi je bil tretji. Danes ob 17.30 je na vrsti še zadnji, sedmi krog jesenskega dela v 2. državni ligi vzhod-center. Pari so: Center Kranj : Rogovila TELE TV, Trata mladi : Zarja, Svoboda : Loka 1000 in Bistrica : Ilirija. Jutri (ob 10. uri) bodo jesenski del končale tudi balinarke v prvi državni ligi. Na sporedu so tekme Bistrica : Krim, Šiška : Milje in Deskle : Svoboda. **S. Š.**

**ROKOMETNA TEKMA 1. B DRL 2013/14
MED RD LOKA 2012 IN RK GROSUPLJE**

**Tekma bo v soboto 12.10.2013
ob 20. uri v športni dvorani Poden**
Sponzor tekme MEBOR d.o.o.

**Svet Osnovne šole Železniki,
Otoki 13,
4228 Železniki**

razpisuje delovno mesto **ravnatelja/ravnateljice**.

Kandidat/ka mora za imenovanje na funkcijo ravnatelja/ravnateljice izpolnjevati splošne zakonske pogoje in posebne pogoje, skladno z Zakonom o organizaciji in financiranju vzgoje in izobraževanja – ZOFVI (Uradni list RS, številka 16/07 – uradno prečiščeno besedilo, 36/08, 58/09, 64/09, 65/09, 20/11, 40/12-ZUJF, 57/2012-ZPCP-2D). Kandidati morajo imeti pedagoške, vodstvene, organizacijske in druge sposobnosti za uspešno vodenje zavoda. Izbrani/a kandidat/ka bo imenovan/a za dobo 5 let. Predviden začetek dela bo dne 1. 3. 2014. Pisne prijave z dokazili o izpolnjevanju zahtevanih pogojev (potrdila o izobrazbi, o nazivu, o strokovnem izpitu, o opravljenem oz. priznanem ravnateljskem izpitu, o delovnih izkušnjah v vzgoji in izobraževanju, potrdilo o nekaznovanosti zaradi naklepne kaznivega dejanja, ki se preganja po uradni dolžnosti, na nepogojno kazen zapora v trajanju več kot šest mesecev ter potrdilo, da zoper kandidata-ko ni bil uveden kazenski postopek zaradi kaznivega dejanja zoper spolno nedotakljivost) pošljite v 8 dneh po objavi razpisa na naslov: **Svet Osnovne šole Železniki, Otoki 13, 4228 Železniki, z oznako "Prijava za razpis za ravnatelja"**. Kandidati morajo k prijavi priložiti program vodenja zavoda za mandatno obdobje ter kratak življenjepis. Kandidati bodo pisno obvestilo o imenovanju prejeli v zakonitem roku, najkasneje v 4 mesecih od objave tega razpisa.

Zapor za starša umrle deklice

SIMON ŠUBIC

Ljubljana – Ljubljansko okrožno sodišče je včeraj na dvajset mesecev zapora obsodilo Martino Furlan in Žigo Birsu, obtožena, da sta iz malomarnosti povzročila smrt devetmesečne hčerke Lucije ter zanemarjanja in surovega ravnanja z otrokom. Sodba ni pravomočna, obramba je napovedala pritožbo.

Lucija je bila avgusta 2009 v počitniški hišici na območju Bleda rojena brez zdravniške pomoči, kmalu po njenem rojstvu pa se je mlada družina preselila v Zbilje v hišo Kine kluba Italijana Michelangela Chiechija, ki uči »sistem naravnega zdravja«, kjer je bil Žiga Birsu oskrbnik. Starša, oba vegana, deklice nista vodila na preglede k pediatru, niti je nista dala

cepiti. Ko je zbolela, prav tako nista poiskala zdravniške pomoči, in deklica je umrla doma. Obdukcija je pokazala, da je pred smrtjo prebolevala pljučnico, bila je tudi dehidrirana in kronično slabokrvna. Na sojenju sta starša zatrdila, da je bila do tedaj vedno videti povsem zdrava in vesela. Martina je sicer deklico do njenega šestega meseca izključno le dojila, nato sta jo občasno hranila s kašicami iz sveže zelenjave in sadja. Slabih devet mesecev stara deklica je maja 2010 začela zavračati kašice, vodo in mleko. Mati je na sodišču povedala, da se je tedaj ustrašila za hčerkino zdravje, vendar pa se je po pomoč obrnila le k prijateljici. Šele ko je naslednji dan deklica nehala dihati, sta poklicala reševalce, a bilo je prepozno.

KLANJ

Pešci slabo spoštujejo predpise

Gorenjski policisti so prejšnji teden med poostrenim nadzorom pešcev v prometu in voznikov ugotovili 60 kršitev pešcev in tri prekrške, ko vozniki pešcem niso omogočili varnega prečkanja vozišča. Letos so sicer gorenjski policisti zaznali že preko 270 kršitev pešcev, 36-krat pa so ukrepali proti voznikom, ker pešcem niso omogočili varnega prečkanja vozišča. **S. Š.**

BAŠELJ

Pobral zlatnino

Ta teden je neznan storilec v Bašlju vlomil v stanovanjsko hišo in temeljito pregledal njeno notranjost. Zbežal je s kupom zlatnine, lastniku pa s tem povzročil za okoli dva tisoč evrov gmotne škode. **S. Š.**

Sodba najbrž v ponedeljek

Glavna obravnava zoper osmerico obtoženih neupravičenega prometa s prepovedanimi drogami v zadevi Očistimo Slovenijo, ki na kranjskem okrožnem sodišču poteka že od marca, se bliža koncu.

SIMON ŠUBIC

Kranj – Okrožna državna tožilka Nadja Gasser in večina zagovornikov so na sojenju v mamilarškem delu zadeve Očistimo Slovenijo v sredo že predstavili svoje končne besede, z njimi bodo na kranjskem okrožnem sodišču nadaljevali še danes, predvidoma v ponedeljek pa naj bi bila znana tudi sodba. Tožilka Nadja Gasser je v končni besedi poudarila, da je dokazni postopek potrdil obtožbo, da so 28-letni Senad Pavleković iz Šentvida pri Stični, 31-letni Darko Palevič, 31-letni Bojan Rodič, 30-letni Milan Rikanović, 47-letni Rade Bubanja (vsi iz Kranja) in 32-letni Zoran Matović iz Tržiča v okviru organizirane hudodelske združbe kupovali, prodajali ali ponujali v odkup večje količine heroína, kokaina, konoplje in amfetaminov. Preprodajo droge je po njenem mnenju uspela dokazati tudi preostala obtožena: 29-letnemu Darku Radonjiću iz Koprca in 27-letnemu Ljubljancu Jasminu Džafiću.

Dokazi tožilstva temeljijo na izpovedih že pravomočno obsojenih (trinajst soobtoženih je krivdo priznalo na predobravnavnih narokih),

Danes bodo zadnjo besedo dobili tudi obtoženi.

prisluih telefonskih pogovorov in poročilih tajnih policijskih delavcev, je poudarila tožilka. Obdolženi so sicer v zagovorih krivdo pogosto želeli naprtiti že obsojenim in domnevnemu vodji združbe Milošu Ščekiću, ki se skriva v Črni Gori. »Če bi Ščekić tudi sedel v tej dvorani, potem bi bili njihovi zagovori zagotovo drugačni,« je ocenila. Za Pavlekovića, ki je obtožen tudi nedovoljene proizvodnje in prometa orožja in mu tožilstvo pripisuje daleč največjo kriminalno dejavnost med obdolženimi, je tožilka predlagala dvanajst let zopora, za Rodiča, Palevića, Matovića in Rikanovića od šest let do sedem let in dva meseca

zopora, zavzela se je tudi za podaljšanje njihovega pripora zaradi ponovitvene nevarnosti. Uvedbo pripora je zaradi begosumnosti in ponovitvene nevarnosti predlagala še za Bujanjo, za katerega sicer zahteva dve leti in pol zopora. Radonjić bi po njenem moral za zapahi preživeti dvajset mesecev, Džafić pa dve leti. Za del obtoženih je predlagala še stranske denarne kazni in odvzem protipravno pridobljene premoženjske koristi, največ – kar 107 tisoč evrov – Senadu Pavlekoviću.

Zagovorniki, ki so doslej že uspeli podati končno besedo, so tako kot že večkrat med glavno obravnavo znova

opozarjali na domnevno nezakonito pridobljene dokaze s strani policije in tožilstva, prav tako pa so prepričani, da tožilstvu ni uspelo dokazati delovanja v hudodelski združbi. Pavlekovićev zagovornik Roman Sevšek je med drugim opozoril, da vsako govorjenje o drogi še ne pomeni tudi storitve kaznivega dejanja: »Razpredanje osumljencev o drogi je hudo relevantno, problem pa je, če iz besed do dejanj ne pride.« Ob tem se odvetnik še nadeja, da bo predsednica senata Andrijana Ahačič razsodila profesionalno in se ne bo podvrgla razumevanju javnosti, da oprostila sodba ali (pre)blaga sodba pomenita poraz pravosodja.

Skupno za varnost predora

◀ 1. stran

Tako je ob torkovi mednarodni vaji Together, Karavanke 2013 povedal vodja vaje in kranjske izpostave Uprave za zaščito in reševanje Jernej Hudohmet in po njej ocenil, da je vse potekalo dobro, a je prezgodaj za končne ugotovitve, saj bo rezultat vaje znan šele po podrobni analizi.

Na vaji je na obeh straneh sodelovalo več kot sedemsto udeležencev, tako imitatorjev kot intervencijskih enot. S slovenske strani so se v reševanje v predoru vključili gasilci GARS Jesenice, v podporo pa so jim bili prostovoljni gasilci iz občin Jesenice, Kranjska Gora, Žirovnica in Gorje. Zaradi množičnosti nesreče so posredovali tudi gasilci GRS Kranj, ki so pred predor pripeljali prikolico za pomoč pri množičnih nesrečah, ki omogoča hkratno oskrbo dvajsetih ponesrečenec in olajša postopke triaže. V reševanje ponesrečenec je bilo vključeno

tudi Osnovno zdravstvo Gorenjske z reševalnimi vozili, helikopter policije za nujno medicinsko pomoč in Splošna bolnišnica Jesenice, ki je skrbela za nadaljnjo obravnavo ranjenih.

Predstojnik kirurškega oddelka Splošne bolnišnice Jesenice Janez Pšenica je razložil, so tovrstne vaje zanje zelo pomembne: »Na našem območju sta dva relativno nevarna predora, kjer se takšne nesreče dejansko lahko zgodijo. Postopki, ki jih preverjamo na vajah, pa so se že izkazali pri množični železniški nesreči pred dvema letoma.« Medicinska ekipa se je tako morala soočiti z večjim številom hujše ranjenih iz prometne nesreče, ki so kazali tudi znake zastrupitve z monoksidom. Prvič je v tovrstni vaji sodeloval tudi helikopter Helikopterske nujne medicinske pomoči letalske enote policije, ki po besedah Pšenice marsikatero postopke močno olajša, predvsem transporte hujše ranjenih.

Vozila so bila polna ponesrečenih, poškodbe pa zelo različne in so zahtevale previden pristop gasilcev.

Predstavniki avstrijske družbe za avtoceste ASFINAG Reiner Kienreich je ob robu skupne vaje povedal, da so v minulih letih veliko investirali za varnost karavanškega predora, tudi v odpravljanje jezikovnih ovir. ASFINAG bo za gradnjo druge cevi v predoru, ki naj bi se pričela leta 2016, namenil 160 milijonov evrov, razliko do predvidenih tristo

milijonov evrov vredne investicije pa bo moral zagotoviti Dars.

Vajo sta si ogledala tudi minister za obrambo Roman Jakič in poveljnik civilne zaščite Srečko Šestan. Slednji je opazil napredek predvsem na področju tehnike, opreme in tudi postopkov v primerjavi z vajo, ki so jo v predoru Karavanke izvedli leta 2009.

Skladno z določilom 3. odstavka 75. čl. zakona o gospodarskih družbah-1 samostojni podjetnik: Bti ki Training, razvoj potencialov, Peter Babarović s.p. s sedežem: Novi svet 6, 4220 Škofja Loka, matična številka: 2046148, obveščam upnike, da bom dne 31. 12. 2013 prenehal opravljati dejavnost kot samostojni podjetnik posameznik, ker bom svoje podjetje prenesel na kapitalsko družbo po postopku in na način, kot je opredeljen v zakonu o gospodarskih družbah-1.

Obvestilo za občane občine Škofja Loka

Obveščamo vas, da bo **27. akcija zbiranja nevarnih odpadkov iz gospodinjestev** na območju občine Škofja Loka potekala od **14. do 19. oktobra 2013** (nevarno → na varno!), po utečenem razporedu. Razpored dobite na spletnih straneh ali na informacijah na Loški komunali. *Vljudno vabljeni!*

Škofja Loka, 1. oktobra 2013
Loška komunala, d. d. Škofja Loka

POSLOVNI GLAS

Izkoriščamo priložnosti in delamo drugače

»Vsako povišanje cen zelo vpliva na končno ceno. Žal je v Sloveniji veliko takšnih in drugačnih obremenitev, edino, kar nam ostane, je prilagoditev. Dokler lahko dodajamo vrednost na zaposlenega in zraven še povečujemo zaposlenost, smo korak pred povečanimi stroški,« o poslovanju pri nas pravi Tomaž Lanišek, glavni direktor Knauf Insulation Škofja Loka.

BOŠTJAN BOGATAJ

Škofja Loka – Najhitreje rastoče podjetje na Gorenjskem in s tem tudi finalist izbora za naziv zlata gazela 2013 je škofjeloško podjetje Knauf Insulation, ki izdeluje kameno in stekleno volno za izoliranje stavb. Nominirani sta bili še kranjska Iskra Impuls in Lotrič Meroslovje iz Selc. Vsa tri podjetja so v družinski lasti. Dobro tri mesece je v Knauf Insulation Škofja Loka glavni direktor vodi Tomaž Lanišek.

Ste pričakovali, da boste na vrhu najhitreje rastočih podjetij na Gorenjskem?

»O pričakovanjih je težko govoriti, drži pa, da Knauf Insulation v Škofji Loki dosegata stabilen trend rasti. Gazela je vitka, v prenesenem pomenu gre za manjša podjetja v rasti. V našem primeru gre za 420 in več zaposlenih, biti s tem v izboru pa je veliko priznanje. Opažam, da so zaposleni tisti, ki so zaslužni za priznanje, velika zasluga gre seveda predhodniku Saši Bavcu. V zadnjih štirih, petih letih je obrnil smer razvoja v povečevanje prihodka in dobička, predvsem pa v inovativnost, nove proizvode, kjer Knaufa prej nikoli ni bilo. Pri tovrstnih nagradah oziroma umeščanjih v lestvice pa je težko govoriti o pričakovanjih: enkrat izpadeš, drugič si na vrhu.«

Kot ste že povedali, pri gazealah gre običajno za manjša podjetja, saj je lažje povečati število zaposlenih ali dobiček ali dodano vrednost v odstotkih, ko so številke manjše, rast pa ob dobrem poslu hitra. Po drugi strani bi težko pričakovali, da bi Knauf podvojil število zaposlenih.

»Ključna za osvojitve nagraje je bila višja dodana vrednost. Mi smo relativno omejeni na naši lokaciji, zato moramo z obstoječimi kapacitetami izboljšati kvaliteto, dodati vrednost našim proizvodom. Orientirali smo se na proizvode, ki jih prej v Škofji Loki nismo poznali, ali obstoječe močno izboljšali. Nekatere proizvode, ki prinašajo manj dodane vrednosti, sedaj proizvajajo naše sestrskeske tovarne, proizvodi z več znanja in dodane vrednosti ostajajo tu.«

Tomaž Lanišek je v preteklosti veliko vadil latinsko ameriške in standardne plese in s partnerko tudi zmagoval. Ob prelomu stoletja se je zaposlil v takratni Savi Tires, danes Goodyear Dunlop Sava Tires, julija letos je postal glavni direktor Knauf Insulation Škofja Loka. Obe podjetji sta v lasti tujih lastnikov, na vprašanje, kaj je še podobnega, pa Lanišek odgovori: »Pogosto rečemo, da ima Gorenjska nekaj uspešnih dimnikov. Obe tovarni sta zares uspešni.« Velika razlika je, da škofjeloško tovarno vodi Slovenec, v kranjski te odgovornosti domačinu še niso zaupali. Če je Lanišek prej rad plesal, ima sedaj veliko rajši fotografijo. »To je ljubezen mojega očeta, vedno bolj spoznavam, zakaj,« pravi in se pohvali, da je član Foto kluba Anton Ažbe iz Škofje Loke.

Najbolj ste znani po izolacijah, gradbeništvu je že več let v hudi krizi. Kako vam lahko uspeva v takšnih časih?

»Zelo močni smo v gradbeniški industriji. In še rastemo. Stavimo na obnove, ki jih podpira Evropska unija, tudi Eko sklad in še kdo. Slovenci se zavedamo, da je najboljša energija tista, ki je ne porabimo, torej jo prihranimo. Tu nastopimo mi z našimi fasadnimi ali stenski izolacijami. Prednost podjetja je, da delujemo tudi pri prvih vgradnjah. Govorim o sendvič panelih, izolaciji, ki se naknadno montira na stavbe, izolaciji protipožarnih in protihrupnih vrat, tu so izolacije v beli tehniki (pečice).«

Skoraj vse našeto je vezano na gradbeništvu.

»Ločimo gradnjo novih stavb in obnove. Res je novogradnja manj, vendar je samo v Sloveniji priložnost za energetske obnove starejših stavb ogromna. Po naših ocenah celo v vrednosti štiri milijarde evrov. Seveda čas gospodarske krize zamakne odločitve lastnikov stavb po obnovi, čeprav jim vsak zamik za kako leto povzroča dodatne nepotrebne stroške za energijo.«

Najbrž ni lastnika hiše ali stanovanja v večstanovjski stavbi, ki si ne bi želel plačati manj za ogrevanje, pa vendar se v Kranju obnovi le med 15 in 20 večstanovjskih stavb na leto. Kako to pospešiti?

»Pri družinskih hišah gre za odločitve lastnika in njegove zmožnosti. Pri večstanovjskih stavbah pa lastniki naletijo na kup težav. Za obnovo toplotnega ovoja stavbe se mora odločiti večina, za najem kredita za obnovo pa velja le stoodstotno soglasje lastnikov. Vedno je vsaj eden proti, ki nagaja ali pa ni zmožen plačevati stroškov, čeprav bi kredit pokrili zgolj s prihranjenimi stroški za ogrevanje. Zato je obnova malo.«

Kaj lahko stori Knauf Insulation?

»Mi oziroma gospodarsko interesno združenje pri zbornici lahko svetuje pripravljavec zakonodaje. V zadnjih letih se ni spremenilo nič, čeprav so lastniki v visokih stavbah po zaključenih investicijah praviloma zelo zadovoljni. Prek obnov bi tudi država dobila svoj (večji) delež prek DDV, s prispevki in dohodnino vseh, ki so zaposleni pri obnovah, ne zanemarimo

učinkov, ki bi jih lahko dosegli z rastjo gradbene dejavnosti.«

Koliko proizvodnje ostane v Sloveniji?

»Skoraj tretjino.«

Ali aktualna recesija na vaše podjetje nima vpliva?

»Recesija in kriza sta priložnost, da nekaj delaš drugače kot prej, sicer je nemogoče pričakovati boljše rezultate. Hitreje se mora obrniti. Že prej smo govorili o obnovi, prav krizni časi marsikoga streznijo in napotijo v varčevanje pri ogrevanju na račun boljše izolacije. To je naša prednost. Seveda obstajajo drugi, tudi cenejši izolativni materiali, vendar se mi obračamo hitreje, znižali smo stroške, prilagodili smo se kupcem.«

Bo letošnji poslovni rezultat znova boljši, boste beležili rast?

»Zaradi politike podjetja vam številke ne morem razkriti. Sledimo načrtom, ki so jih lastniki umerili na približno enakih ravneh kot lani. Pričakujemo torej podobne rezultate, odvisno od dela to jesen. Dolga zima oziroma kratka pomlad sta na gradbenem delu ustvarila velik manko, poletje je bilo veliko boljše, za jesen bomo še videli.«

Vaš predhodnik Saša Bavec je ustvaril odlične rezultate, ste zato vi pod večjim pritiskom?

»Zagotovo sem obul velike čevlje, tudi gazela je velika zaveza za naše delo v prihodnosti. Tako zaposlenih kot mene, saj moram slediti trendom rasti. Imamo še veliko dobrih projektov, ki jih bomo izpeljali v Škofji Loki.«

Knauf Insulation je v tuji lasti, kar danes ni več tako 'narobe' kot je bilo včasih ...

»Moja izkušnja iz prejšnje in sedanje službe je pozitivna. V Knaufu predvsem zato, ker poznaš lastnika. Kdor v podjetju vzame svinčnik, ve, da ga je ukradel konkretnemu človeku in ne deset tisoč delničarjem.«

Kaj pravijo lastniki na povečevanje stroškov v Sloveniji: višji DDV, trošarine, višje cene elektrike in dodatkov na energijo, davek na nepremičnine ... Ali morda razmišljajo o selitvi?

»Najbolj pomembna je prilagoditev. Za nas je zelo pomembna cena energentov. Mi talimo kamen in ga predelujemo v volno. Vsako povišanje cen zelo vpliva na končno ceno. Žal je v Sloveniji veliko obremenitev, edino, kar nam ostane, je prilagoditev. Dokler lahko dodajamo vrednost na zaposlenega in zraven še povečujemo zaposlenost, smo korak pred povečanimi stroški. Obremenitev delovne sile je v Sloveniji nadpovprečno visoka, po drugi strani pa je znanje zaposlenih v Škofji Loki ključnega pomena. Tu imamo center za kameno volno, prihodnost tovarne je varna. Če bomo kdaj v situaciji, da ne bomo več korak pred stroški in konkurenco, pa je vprašljiva tudi proizvodnja. Znanje in tradicija sta naša velika prednost. Veste, v Škofjo Loko se vsak dan na delo vozi tudi veliko tujcev ali pa so se že nastanili pri nas zaradi službe pri Knauf Insulation. Da o tem, da se zaposleni vozijo k nam na delo tudi iz Ljubljane, niti ne govorim. Včasih je bila pot le obratna.«

Dokler bo dobiček, vas bo lastnik pustil pri miru?

»Dobiček je relativna zgodba. Seveda ga dobi lastnik, država pa davke. Naš cilj in želja pa je, da lastnike prepričamo za nove investicije. Tako nam vsako leto povrne dobiček ali vložijo celo več, s tem pa pridobivamo vsi. Zaradi tovarne v Škofji Loki ima veliko dela tudi okolica, za našimi dobavitelji so njihovi dobavitelji in tako naprej. Vsi imamo delo. Ne glede na izvor kapitala, je bistveno, da ima kapital ime in priimek. Tako vsi vemo, komu odgovarjamo.«

Pred mesecem ste začeli gradnjo novega, višjega dimnika, kar bo prebivalce okoli tovarne razveselilo.

»Ob mojem prihodu smo pridobili dokončno gradbeno dovoljenje, prizadevanja za nov, 15 metrov višji dimnik pa so stara več let. S tem bomo razbremenili okolje, čeprav smo po vseh meritvah emisij že sedaj na minimumu zahtevanih emisij. Odločili smo se za dražjo investicijo, saj smo tako posredno kot neposredno trajnostno naravnano podjetje. S tem želimo neposredno vplivati na kvaliteto življenja krajanov, saj je lahko za marsikoga naša prisotnost moteča. Smo le v industrijski coni.«

Povedali ste, da boste v prihodnosti še zaposlovali. Koga potrebujete, kdaj boste odprli nova delovna mesta?

»V zadnjih nekaj letih smo vedno zaposlili od deset do dvajset novih sodelavcev letno. Če bomo lahko izvajali projekte, bomo seveda nadaljevali zaposlovanje, nekaj v raziskovalnih dejavnostih, nekaj v drugih službah. Kateri projekte nam bo uspelo realizirati, je odvisno od lastnikov, predvsem pa od sestrskih tovarn po Evropi, saj bo boljše med vsemi dobila več denarja za izpeljavo investicij. Smo v fazi načrtovanja za prihodnje leto.«

Kaj želite razvijati v prihodnosti v Škofji Loki?

»V načrtih je veliko projektov, o katerih trenutno še ne morem govoriti. Nekateri so povezani z novim zaposlovanjem, drugi z reorganizacijo obstoječih kapacitet, stremimo pa k temu, da na obstoječem prostoru povečamo kvaliteto.«

MEŠETAR

Odkupne cene mleka

Agencija za kmetijske trge in razvoj podeželja pripravlja mesečno tržno poročilo za mleko. Mlekarnarje so avgusta letos za mleko, dostavljeno v mlekarno, s 3,7 odstotka maščobe in 3,15 odstotka beljakovin, plačale v povprečju 31,95 evra za sto kilogramov, kar je bilo za 38 centov ali za 1,2 odstotka več kot mesec prej. Ker je mleko v povprečju vsebovalo 4,02 odstotka maščobe in 3,24 odstotka beljakovin, je bila povprečna dejanska odkupna cena 33,12 evra in je bila za 35 centov ali za 1,07 odstotka višja kot julija. Odkupovalci so za mleko s 3,7 odstotka maščobe in 3,15 odstotka beljakovin plačali povprečno 29,17 evra za sto kilogramov, cena, izračunana glede na vsebnost maščob in beljakovin v mleku, pa je znašala 31,68 evra. **C. Z.**

Odkupna cena (v EUR/100 kg) za mleko s 3,7 odstotka maščobe in 3,15 odstotka beljakovin (standard) in glede na dejansko vsebnost maščobe in beljakovin (dejanska)

Mesec	Cena mlekarn:		Cena odkupovalcev:	
	*standard	*dejanska	*standard	*dejanska
Januar 2013	30,82	32,48	26,71	30,76
Februar 2013	30,93	32,59	26,74	30,75
Marec 2013	31,05	32,70	27,08	30,92
April 2013	31,15	32,79	27,46	31,10
Maj 2013	31,35	32,74	27,84	31,12
Junij 2013	31,60	32,93	27,99	31,14
Julij 2013	31,57	32,77	28,46	31,23
Avgust 2013	31,95	33,12	29,17	31,68

LAHOVČE

Žetev Pioneerjeve koruze za zrnje

Semenarska hiša Pioneer vsako leto pripravi po Sloveniji nekaj poskusov s svojimi hibridi koruze za silažo in zrnje. Eden takšnih poskusov je bil letos tudi na kmetiji Miha Janharja v Lahovčah, kjer bo v torek, 15. oktobra, z začetkom ob 10. uri zaključek poskusa z žetvijo koruze za zrnje in primerjavo sort glede na količino pridelka. Srečanje bodo izkoristili tudi za predstavitev novosti ter problematike strun oz. talnih škodljivcev. Osrednji Pioneerjev dan koruze pa bo letos v četrtek, 24. oktobra, na kmetiji Ignaca Maučeca v Dolnji Bistrici pri Črenšovcih. Gorenjski pridelovalci koruze se bodo srečanja udeležili organizirano, za brezplačni avtobusni prevoz bo poskrbel Pioneer, prijave pa do 20. oktobra sprejema Peter Bohinc (tel. št. 031 791 483). **C. Z.**

KRANJ

Predstavitev zakona o agrarnih skupnostih

Ministrstvo za kmetijstvo in okolje je v sodelovanju s Kmetijsko gozdarsko zbornico Slovenije in Združenjem predstavnikov agrarnih skupnosti Slovenije pripravilo osnovna izhodišča za novi zakon o agrarnih skupnostih. Prva predstavitev izhodišč je bila v sredo v Hrpeljah, naslednji dve pa bosta v tem in v prihodnjem mesecu v Ratečah in v Lukovici. **C. Z.**

»Zakon je zame žalitev«

»Država naj kar sprejme davek na nepremičnine, a naj hkrati zagotovi, da bo kmet suveren na svoji zemlji,« je na ponedeljkovem pogovoru z ministrom Dejanom Židanom dejal kmet iz Tuhinjske doline.

CVETO ZAPLOTNIK

Šmarca – »Zakon o davku na nepremičnine je zame žalitev. Zakaj? Zato, ker v lastni gmajni videvam tudi gobarje in lovce; zato, ker vidim, da se po gozdni cesti več kot kmetije vozijo drugi, pristojbino za vzdrževanje ceste pa plačujemo le lastniki. Država naj kar sprejme davek na nepremičnine in pošlje položnice, a hkrati naj zagotovi, da bomo kmetje s tistim dnem postali suvereni na svoji zemlji,« je dejal kmet Anton Kadunc iz Zgornje-ga Tuhinja na ponedeljkovem pogovoru o razmerah v slovenskem kmetijstvu, ki ga je v Šmarci pripravila kamniška izpostava Kmetijsko gozdarske zbornice Slovenije in na katerem so bili osrednji gostje minister za kmetijstvo in okolje Dejan Židan ter poslanca Branko Golubovič (Pozitivna Slovenija) in Matej Tonin (N.Si). Izhodišča za pogovor je dal predsednik izpostave in kmet Jožef Romšak, ki je izpostavil nekaj problemov: obdavčitev kmetijskih nepremičnin, prevoznice za les, lovstvo in škode po divjadi, težave agrarnih skupnosti, pozidave kmetijskih zemljišč ...

Višja plačila za mlade kmete

Ko je minister predstavil novo kmetijsko politiko za obdobje 2013–2020, je dejal, da je evropska politika precej pisana na kožo slovenskih kmetij, saj ne podpira velikih, intenzivnih gospodarstev. Sistem neposrednih plačil bo v celoti začel

»Lani je Slovenija po nepotrebnem uvozila za 1,8 milijarde evrov hrane,« je dejal minister Dejan Židan in poudaril, da se je to zgodilo zato, ker slovenskega potrošnika nismo uspeli prepričati, da bi posegal po lokalno pridelani hrani.

veljati šele leta 2015, dotlej pa se bodo kmetje morali odločiti, ali se bodo vključili v normalno subvencijsko shemo ali v administrativno manj zahtevno shemo za male kmete, po kateri bodo na leto upravičeni največ do 1250 evrov subvencije. Hektarska plačila za travinje se bodo postopoma zviševala in za njive zniževala, za mlade kmete se bodo plačila za letom 2015 zvišala za četrtno. Pri subvencijah za naložbe še tehtajo med tem, ali bi podprli manjše število naložb z večjimi zneski ali večje število investicij z manjšimi zneski. »Na ministrstvu zagovarjam stališče, da mora denar, ki je namenjen kmetom, čimprej priti v njihove roke. Letos nam je uspelo, kar nam ni še nikoli doslej, da smo do 1. julija izplačali vseh 60 tisoč subvencijskih vlog z izjemo

osemdesetih,« je dejal minister Židan in predstavil nekatere zakonske spremembe. V kratkem bodo tudi javno predstavili izhodišča za novi zakon o agrarnih skupnostih, v vladnem postopku so spremembe zakona o kmetijstvu, s katerimi naj bi plačilni rok za hitro pokvarljivo hrano skrajšali na 30 dni in za ostalo hrano na 60 dni. »Roki še niso usklajeni s trgovinsko zbornico,« je dejal Židan in dodal, da naj bi rešili tudi problem »hibridov«. Zdaj se namreč dogaja, da je kmet registriran tudi kot samostojni podjetnik, kar mu omogoča, da hrano tudi uvaža in jo prodaja kot pridelano na kmetiji. Obe-tajo se tudi spremembe zakona o ugotavljanju katastrskega dohodka, pri katerem je ministrstvo doseglo, da bodo pripravljavci pripravili nove izračune.

»Kmetje sami sebi največji sovražnik«

»Če pade zakon o davku na nepremičnine, pade tudi državni proračun za prihodnje leto,« je dejal poslanec Branko Golubovič in dodal, da so davčne stopnje stvar pogajanj, ni pa naklonjen temu, da bi nekatere vrste nepremičnin izvzeli iz obdavčitve. Opozoril je tudi na veliko pozidavo najboljših kmetijskih zemljišč in na to, da so kmetje zaradi nepovezanosti sami sebi največji sovražnik. »Ne vem, ali živimo na dveh različnih bregovih: medtem ko minister »seje« optimizem, mi kmetje, moji vrstniki iz Tuhinjske doline, pravijo, da se ne splača kmetovati,« je dejal poslanec Matej Tonin in dodal, da je obdavčitev javnih objektov in zemljišč neumnost, saj bo šlo v tem primeru le za prekladanje državnega denarja iz enega v drug žep. »Kmet je nekdanje trdo delal čez dan in zvečer trdno zaspal. Tudi zdaj čez dan dela trdo, zvečer pa računa, koliko dajatev bo plačal in kako bo preživel,« je dejal Janez Beja, predsednik sveta ljubljanske območne enote KGZS, in poudaril, da nobena druga dejavnost ni občutila v zadnjih letih toliko novih dajatev kot prav kmetijstvo. V razpravi je bilo slišati tudi nasprotovanja novim pozidavam kmetijskih zemljišč v občini pa tudi vprašanje, kako zagotoviti denar za plačilo davka na dodano vrednost pri komasaciji kmetijskih zemljišč, ki so bila vrnjena v denacionalizaciji.

BRDO PRI LUKOVICI

Postavili osemnajst učnih čebelnjakov

Čebelarstva zveza Slovenije je pred tremi leti na pobudo predsednika Boštjana Noča ustanovila sklad za ohranitev kranjske čebele, v katerega naj bi podjetja in posamezniki ter kupci posebnih nalepk prispevali denar za postavitev učnih čebelnjakov. Odziv je bilo zelo dober, v treh letih jim je uspelo zbrati 38.700 evrov. Denar so na podlagi javnega razpisa razdelili med čebelarstva, ki so postavila skupno osemnajst učnih čebelnjakov. S širšega gorenjskega območja so denar prejela čebelarstva Bohinj, Šenčur in Krtina - Dob. V čebelarstvu zvezi se vsem dosedanjim donatorjem zahvaljujejo za njihov prispevek v sklad, hkrati pa sporočajo, da bodo z zbiranjem denarja nadaljevali tudi v prihodnje, saj so učni čebelnjaki zelo pomembni pri praktičnem usposabljanju čebelarstva podmladka. **C. Z.**

KRIŽE

Gorenjsko srečanje kmečkih žena

Tradicija se nadaljuje, tudi letos bo gorenjsko srečanje predstavnic društev kmečkih in podeželskih žena. Srečanje bo 24. oktobra, pripravila ga bosta Kmetijsko gozdarski zavod Kranj in Društvo podeželskih žena Sviti iz Tržiča. Udeleženske se bodo zbrale v kulturnem domu v Križah, nato pa si bodo v Tržiču ogledale Kurnikovo hišo, muzej in razstavo ročnih del članic društva. **C. Z.**

Koronarno društvo Gorenjske

Vas vljudno vabi

v sredo, 16. oktobra 2013, od 16. do 19. ure
v veliko dvorano Doma krajanov na Primskovem, Jezerska cesta 41 v Kranju.

V tem času vas bomo seznanili

S TEMELJNIMI POSTOPKI OŽIVLJANJA Z UPORABO AVTOMATSKEGA DEFIBRILATORJA PRI ZASTOJU SRCA

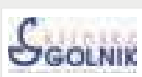
Sodelovali bodo tudi:

- merjenje krvnega tlaka in srčnega utripa
- **Noča** merjenje sladkorja
Pogovor s farmacevtom in pregled uporabe zdravil.

Predstavitev naravnih zdravil in prehranskih dopolnil blagovne znamke FidiMed za:
- srce in ožilje
- stres in nespečnost
- odpornost

Zdravstveno-vzgojno svetovanje bolnikom s srčno-žilnimi boleznimi. Kako lahko bolnik pripomore k boljšemu vodenju srčno-žilnih bolezni.

Koronarno društvo Gorenjske
Predstavili Vam bomo delo Koronarnega društva Gorenjske.

Vpisujemo nove člane.

**VSTOP
PROST**

Sodelovali bodo tudi priznani kardiologi, ki bodo odgovarjali na vaša vprašanja.

Malo oprostitev pri davku na nepremičnine

◀ 1. stran

Za kmetijske stavbe naj bi bila stopnja 0,3-odstotna, za javne stavbe, kulturne spomenike, sakralne objekte in druge stavbe pa 0,5-odstotna. Za kmetijska zemljišča je predlog 0,15 odstotka, za gozdna zemljišča 0,07 odstotka, za zemljišča za poslovno in industrijsko rabo 0,75 odstotka in za energetska 0,4 odstotka, za stavbna zemljišča, zemljišča za gradnjo stavb in za druga zemljišča pa 0,5 odstotka. Davek za kmetijska zemljišča prihodnje leto ne sme preseči 25 evrov na hektar, za gozdna pa 10 evrov. Za nepremičnine, ki so nelegalne gradnje, se davčne stopnje zvišajo za trikrat. Za nelegalne se štejejo stavbe ali deli stavb, za katere je izdana pravnomočna in v registru nepremičnin zavedena inšpekcijska odločba, a zahteve iz odločbe niso izpolnjene (stavba ni porušena ali zanjo ni izdano pravnomočno gradbeno dovoljenje). Občina lahko v skladu s svojo prostorsko in ekonomsko razvojno politiko davčno stopnjo v delu davka, ki pripada njej, zviša ali zniža največ za 2,5-krat, razen za nelegalne

gradnje ter za kmetijska in gozdna zemljišča. Kriterije za znižanje oz. zvišanje davčnih stopenj mora določiti z odlokom, kriterije pa lahko opredeli glede na lego nepremičnine, vrsto dejavnosti, vrsto stavbe, status nepremičnine in smotrno izkoriščenost prostora.

Po oceni ministrstva za finance naj bi se z uveljavitvijo novega zakona prihodki od davka na nepremičnine povečali s 192 na 412 milijonov evrov, pri tem pa naj bi se skoraj za trikrat povečali prihodki iz obdavčitve stanovanjskih nepremičnin, a to predvsem zaradi večjega števila nepremičnin, ki bi jih vključili v obdavčitev.

Oprostitev davka naj bi bilo le malo. Davka naj bi bile tako oproščene le nepremičnine v lasti tujih državljanov oz. diplomatskih predstavništva in konzulatov, nepremičnine v lasti mednarodnih organizacij, javno dobro (razen vodna zemljišča, ki se uporabljajo za poslovno, industrijsko in energetska rabo), varovalni gozdovi, gozdni rezervati in gozdovi s posebnim namenom brez ukrepanja ter neplodna zemljišča (s šifro dejanske rabe 5000 ali 6000).

Posebna delitev prihodkov v prvih treh letih

Prihodki od davka, zbrani na območju občine, naj bi se enakovredno delili med državo in občino, le davek od gozdnih zemljišč naj bi se v delu, ki pripada občinam, nakazoval na poseben pod-

račun in namenjal občinam za vzdrževanje gozdnih cest. V letih 2014, 2015 in 2016 naj bi glede na prehodne zakonske določbe veljala posebna delitev prihodkov od davka. V teh letih naj bi prihodek pripadel državnemu proračunu, polovico davka od gozdnih zemljišč naj bi nakazovali na posebni podračun, država pa bi občinam odstopila toliko davka, kot so občine lani zavezancem odmerile nadomestila za uporabo stavbnih zemljišč. Prihodek od davka za gozdna zemljišča naj bi razdelili

med občine po razdelilniku, ki bi ga pripravilo ministrstvo za kmetijstvo in okolje.

Gurs obvestilo, Durs odločbo

Davčna uprava (Durs) odmeri davek z odločbo, ki jo po uradni dolžnosti izda najkasneje do konca marca, pri tem pa upošteva stanje v registru nepremičnin na dan 1. januarja. Pravnim osebam in zavezancem z več kot sto strani dolgo odločbo jo obvezno pošlje po elektronski poti, prav tako tudi zavezancem, ki bi to želeli, vsem ostalim z navadno pošto. Zoper odločbo naj bi bila možna pritožba, davek pa se plačuje največ v treh obrokih.

Davek naj bi prvič odmerili v letu 2014, v tem letu bo postopek nekoliko drugačen. Geodetska uprava (Gurs) bo najkasneje do 1. februarja obvestila lastnike o nepremičninah, njihovi posplošeni tržni vrednosti in izračunanem davku. Davčna uprava bo odmerila davek in izdala odločbo najkasneje do 31. maja, pri tem pa bo upoštevala podatke o nepremičninah na dan 1. aprila.

Delavci bodo dobro poplačani

V postopku stečaja Tapetništva TR z Jesenic bodo delavci še letos dobili poplačano polovico terjatev.

URŠA PETERNEL

Jesenice – Novembra lani je šlo v stečaj podjetje Tapetništvo TR z Jesenic. Po slabem letu dni stečajni upravitelj Milorad Vidovič pravi, da stečaj poteka dobro, v stečajno maso pa se je z izterjavami, prodajo dela opreme in dela zaloga doslej nateklo že okrog 130 tisoč evrov. Tako bodo še pred novim letom prednostni upniki, med katerimi so tudi delavci (v podjetju je bilo pred stečajem devetnajst zaposlenih), dobili poplačan dobršen del terjatev. Glede na to, da je bilo priznanih za 210 tisoč evrov prednostnih terjatev, jih bodo v tem prvem delu dobili poplačanih približno polovico. Stečajni upravitelj računa, da bodo s prodajo apartmaja na Hrvaškem v prihodnje zbrali še okrog 40 tisoč evrov, tako da bo končno poplačilo prednostnih upnikov lahko kar 75-odstotno. To je – glede na nekatere druge stečaje – zelo visok odstotek.

Stečajni upravitelj si prizadeva prodati tudi poslovno stavbo na Verdnikovih na Jesenicah, a na nedavni javni dražbi kupca, ki bi bil pripravljen plačati 800 tisoč

evrov za objekt, ni bilo. Stečajni upravitelj zdaj stavo bo v celoti ali po delih skuša prodati prek nezavezujočega zbiranja ponudb. Ker ima hipoteko na stavbo banka, bo celoten izkupiček od prodaje šel banki, je povedal stečajni upravitelj.

Razveseljiv je tudi podatek, da se je del proizvodnje nekdanjega tapetništva vendarle ohranil, skupina zaposlenih je vzela v najem del poslovne stavbe, poleg tega pa nekaj bivših zaposlenih nadaljuje delo samostojno na drugih lokacijah. Stečajni upravitelj Milorad Vidovič pravi, da približno polovica nekdanjih zaposlenih nadaljuje delo v drugih oblikah, Tapetništvo TR v stečaju pa jim pomaga z dobavo materiala, prodalo pa jim bo tudi proizvodne stroje. Podjetje v stečaju je likvidno, redno plačuje račune in celo posluje z dobičkom, je še zadovoljen stečajni upravitelj.

Da je stečaj Tapetništva TR eden redkih primerov, kjer se stečaj odvija dobro in stečajni upravitelj dela dobro, je potrdila tudi Milena Koselj Šmit iz sindikata Neodvisnost, ki v postopku zastopa nekaj bivših delavcev.

Kranjski Jelen končno spet živ

◀ 1. stran

Mihajlovičeva se spominja prijetnih druženj ob nekdanjem hotelu, ob koncih tedna tudi zelo popularnih plesov, zato upa, da bo tudi novi Dvorec Jelen vsebinsko tako pester, kot je bil v najboljših letih hotel. V središču Kranja je še območje Stare Save, kjer je bila že pred leti določena podobna gradnja. Takratni investitor Sava vsaj v Kranju ne

investira več, investicijsko podjetje je prodal Zavarovalnici Triglav. Občina bi rada uredila vsaj parkirišča (nekaj prostorov sicer koristi Rdeči križ), vendar posluha pri lastnikih ni.

Poleg 66 stanovanj in 18 poslovnih prostorov – v Elektroservisih trdijo, da so bili zelo previdni pri izbiri materialov, vse je pripravljeno tudi za vgradnjo pametnih inštalacij – so zgradili tudi podzemno garažo z 218

mesti za avtomobile in osem za motorje. Vsako ima polnilnico za električna vozila.

Gradnjo Dvorca Jelen so na začetku spremljale težave od propada gradbincev do uničenja srednjeveškega kamnoloma, po drugi strani pa so ohranili mogočen srednjeveški zid. Stanovanja so lepa, od manjših do bolj prostornih, spominjajo na starejša meščanska stanovanja, z vrhnjih pogled sega po vsem mestnem središču, a zgolj po njihovih strehah.

Cena ni primerljiva cenam drugih novogradenj v Kranju, saj sega do okoli 2400 evrov na kv. meter, drugod je krepko pod 1800 evrov na kv. meter. A svoje najbrž dodajo središče mesta in podrobnosti v stavbi. Stanovalci se že vseljujejo, saj naj bi, tako investitor, prodali ali rezervirali že tretjino vseh. Enako velja za poslovne prostore, čeprav noben lokal še ne kaže podobe, da bi lahko v kratkem začel obratovati. Prodajo naj bi zaključili vsaj do konca prihodnjega leta.

Stanovanja na vrhu Dvorca Jelen so nekaj posebnega, saj bodo stanovalcem ponujala lepe poglede. /Foto: Tina Dokl

Popravek objave oglasa z dne 8. 10. 2013

www.posta.si

Novi delovni časi

Spoštovani uporabniki poštne storitve,

z 2. novembrom 2013 bomo spremenili delovne čase na naslednjih poštah.

Delovni čas:

Pošta 4204 Golnik, Pošta 4209 Žabnica, Pošta 4275 Begunje na Gorenjskem, Pošta 4294 Križe

ponedeljek–petek:	8.00–10.30 in 14.30–17.00
sobota:	9.00–11.00

Delovni čas:

Pošta 4203 Duplje

ponedeljek, sreda, petek:	9.00–11.00
torek in četrtek:	15.00–17.00
sobota:	8.00–9.00

Ob nedeljah in praznikih bodo pošte zaprte.

Veslimo se vašega obiska.

POŠTA SLOVENIJE

Sončkov dan odprtih vrat

SUZANA P. KOVAČIČ

Kranj - Zveza Sonček je imela ob svetovnem dnevu cerebralne paralize v sredo, 2. oktobra, v enotah po Sloveniji dneve odprtih vrat. Letošnji dan je potekal pod geslom Spremeni moj svet v eni minuti. V okviru tega so podobno kot številni posamezniki in organizacije po svetu pristopili k zbiranju idej, ki bi naj vodile k izboljšanju življenja oseb s cerebralno paralizo. V Centru Sonček Kranj so obiskovalci spoznali njihovo delo, izdelke ter druge dejavnosti in programe. Obiskovalce so seznanili s težavami, s katerimi se soočajo pri vključevanju socialno izključenih na več ravneh, od zdravstva,

Ob Dnevu odprtih vrat so v kranjskem Centru Sonček pokazali tudi delo v programu varstveno-delovnega centra. /Foto: Tina Dokl

šolstva, pri katerem si želijo uveljavitev Ene šole za vse, do sistema zaposlovanja ter problema arhitektonskih in komunikacijskih ovir. Dan odprtih vrat so popestrili s kulturno zabavnim programom.

Deset let lekarne

Lekarna Primskovo je primer dobre prakse, kako lahko delujejo butične lekarne in svojo dejavnost nadgradijo s predavanji, svetovanjem, meritvami...

SUZANA P. KOVAČIČ

Kranj – Ob jubileju v Lekarni Primskovo oktobra pripravljajo več dogodkov za stranke, v sredo so ob desetletnici razrezali rojstnodnevno torto. »V devetdesetih letih so bile pobude, da se velike lekarne razdelijo na več manjših in razpršijo po lokalnih skupnostih, s čimer bi se zaposleni lahko še bolj posvetili svojim strankam. Primer dobre prakse je ravno lekarna Primskovo, ki organizira

tudi predavanja, meritve krvnega tlaka, sladkorja v krvi, predstavitve kozmetičnih linij. Desetletnica se lepo vključuje v praznovanje praznika Krajevne skupnosti Primskovo,« je povedala Romana Rakovec, direktorica Gorenjskih lekarn. Prva vodja Lekarne Primskovo je bila mag. farmacije Polona Grobler, po upokojitvi njeno delo nadaljuje mag. farmacije Alenka Helena Jagodic Vilfan. »Za našo lekarno pravim kar, da je butična.

Lahko si vzamemo več časa za paciente, jim svetujemo pri tako pomembnih stvareh, kot sta npr. pravilna uporaba zdravil in pri tem, kaj sami lahko naredijo za svoje zdravje. Danes pa promoviramo izdelke iz galenskega laboratorija Gorenjskih lekarn,« je izpostavila sedanja vodja lekarne. Poleg nje so sodelavke v Lekarni Primskovo še mag. farmacije Simona Jurčič ter farmacevtski tehničnici Jolanda Bavec-Konec in Jelka Belehar.

Od leve Romana Rakovec, Simona Jurčič, Alenka Helena Jagodic Vilfan, Jolanda Bavec-Konec in Polona Grobler / Foto: Tina Dokl

Zbirali bomo nevarne odpadke iz gospodinjstev

Tudi letos bomo organizirali akcijo zbiranja nevarnih odpadkov iz gospodinjstev. **Brezplačno boste lahko oddali nevarne odpadke, ki so nastali v vašem gospodinjstvu** (odpadna zdravila, pralna in kozmetična sredstva, ki vsebujejo nevarne snovi, barve, laki, topila, lepila, škropiva, pesticidi, razne kemikalije, spreji, odpadno jedilno in motorno olje, masti, hladilna tekočina, akumulatorji, baterije, tonerji, neonske cevi ...). Prinesite nevarne odpadke na zbirna mesta in omogočite njihovo varno odstranitev.

OBČINA NAKLO

Ponedeljek, 14. 10. – od 13. do 18. ure (zbirni center Naklo)

OBČINA PREDDVOR

Torek, 15. 10. – od 13. do 18. ure (parkirišče pri Jelovici)

OBČINA CERKLJE

Sreda, 16. 10. – od 13. do 18. ure (zbirni center Cerklje)

OBČINA ŠENČUR

Četrtek, 17. 10.

- od 12. do 15. ure (parkirišče pri kulturnem domu Visoko),

- od 15.30 do 18.30 (parkirišče za gasilskim domom v Voklem)

OBČINA JEZERSKO

Petek, 18. 10. – od 13. do 18. ure (zbirni center Remont)

MESTNA OBČINA KRANJ:

KS Kokrica: ponedeljek, 21. 10., od 10. do 13. ure (parkirišče pred domom krajanov)

KS Zlato polje: ponedeljek, 21. 10., od 13.15 – 16. ure (pri trgovini Mercator na Kidričevi cesti)

KS Planina: ponedeljek, 21. 10., od 16.15 – 19. ure (parkirišče pri Športni dvorani Planina)

KS Stražišče: torek, 22. 10., od 10. – 13. ure (Škofjeloka cesta v križišču z Delavsko cesto)

KS Bitnje: torek, 22. 10., od 13.15 – 16. ure (parkirišče Srednje Bitnje 128)

KS Žabnica: torek, 22. 10., od 16.15 – 19. ure (parkirišče ob rokometnem igrišču)

KS Besnica: sreda, 23. 10., od 10. – 13. ure (parkirišče pred pošto)

KS Struževno: sreda, 23. 10., od 13.15 – 16. ure (pod mostom nasproti ekološkega otoka)

KS Mavčiče: sreda, 23. 10., od 16.15 – 19. ure (parkirišče nasproti pokopališča)

KS Čirče: četrtek, 24. 10., od 10. – 13. ure (parkirišče pri nogometnem igrišču)

KS Predoslje: četrtek, 24. 10., od 13.15 – 16. ure (parkirišče pri osnovni šoli)

KS Britof: četrtek, 24. 10., od 16.15 – 19. ure (parkirišče ob nogometnem igrišču)

KS Trstenik: petek, 25. 10., od 10. – 13. ure (pri trgovini)

KS Goriče: petek, 25. 10., od 13.15 – 16. ure (parkirišče ob telovadnici osnovne šole)

KS Golnik: petek, 25. 10., od 16.15 – 19. ure (parkirišče nasproti gasilskega doma)

KS Primskovo: ponedeljek, 28. 10., od 13. – 16. ure (pred zadružnim domom)

KS Vodovodni stolp: ponedeljek, 28. 10., od 16.15 – 19. ure (parkirišče ob OŠ Simona Jenka)

Več o nevarnih odpadkih na www.krlocuj.me

Čisto je lepo.

Rovtarji pri pobratimih

DANICA ZAVRL ŽLEBIR

Škofja Loka - Društvo Rovtarji iz Škofje Loke je s svojimi starodobnimi smučarji in kolesarji ter ansamblom Suha špaga nedavno obiskalo Zgornjo Belo/

Obervellach, s Škofjo Loko pobrateno občino v sosednji Avstriji. Udeležili so se njihovega tradicionalnega jesenskega praznovanja, kamor povabijo tudi predstavnike prijateljskih mest. Zgornja Bela je bila namreč,

enako kot Škofja Loka, del freišinškega gospostva, je povedal predsednik društva Rovtarji Brane Tavčar, znova navdušen nad sprejemom prijaznih gostiteljev. Rovtarji pa so jih navdušili s svojim sproščenim nastopom.

Rovtarji pri pobratimih v Zgornji Beli/Obervellach / Foto: Društvo Rovtarji

GG +

AKTUALNO
POGOVOR
ZANIMIVOSTI
NA ROBU
RAZGLED

Stara mežnarija spet diha

Besničani so s spominsko mašo v cerkvi sv. Tilna v Zgornji Besnici počastili stoto obletnico rojstva kulturnih zanesenjakov Janeza in Ivane Kozjek, kulturi in druženju pa bodo namenili tudi prenovljene prostore stare mežnarije.

IGOR KAVČIČ

Prva oktobrska sobota v Zgornji Besnici ni bila običajen dan, drugačna kot sicer je bila tudi večerna maša v cerkvi sv. Tilna, še prav posebno in slovesno pa je bilo nadaljevanje večera pred mežnarijo in nato v obnovljenih prostorih stare mežnarije. Ponovno odprtje slednje je bilo povod za dogodek, na katerega sta Besničane povabila domači KUD Sejalec in besniška župnija, z mašo pa so ob stotnici rojstva spomin na pokojna Janeza in Ivano Kozjek počastili njuni sorodniki, če sklepamo po polni cerkvi, pa tudi številni domačini, ki so ju poznali kot neutrudna ustvarjalca na kulturnem področju, njega kot zborovodjo in organista, njo kot izdelovalko narodnih noš. Tradicijo staršev na kulturnem področju v besniški dolini uspešno nadaljuje hči **Marija Šolar**, ki je o starših in njunem delu napisala knjigo z naslovom *Življenje in delo Janeza*

in *Ivane Kozjek*, ohranjanju spomina na omenjena pa se je dejavno pridružil tudi vnuk obeh Kozjekov **Aleš Leben**, ki je posebej za to priložnost pripravil odlični zbor ter s petjem dodatno oplemenitil spominsko mašo. Pri sv. Tilnu se je v soboto pelo veliko in ubrano, kot že dolgo ne. »Marija je imela zamisel, da bi peli le sorodniki, sam pa sem v zbor povabil tudi svoje glasbene prijatelje,« je povedal Aleš Leben, ki po dedu Janezu nadaljuje zborovsko tradicijo družine Bregarjevih. Odzvalo se je kar šestindvajset pevk in pevcev, med drugim tudi člani skupine Pot s Trstenika. »V le nekaj poletnih mesecih je s pevci pripravil čudovit program, za kar je zbor na koncu, kar za cerkev ni ravno običaj, na kor prejel tudi gromek aplavz.

Ob pesmi Kranjskega okteta se je dogajanje preselilo pred prenovljeno mežnarijo. Gre za eno najstarejših besniških hiš, saj naj bi

»Delati z ljudmi, ki so pripravljeni stopiti skupaj za dobro stvar, je užitek,« je o za spominsko mašo zbranim zboru povedal vodja Aleš Leben (v zadnji vrsti tretji z desne).

mežnarija bila v zidani obliki že pred več kot sto petdesetimi leti. V njej je bila prva šola. In v njej so učili tudi predniki Janeza Kozjeka (1913–1998), ki je delo cerkovnika in organista prevzel leta 1937, se

tri leta kasneje poročil z Ivano Rakovec (1914–2007), ter potem z družino, v kateri se je rodilo pet otrok, v njej živel vse do šestdesetih let prejšnjega stoletja. »V mežnariji smo preživeli zelo lepa leta,«

se spominja Marija Šolar. Kasneje so v njej še živele družine cerkovnikov in župniki, od srede osemdesetih let pa je bila mežnarija prazna in vedno bolj zanemarjena. Kot taka je kar klicala k obnovi.

Lani je posredovala župniku, župnijskemu gospodarstveniku in ključarjem željo po njeni obnovi. »Že pred leti so bile ideje o postavitvi kulturnega centra na tem mestu, česar pa danes krizni časi ne dopuščajo. Obnova se mi je zdela zato bolj smiselna,« dodaja Šolarjeva. Hkrati z začetkom del lansko jesen je po Besnici zbirala sredstva za obnovo. Tako sorodniki kot nekateri drugi Besničani so prispevali precej prostovoljnih delovnih ur. »Če smo spočetka mislili le za silo obnoviti

hišo, smo bili z vsakim dnem bolj odločeni, da prostore temeljiteje uredimo, od podov, oken, polic, pohištva do krušne peči. Na novo smo napeljali elektriko.« Župnija je za obnovo prispevala pet tisoč petsto evrov, s preostalim zbranim denarjem in vloženim delom je vrednost obnove prek dvajset tisoč evrov. Obnovljeno notranjost mežnarije so si Besničani z zanimanjem ogledali. Prostore spet izžarevajo toplino, kot da še vedno nekdo živi v njih.

»Seveda je hiša spomin na naše starše, zdaj pa želimo, da mežnarija postane prostor za vse Besničane, ki imajo dobre namene. S tem bi se zagotovo strinjala tudi oče, ki je bil tu šestdeset let zborovodja, in mama, ki je štirideset let šivala narodne noše,« je dodala Šolarjeva, ki je knjigo o svojih starših sokrajanom delila brezplačno.

Mežnarija bo v uporabo vsem Besničanom. Otroci so letos v hiši že imeli oratorij, kot je povedala Šolarjeva, bodo v prihodnje pripravili različne delavnice tako za najmlajše kot starejše, tu bodo imeli pevske vaje, pripravljali bodo različne razstave, od slik do ročnih del, organizirali bodo materinske dneve, miklavževanja. »To bo naš prostor za kulturo in druženje, ki ga doslej nismo imeli,« polna načrtov za prihodnost poudarja Marija. Dela prihodnosti smo bili deležni že v soboto zvečer, ko so pevci v dobrem razpoloženju zapeli nekaj domačih v mežnariji ob cerkvi sv. Tilna na vrhu hriba.

Kot nekoč za isto mizo vsi Bregarjevi otroci, zdaj tudi že dedki in babice: (z leve) Ivanka, Zalka, Janez, Marija in Jože

Prenovljeno mežnarijo je ob domačem župniku Jakobu Kralju blagoslovil arhidiakon Anton Slabe.

Osebnosti

Znani zdravnik Tomaž Pirc je zdravil tudi Franceta Prešerna in Josipino Turnograjsko. **Stran 16**

Zgodbe

Dekle je v filmu Hočem živeti povedalo svojo pretresljivo življenjsko zgodbo. **Stran 17**

Zgodbe

Na Gimnaziji Kranj že četrto leto kot tujega učitelja gostijo Willa Tomforda. **Stran 17**

Od petka do petka

Predsednica vlade Alenka Bratušek je proračun za 2014 in 2015 ocenila kot ponekod tvegan, a nikjer nevaren. / Foto: T. K.

Žiga Debeljak in njegova uprava naj bi oškodovala Mercator za dvanajst milijonov evrov. / Foto: Gorazd Kavčič

Zaspanost je razlog za vsako peto prometno nesrečo.

Novih davkov ne bo

Na predstavitvi državnih proračunov za 2014 in 2015 je finančni minister Uroš Čufer zagotovil, da vlada prihodnje leto ne bo predlagala uvedbe novih davkov.

SIMON ŠUBIC

Prihodnji proračun v državnem zboru

Predsednica vlade Alenka Bratušek in finančni minister Uroš Čufer sta v ponedeljek na izredni seji Državnega zbora predstavila predlog državnega proračuna za prihodnji dve leti. Premierka ga je označila za zahteven, varčen, ponekod tvegan, a nikjer nevaren, in poudarila, da proračun ne kliče trojke, temveč si prizadeva storiti vse, da bi naše domače težave doma tudi rešili. Kot je še dejala, je vlado pri sestavi proračuna vodil kriterij socialne pravičnosti. Finančni minister pa je zatrdil, da proračun pelje Slovenijo v smer fiskalne stabilizacije in da vlada v letu 2014 ne bo predlagala nobenih novih davkov več. Vlada namreč po njegovih besedah želi vzpostaviti stabilno davčno okolje, da bodo podjetja vedela, kakšne obremenitve jih čakajo, in bodo lahko normalno načrtovala investicije in poslovanje. Proračunski prihodki bodo sicer v letu 2014 znašali 8,6 milijarde evrov, približno 205 milijonov evrov naj bi dobili na račun davka na nepremičnine, katerega vlada v teh dneh intenzivno pripravlja. V proračunu 2014 se bo poznalo tudi julijsko zvišanje DDV, saj se bo zaradi njega v proračun steklo 143 milijonov evrov več kot

letos, poleg tega si od ustavitve zniževanja stopnje davka od dohodkov pravnih oseb vlada obeta še 160 milijonov evrov. Po Čuferjevih napovedih bodo precej pozornosti namenili tudi boju zoper sivo ekonomijo, kar naj bi se prav tako odrazilo v višjih davčnih prilivih. Odhodki naj bi prihodnje leto znašali 9,6 milijarde evrov, pri njihovem klestenju pa je Čufer izpostavil znižanje plač v javnem sektorju, neusklajevanje pokojnin, neusklajevanje in nižanje socialnih transferjev ter bistveno bolj racionalno porabo tekočih izdatkov. Proračunski primanjkljaj, ki bo prihodnje leto znašal milijon evrov, se naj bi v letu 2015 znižal na 860 milijonov evrov, predvideno je tudi postopno zmanjševanje zadolževanja, ki je v letu 2014 predvideno v višini 4,8 milijarde evrov. Glavno vprašanje je seveda, koliko denarja bo potrebno vložiti v sanacijo bank, kar pa je po Čuferjevih besedah še neznanika. Proračuna za prihodnji dve leti sedaj obravnavajo na zainteresiranih odborih državnega zbora.

Nadzorniki o oškodovanju Mercatorja

Nadzorni svet Mercatorja se je v torek seznanil s poročilom glede posameznih poslov med letoma 2007 in 2011, ko je družbo vodil Žiga Debeljak, in sedanjo upravo na podlagi ocene o

povzročeni škodi pozval k pripravi odškodninskih tožb zoper odgovorne osebe. Nadzorniki so na podlagi poročila namreč ugotovili, da so podani razlogi za uveljavljanje odškodninske odgovornosti za škodo, povzročeno Mercatorju, so objavili na spletnih straneh Ljubljanske borze in v sporočilu za javnost. Iz nekdanje uprave so na očitke že odgovorili, da so ves čas delovali v dobro družbe in kot dober gospodar, v njenem obdobju pa da je Mercator vodilni trgovec z živili v celotni regiji jugovzhodne Evrope. Med drugim so se prihodki z 1,7 milijarde evrov povečali na 2,9 milijarde evrov, čisti dobiček je med letoma 2006 in 2011 presegel 180 milijonov evrov, v teh letih pa so lastnikom izplačali tudi več kot 120 milijonov evrov dividend. Po poročanju Finananc so pri reviziji poslov v Mercatorju za zdaj ugotovili za 12 milijonov evrov oškodovanja pri nakupu podjetja En Plus, nakupu zemljišča v Subotici in nakupu hrvaške trgovske družbe Getro, ki naj bi bili izvedeni tudi v nasprotju z notranjimi predpisi družbe in brez primernih informacij, posli pa so bili zato preplačani v škodo družbe. V nekdanji upravi pravijo, da so vse poslovne odločitve temeljile na ustreznih analizah, izkušnjah in presojah, pri najpomembnejših pa so se za dodatno potrditev

poslovno-ekonomske utemeljenosti uporabile tudi analize in presoje zunanjih ekspertov.

Nevarnosti zaspanosti za volanom

Zaspanost je razlog za dvajset odstotkov vseh prometnih nesreč, kar je sprožilo evropski preventivni projekt Wake up bus, v okviru katerega avtobus na poti od Portugalske do Bruslja osvešča javnost o posledicah prekomerne dnevne zaspanosti. Ta teden se je ustavil tudi v Ljubljani. Predsednica slovenske skupine za spanje Leja Dolenc Grošelj je ob tem izpostavila, da več kot polovico prometnih nesreč, povzročenih iz zaspanosti, povzročijo mladi vozniki v nočnem času, ki se na vožnjo odpravijo nenaspani. Manj kot pet ur spanja namreč kar sedemkrat poveča možnost zaspanosti med vožnjo. Po besedah koordinatorke projekta Wake up bus v Sloveniji Barbare Gnidovec Stražišar so težave s spanjem globalna epidemija, ki ogroža zdravje in kakovost življenja že skoraj 45 odstotkov svetovne populacije, strokovno pomoč pa poišče manj kot tretjina tistih, ki trpijo za motnjami spanja. Projekt Wake up bus podpira tudi policija, ki svetuje, da se na daljšo pot odpravimo spočiti in naspani, v primeru zaspanosti med vožnjo pa naj si privoščimo krajši počitek.

Bili smo nič, bodimo vse

STANE BOŠTJANČIČ, SD

moj pogled

Je besedilo iz pesmi Internacionala. Pesem, ki je vzpodbujala in povezovala delavstvo v času, ko je nastala. Pa tudi kasneje, zlasti delavstvo evropskih narodov. Razumljivo je, da je pesem izraz takratnih razmer, vendar kljub temu tako kot v Prešernovih stihih lahko zaznamo marsikaj, kar je sodobno, le da se tega nečemo zavedati. Pesem Internacionala se je včasih pela na vseh proslavah in je konkurirala državnim himni. Potem je izginila. V SD zaradi Pahorja, zdajšnjega predsednika republike, ki brez Janševe podpore ne bi to bil. Kar se mene tiče, pri tej pesmi ne gre za nostalgijo,

ampak preprosto za to, da bi morala ta pesem še danes biti zapeta. Vse bolj. Sindikati na svojih protestih bi morali za uvod pozvati ljudi k petju Internacionala, če že zagovarjajo pravice delovnih ljudi. Internacionala je bila v času nastanka izraz kulture in čustvenega dogajanja izkoriščanih množic. Tako kot se partizanske pesmi vse manj pojavljajo v slušnih medijih, kot da ne bi bile del naše kulturne dediščine, ki je nastajala v najtežjih trenutkih boja za naš obstoj. Vse te pesmi so bile pesmi upora, žalosti ob smrti soborcev, ljubezni, predvsem pa vere v svobodo in boljše življenje.

Za današnji prispevek sem vrstico iz Internacionala izbral zgolj zato, ker se mi zdi, da se vse bolj približujemo času njenega nastanka. Klasičnega delavstva iz nastanka pesmi v Evropi skorajda ni več. Izkoriščanje in politična ignoranca do problemov zaposlenih pa pri nas obstajata. Ko slišim po televiziji, da delavci, ne povsod, zaslužijo en evro na uro, me popade jeza. Kaj počnejo inšpekcije, kaj sindikati, kaj politične stranke, da bi preprečili to sramotno izkoriščanje. Določila ustave, da smo socialna država, postaja zgolj prazna beseda.

Ni prave svobode, če te lahko vrže na cesto vsak

delodajalec. Ne zato, ker si slab delavec, zgolj zato, da bi se mu povečal dobiček. Namesto korektnih tovariških odnosov na delovnem mestu se kot metoda vseskozi bolj uveljavlja pritisk, kot da bi ta pripeljal k boljši storilnosti.

Bog, imenovan kapitalizem, nima svojega obraza tako kot bog krščanstva, budizma in islamstva. Obraze teh bogov lahko vidimo v vseh sakralnih objektih širom sveta. Te vere so vsake na svoj način pripeljale k nastanku novega boga, le dogovoriti se niso mogle, kakšna naj bi bila njegova vidna podoba. Zato moramo vpliv tega boga, ki nima cerkve,

pač pa veliko pridigarjev, omejiti v skladu z našo ustavo. Ministrica za delo Anja Kopač Mrak, po rodu iz Kranja, se trudi v tej smeri, vendar so tudi njene možnosti omejene. Vendar če se ne bi trudila, bi ves solidarnostni sistem požrl bog kapitalizma, kar se utegne zgoditi s prihodom Evropske unije v Slovenijo. Vendar tudi evropska pomoč ni pomoč. Vse bo treba krvavo vrniti, saj kapitalisti ne častijo niti z brezplačno kavo. Vse je odvisno od nas, državljanov Slovenije, ali bomo vsi skupaj ne glede na strankarsko pripadnost uresničili prvi del naslovnega besedila ali pa drugi del.

Po svetu

Vojaki bližnje prihodnosti

V starih zgodbah nastopajo bojevniki v težkih kovinskih oklepih, ki povsem zakrivajo človeka v njih. Zdaj nastaja nekaj podobnega, le da oklep nadomešča bolj sofisticirani »eksoskelet«, sestavljen iz zaščitnega ogrodja, elektromotorja in računalnika ...

MIHA NAGLIČ

Iron man postaja realnost

Kot vse kaže, bo Iron man, sloviti filmski junak, že v bližnji prihodnosti stopil tudi na realna bojišča. To bo sedanji vojakom omogočila uporaba umetnih zunanjskih skeletov, »eksoskeletnih« sistemov. »To so že razvita elektromehanska pomagala, ki si jih lahko človek nadene in z njimi počne prej težko dosegljiva opravila. Lahko hodi in se ne zvrnejo. Eksoskeletni sistem je treba razlikovati od proteze. Sestavljen je iz treh glavnih komponent. Prvo je ogrodje, ki se pritrdi na človeka in vzdolž njegovih udov. Drugi del so elektromotorji, ki pomagajo pri gibanju. Tretji del pa so računalnik in senzorji, ki zaznavajo ali krčenje določene mišice ali pa signal iz možganov v mišico ter v realnem času pomagajo pri istem gibu s primernim zagonom elektromotorjev.« Si po branju teh vrstic lahko predstavljate takšne bojevnike? Uroš Svete, strokovnjak za sodobne oborožitvene sisteme na katedri za obramboslovje FDV, nam te obete strokovno razloži. »Če zdaj pripadnik posebnih sil nosi 40-kilogramski nahrbtnik, bi ob uporabi eksoskeleta zlahka nosil dvakrat ali trikrat težje

breme. Avtonomija vojaka na terenu se s tem precej poveča. Drugi razvojni programi se posvečajo motoričnim sposobnostim. S pomočjo eksoskeleta bi vojak, recimo, lahko preskakoval nekaj metrov visoke ovire.« In še: »Večina zahodnih vojsk že deluje v popolnoma virtualnem okolju. Ne mislim na to, da imajo medmrežje, merim na dojemanje vojne. Operater brez-pilotnega leta, ki z razdalje 4000 kilometrov deluje po ciljnih na Zemlji. Pehotni vojak, ki ga vodi satelit in ga usmerja višje poveljstvo, ne da bi sam moral poznati navigacijo. Realno zaznavanje prostora in časa je vse manjše in vse bolj je povezano z virtualnim prostorom ...« (Vir: MMC RTV SLO) Prepisovalec gornjih vrstic sodim med tiste, ki smo se z orožjem seznanili pri »predvojaški« na gimnaziji, s puško M-48, ki je sodila še v arzenal druge svetovne vojne. Pri vojakih pa so me oborožili s takrat moderno polavtomatsko puško PAP 7.62 mm M59/66, v oporo mi je bil le šibki lastni skelet ... A kje so že tisti časi!

Jelcin preprečil državljansko vojno

V začetku oktobra je minilo že dvajset let od burnega dogajanja v Moskvi, ko je poskušal

del vrhovnega sovjeta (današnje dume) s podporo dela vojske odstaviti predsednika Jelcina in obnoviti sovjetski sistem. Nekaj podobnega se je godilo že avgusta 1991, ko so sile enake vrste skušale odstaviti Gorbačova. Takrat je Gorbačova rešil Jelcin, a se je moral nato prvi umakniti drugemu. Dve leti pozneje je bil na udaru Jelcin, ki pa je puč preprečil tako, da je nad upornike poslal elitno tankovsko divizijo ruske vojske. Kaj bi se zgodilo, če bi Jelcin padel? Odgovarja Anton Rupnik, v prelovnih letih 1986–1992 Delov dopisnik iz Moskve: »Čeprav zgodovina ne trpi čejev, se bojim, da bi imeli v Rusiji za kakšno desetletje popoln kaos, da bi se zgodila državljanska vojna. Težko si predstavljam, kakšne posledice za varnost v širši mednarodni skupnosti bi lahko imela državljanska vojna na ozemlju s takšnimi zalogami orožja. Še posebej ob dejstvu, da je bil večji del vojske na strani pučistov. Jelcin je k sreči v Moskvi dobil nekaj ključnih generalov, med njimi takratnega obrambnega ministra Pavla Gračova ...« (Vir: siol.net)

Verdi in Wagner

Glasbeni svet je letos v znamenju dveh velikanov – Verdija in Wagnerja. Vendar

imata skladatelja le malo skupnega; rodila sta se oba pred 200 leti, Wagner 22. maja, Verdi 10. oktobra 1813. Oba sta skladala predvsem opere. Sicer pa je med njima še večja razlika kot med Italijo in Nemčijo. Verdijeve opere so ušesom poslušalcev prijazne, zelo popularne, lažje izvedljive tudi za izvajalce. Wagnerjeve so, vsaj na prvi prisluh, bolj »zatežene«, med ljudstvom praktično neznanе, zahtevnejše tako za poslušalce kot za izvajalce. Čeprav sodobnika, se skladatelja, kolikor je znano, nista nikoli srečala. Wagner je na opere Verdijevega tipa gledal zviška, Verdi je imel Wagnerjeve za razvlečene in bombastične. Razlikovala sta se tudi osebnostno. Verdija so vsi spoštovali, imel je veliko prijateljev, saj jih je rad počastil. Wagner je bil kar naprej zadolžen, redkim prijateljem je zapeljeval njihove žene, bil je zagrižen antisemit. Verdijeve arije so v svoji enostavnosti in spevnosti primerne celo za uporabo v oglaših. Wagner pa je svojo glasbo posodil nekaterim vrhunskim filmom; najbolj znana je sekvenca v filmu Apokalipsa zdaj (1979), ko ameriški helikopterji ob glasbeni spremljavi iz Wagnerjeve Valkire raketirajo vietnamsko vas ...

Eksoskeletni vojaki, okrepljeni z zunanjim skeletom, bodo kmalu realnost tudi na bojiščih. / Foto: <http://robohub.org/>

Predsednik Jelcin na tanku pred parlamentom v Moskvi, oktobra 1993 / Foto: Wikipedia

Verdi in/ali Wagner, beneški plakat pred njuno dvestoletnico / Foto: <http://musica.istruzioneveneto.it/>

Slovenci v zamejstvu (372)

Po poti Angela spomina

JOŽE KOŠNJEK

med sosedi

Slovensko prosvetno društvo Zarja iz Železne Kaple in društvo Lepenska šola, ki želi spremeniti opuščeno ljudsko šolo v Lepeni pri Železni Kapli v kulturno središče, sta konec septembra priredila izvirni dogodek. Predsednik Zarje in društva Lepenska šola Willi Ošina in Zdravko Haderlap, Vinkelnov iz Lepene, brat znane koroške slovenske pisateljice Maje Haderlap, sta tri dni zapored vabila na pohod po krajih, ki jih v svojem romanu Angel pozabe, koroške knjižne uspešnice v preteklem letu, opisuje Maja Haderlap. Zdravko, znani koroški kulturni ustvarjalec, je v večerjo hojo po kapelskih grapah vključil kraje, kjer se je dogajala zgodba romana in v katerih se domači, ki so odšli za kruhom in znanjem v dolino,

Zdravko Haderlap je iz pozabe dvignil kraje, o katerih v romanu Angel pozabe piše njegova sestra Maja.

vračajo le občasno, slovenske domačije, od katerih so nekatere opuščene, stare običaje ob veseljih in žalostnih dogodkih in vraže. Zdravko in

Willi sta pri lastnikih domačij našla odlične sodelavce, v pripoved, igro in ples, ki so se odvijali na posameznih prizoriščih, pa sta vključila nad 40 plesalcev, glasbenikov in igralcev vseh starosti. Na vseh postajah pohoda so bili pohodniki postreženi z okrepčilom, kar je prispevalo k prijetnejšemu vzdušju. Udeležba na hoji po poti Angela spomina je dokaz, da je dober glas najboljša reklama za prireditve. Prvi dan, v četrtek, se je pri Vinklu zbralo okrog 70 ljudi. V petek jih je bilo že več, v soboto, kljub dopoldanskemu kislemu vremenu, pa nad 130. Med njimi je bil tudi kapelski župan Franc Jožef Smrtnik. In kar je še posebej vredno, so bili med pohodniki številni nemško govoreči Korošci, ki jim v šoli niso kaj

Organizator prireditve Willi Ošina je Maji Haderlap, ki se je udeležila sobotne hoje, podaril šopek v njenih mladostnih krajih nabranega cvetja.

prida povedali o žalostni zgodovini teh krajev, in je bil zato pohod zanje tudi učna ura za njih neznanе zgodovine.

»Hoja po poti Angela spomina je bil poskus strnjene postavitve dela vsebine romana moje sestre Maje Angel pozabe na izvorna prizorišča. Mislim, da se nam je to dobro posrečilo. Vsak dan smo se zbrali na mojem domu Pri Vinklu v Lepeni in obiskali Pečnikovo,

Hojnikovo, Benetkovo, Topičnikovo, Peternevo in Peršmanovo domačijo. Povsod smo z besedo, pesmijo in plesom povedali, kakšna je bila preteklost in kaj je tem krajem prinesla sedanost. S tem smo jim dali novo kvaliteto. Z udeležbo smo zelo zadovoljni, saj v teh časih ni enostavno spraviti na noge toliko ljudi,« je na koncu sobotnega pohoda povedal Zdravko Haderlap.

Osebnosti

Prešernu iztočil škaf vode iz trebuha

Znameniti kranjski in trziški zdravnik Tomaž Pirc je bil ranocelnik, ki je operiral in zdravil vse mogoče. »Slovel je po ostrih izjavah, pa tudi sicer je bil zelo zanimiva osebnost,« pravi Jurij Kurillo, avtor razstave o znanem zdravniku.

ANA ŠUBIC

V galeriji Atrij Občine Tržič so včeraj odprli razstavo ob 200. obletnici rojstva znamenitega kranjskega in trziškega zdravnika Tomaža Pirca. Zaradi svojega znanja, iznajdljivosti in odločnega značaja je bil znan in cenjen po vsej deželi Kranjski. »Čeprav ni imel univerzitetne izobrazbe, je bil zelo ugleden in napreden zdravnik in porodničar, vse si je skrbno zapisoval. Najbolj me je fascinirala njegova širina, pristop do ljudi. Slovel je po ostrih izjavah, ljudem je vse povedal v obraz, pa tudi sicer je bil zelo zanimiva osebnost,« o Tomažu Pircu pravi avtor razstave Jurij Kurillo, upokojeni zdravnik iz Kranja.

Z raziskovanjem življenja in dela slovitega rojaka se Kurillo ukvarja že več desetletij. Članke o njem je že objavil v kranjskem zborniku, zdravniški reviji Isis in Proteusu, zanimivo gradivo pa je zdaj prvič na ogled tudi na obsežni razstavi. Prikazuje Pirčeve osebne predmete, med drugim diplomu iz leta 1836, različne dokumente,

Razstava ob 200. obletnici rojstva Tomaža Pirca bo v galeriji Atrij Občine Tržič odprta do konca meseca, marca pa jo bodo na ogled postavili še na medicinski fakulteti v Ljubljani. »Dogovarjamo se tudi za postavitve v Kranju, saj bi bil Pirc nedvomno zanimiv tudi za Kranjčane,« pravi avtor razstave Jurij Kurillo. / Foto: Matic Zorman

zdravniško prisego, sinovo spričevalo o cepljenju proti črnim kozam, stare kirurške in porodničarske inštrumente, zanimivi so spomini na zdravljenje Franceta Prešerna ...

Pirc se je rodil 29. oktobra 1813 v Kranju. Njegov oče je bil barvarski pomočnik, doma iz znane Pirčeve

barvarne na Roženvenskem klancu v Kranju. Tomaž je odraščal na bližnjem Pungertu, kljub očetovi želji, da bi postal čevljar, pa je odšel v Ljubljano k brvcu Kosu, kjer je nabiral prve medicinske spretnosti, kot sta puščanje krvi in puljenje zob. »Potem je šel v ugledno mediko-kirurško šolo na ljubljanskem

Liceju, ki je vzgajala kirurge oz. porodničarje. Leta 1836 je dobil diplomu ranocelnika in porodničarja. Ranocelnik danes zveni nekoliko slabšalno, vendar so bili to takrat patroni kirurgije. Zanimiva je tudi prisega, za tiste čase je bila zelo napredna glede varstva nosečnic in porodila,« ugotavlja Kurillo.

Zdravil tudi Prešerna in Josipino Turnograjsko

Pirc je do leta 1850 služboval v Kranju, nato pa ga je pot zanesla v Tržič, kjer je deloval tri desetletja – vse do smrti leta 1880. Zelo zgodaj je začel cepiti proti črnim kozam, ki so takrat na Kranjskem razsajale še v epidemijah. Cepivu je, predvideva Kurillo, zaupal, saj je Pirc s kravjimi kozami cepil tudi sina Karla, enega od svojih dvanajstih otrok, o čemer pričepilno spričevalo iz leta 1873. »Čeprav je bil uradno ranocelnik, je bil pravzaprav kirurg, opravljal je različne operativne posege. Vendar so se ti kirurgi, včasih tudi na jezo zdravnikov – doktorjev medicine, ukvarjali tudi z internimi boleznimi. Tudi Pirc je zdravil vse mogoče, s svojim medicinskim znanjem je pomagal tudi prijatelju Francetu Prešernu, ki je imel uradnega zdravnika Antona Bežka. Pirc ga je večkrat punktiral, zapisal je, da je iztočil cel škaf vode iz njegovega trebuha. O spominih na Prešerna je pogosto pripovedoval profesorju Levcu, čigar lističe z zapiski hrani rokopisni oddenek NUK-a, fotokopije pa

so tudi razstavljene,« je razložil sogovornik.

Sčasoma je Pirc postal tako slaven, da so ga vabili tudi med gorenjsko gospodo, ki ga je v svojih graščinah zadržala tudi po ves teden. Med drugim je hodil tudi v Grad Turn v Preddvoru, h prijatelju Janezu Urbančiču, očetu prve slovenske literatke Josipine Turnograjske. »Ta v svojih spominih piše, da je bila bolna in da jo je obiskal Pirc. Tam je srečal tudi Primičevo Julijo, za katero je dejal: b ila je zelo domišljava, čeprav nič lepa. In še, da s Prešernom ni nikoli govorila, kar mu je zatrdil tudi on in da ga je imela za pijanca,« pove Kurillo. Pirca, njegovo lekarno in pripomočke v svojih zapisih omenja tudi F. S. Finžgar, ki je znanega zdravnika skupaj z mamo obiskal kot otrok.

Trziški zdravnik je bil tako priljubljen, da so bile pred njegovo ordinacijo ob nedeljah in praznikih vrste. »Čeprav je bil na videz trd dohtar, je bil po svoje mehka duša. Bil je pošten in srčen človek, marsikaj je naredil zastonj. Bil je tudi zelo duhovit,« je še pojasnil Kurillo.

Ko so ob tisočletnici obnavljali Loko

Z letošnjimi Dnevi evropske kulturne dediščine zaznamujemo sto let organiziranega varstva nepremične dediščine. V Škofji Loki se ob tem z razstavo fotografij Petra Pippa spominjajo obnovitvenih del, ki so potekala v letih 1972–1973 ob pripravah na praznovanje tisočletnice Loke.

DANICA ZAVRL ŽLEBIR

V Škofji Loki spoštujejo kulturno dediščino, kar je videti tudi ob obnovi srednjeveškega mesta, ki poteka v skladu z zgodovino na eni in sodobnimi bivalnimi standardi na drugi strani. Mestni trg je s hišnimi pročelji že dodobra urejen, v kratkem bodo začeli tudi z ureditvijo severnega dela starega mestnega jedra, ki bo potekalo po nagrajeni natečajni rešitvi, obsežnejšo obnovo pa je pričakovati potem, ko bo zgrajena obvoznica in se bo glavni tranzitni promet umaknil iz mesta, je ob Dnevih evropske kulturne dediščine dejal škofjeloški župan Miha Ješe. Velikih obnovitvenih posegov pa je bila Loka deležna ob pripravah

na tisočletnico, v začetku sedemdesetih let prejšnjega stoletja, ko je imelo srednjeveško mesto zelo prosvetljenega in prodornega župana Zdravka Krvino.

Velika restavratorska dela je s svojim fotografskim aparatom vestno beležil Peter Pipp in svoje fotografije ob dnevih kulturne dediščine razstavil v občinski galeriji, hkrati pa predvajal tudi film, ki ga je o obnovi Škofje Loke leta 1973 posnela takratna TV Ljubljana. Kako se avtor razstave 1040 let Škofje Loke, spomin na restavriranje Loke ob njeni tisočletnici spominja teh dogodkov?

»Bil sem v službi pri stanovanjskem podjetju Loka-invest in bil kot mlad referent zadolžen za spremljanje obnove škofjeloških hiš,

Peter Pipp ob eni od razstavljenih fotografij, ki kaže, kako so pred štirimi desetletji obnavljali Loko. / Foto: Tina Dokl

ki je potekala pod strokovnim vodstvom profesorja Milana Železnika. Ko sem ga spremljal pri njegovem delu, skupaj z njim plezal po odrih in poslušal njegove zanimive pripovedi, sem se celo navdušil za zgodovino, ki je prej nisem maral. Obnovo sem spremljal s fotografskim aparatom in pri tem je nastalo okoli tisoč negativov, ki sem jih vestno spravil, češ čez sedem let vse prav pride. No, pa je prišlo prav po štiridesetih letih, ko o takratnem obnavljanju Loke razstavljam štirideset fotografij. Takratna Loka se precej razlikuje od današnje, nekatere hiše so nerazpoznavne. Takrat pa se niso obnavljale le fasade. Čisto do temeljev so rekonstruirali Kapucinski most, odkrili (in potem spet zakrili) so Poljanska vrata pri današnji upravni enoti, porušili so park na Grabnu in ga speljali tako, kot ga vidimo danes. Slednje Ločanom ni bilo najbolj po volji, park je bil priljubljeno shajališče meščanov, zlasti mladih zaljubljenec. Kakšna je bila Loka tedaj in kako se je spreminjala z obnovo, kažejo razstavljene fotografije. Ohranil se je tudi načrt obnove.«

Peter Pipp je imel poleg fotoaparata tudi kamero in

je o Loki pred štirimi desetletji posnel nekaj filmskega gradiva, zanimivega tudi zato, ker v njem »nastopajo« takratni zanimivi Ločani. »Na filmski trak sem v gibanju ujel tudi profesorja Planino, ko se na ponedeljek zjutraj odpravlja v Ljubljano,« se Pipp dotakne zanimivega detajla. Veliko lepih besed pove o vodji obnove, profesorju Železniku, ki se je o obnovi hiš veliko pogovarjal z lastniki, se o podrobnostih posvetoval z vsakim posebej in jih spodbujal, da mu pomagajo s starimi fotografijami. Bil je izredno prijeten in zato med meščani priljubljen človek, prav tako pri delavcih. Peter Pipp je presnel in ohranil tudi posnetek televizijske oddaje, v kateri novinarka TV Ljubljana Breda Kovič z Milanom Železnikom govori o obnovi Loke. Ko je pripravljala razstavo, je želel izvedeti tudi kaj o avtorici te oddaje. Na slepo je poklical na številko v telefonskem imeniku in našel Bredo Kovič, danes 83-letno gospo, ki se je še vedno spominjala profesorja Železnika in restavriranja Škofje Loke ter bila vesela klica iz mesta, v katero je zaljubljena.

Zgodbe

Morala sem poskrbeti zase

Neža (ime je izmišljeno) je v dokumentarno igranem filmu režiserja Nejca Levstika Hočem živeti povedala svojo pretresljivo življenjsko zgodbo, v kateri je opisala svoje spopadanje z motnjami hranjenja, samopoškodovanjem in depresijo.

MARJANA AHAČIČ

»Mami je umrla, očeta nisem nikoli poznala. Ostala sem sama. Takrat sem bila v prvem letniku gimnazije. Bila sem precej neprijateljica. Včasih se mi je zgodilo, da je padla maska in je izbruhnilo iz mene. Takrat so mi rekli, da sem psihopat. Da sem retardirana. Verjetno so imeli prav,« začne svojo filmsko pripoved Neža, nekdanja uporabnica programa radovljiškega PUM (Projektno učenje mlajših odraslih). Stiske so jo silele v to, da se je rezala po rokah. »Tistih nekaj trenutkov sem bila srečna. Življenje je bilo lepo. Zato sem šla naslednji dan v trgovino, si kupila britvice in se spet porezala. Po nara- vi sem namreč perfekcionista. Vse mora biti vedno v najlepšem redu. Zato – če sem se skregala s prijateljico, sem se morala porezati. Če sem dobila slabo oceno, sem se morala porezati. Če je bila številka na tehtnici prevelika, sem se morala porezati. Vsaki napaki mora slediti kazen. In zato

je rezanje postalo dnevna rutina,« pripoveduje z neverjetno jasnostjo.

Kot je v dokumentarcu pojasnila pedopsihiatrinja Daniela Janša, okolje pogosto težko prepozna, da ima mladostnik težave in da potrebuje pomoč. »Pogosto zato, ker je obdobje mladostništva čas velikih sprememb v mišljenju, vedenju, čustvovanju, in tudi zato, ker je komunikacija med mladostniki in njihovim okoljem takrat neredko spremenjena ali je sploh ni. Po drugi strani se lahko določene težave zmotno pripisujejo krizi adolescence, pogosto pa gre že za duševne bolezni, duševne motnje, ki potrebujejo prepoznavo in tudi zdravljenje.«

Neža je morala po poskusu samomora v psihiatrično bolnico. »V Begunje. Tam je bil vsak dan enak kot prejšnji, jaz pa sem mislila samo na to, da bi se porezala. In sem se. Potem pa mi je psihologinja svetovala, kako si lahko pomagam. Bolnišnica je postala moj varen kraj. Moja oaza miru.« Kasneje se je vključila

v projekt PUM. »To je bila šola za življenje. Mentorice so mi dale moč, upanje. Začela sem spet verjeti vase in v to, da se lahko vrnem v zunanji svet,« nadaljuje svojo pripoved.

Neža se je v tistem času vrnila k treningom plesa. »Na prvem treningu je bilo grozno, počutila sem se popolnoma nesposobno. Zanič. Kot ena debela prasica, ki se valja po tleh. A odločila sem se, da se bom borila. Da bom vadila, dokler ne bom najboljša. Ampak najprej sem morala seveda shujšati. Vitkost je v svetu plesa pogoj, da sploh spadaš zraven. In jaz sem hotela spadati zraven. Hrana je postala moja največja sovražnica. S tem ko sem rekla hrani ne, sem dobila nadzor nad sabo, in ta nadzor mi je dal moč. Bila sem nepremagljiva.«

Ko so jo odpeljali v bolnišnico, je tehtala le še 32 kilogramov. »Obiskovali smo jo, vedno je imela na sebi zelen pullover z velikim ovratnikom, v katerega je lahko skrivala hrano, da jo je potem lahko metala stran,« se spominja Mateja

Kot pravi psihiatrinja Daniela Janša, se mladostniki poškodujejo na različne načine. »Lahko se porežejo z ostrimi predmeti, na svoji koži ugašajo ogorke cigaret, se poškodujejo s prekomerno uporabo pearsingov. Cilj tega vedenja je, da svojo psihično bolečino pretvorijo v fizično, ki jo mnogo lažje prenesejo.« Fotografija s premiere filma Hočem živeti. / Foto: Matic Zorman

Rozman Amon, Nežina mentorica na PUM. Ker se ji v bolnišnici stanje ni izboljšalo, ji je predstojnik oddelka postavil nove pogoje: hranjenje vpričo sester, nič več izhodov, počitek po obrokih. »Skregala sva se in odšla sem iz bolnice. Na lastno odgovornost. Bilo je težko in jokala sem po vsakem obroku, ampak vedela sem, da ni nikogar več, ki bi mi lahko pomagal. Morala sem poskrbeti sama zase.«

Neža danes živi z bratom in sestro. Vpisala se je na univerzo, kjer zelo uspešno študira pravo. »Ampak moje življenje ni pravljica. Še vedno so dnevi, ko ne jem, ko bruham, ko se porežem ko nočem več živeti. A to so samo občasni spodrsrljaji, naučila sem se obvladovati sebe in svoje težave. Ljudje me sprašujejo, če mi je žal za tisto, kar sem počela. Jaz jim rečem, da ne. Čeprav so me označili za noro, za zmešano, me je to, kar se mi je zgodilo, oblikovalo v osebo, kakršna sem. Jaz sem kreator svojega življenja. Sem ena in edina.«

Slovenija ga je povsem prevzela

Na Gimnaziji Kranj že četrto leto kot tujega učitelja gostijo Williama Johna Nicholasa Tomforda, ki je v Slovenijo najprej prišel na krajši obisk, potem pa je prihajal vse pogosteje in na koncu kar ostal.

MATEJA RANT

»Želel sem si živeti v Evropi,« Will Tomford (predstavi se nam namreč s skrajšano različico svojega imena) ponudi povsem enostaven odgovor na vprašanje, kaj ga je pripeljalo v Slovenijo. Evropo je pobilžje spoznal že v zadnjem letniku srednje šole, ki ga je obiskoval v Nemčiji, nato pa je v Ameriki končal študij angleške in nemške književnosti. Po končanem študiju se je vrnil v Evropo in se najprej zaposlil v eni od avstrijskih šol, kjer je spoznal precej Slovencev in se z njimi spoprijateljil. »Eden od njih me je povabil na obisk v Slovenijo, potem pa sem tu začel preživljati vse več časa,« je pojasnil.

Naša dežela ga je navdušila s svojo raznolikostjo in mediteranskim pridihom, ki ga je zaznal v prestolnici, ko jo je prvič obiskal. Pred štirimi leti je dobil zaposlitev na kranjski gimnaziji in se preselil v Ljubljano.

»Nisem pričakoval, da bom ostal tako dolgo, a svoje delo imam rad in bi rad še naprej živel tukaj,« nam je razkril Tomford. Moti ga le, ker je kot tuji učitelj omejen pri napredovanju s svoji poklicni karieri. »To je verjetno ta ameriška mentaliteta, da je treba ves čas graditi svojo kariero,« se nasmeje.

Sicer pa se je brez težav navadil na naš življenjski slog, saj je v primerjavi z Ameriko kakovost življenja tu bistveno večja, nam je zaupal. »Rad živim tukaj. Ljudje imajo zagotovljeno zdravstveno zavarovanje, socialno varnost, dostop do brezplačnega šolanja ... Opažam, da ima zato več ljudi možnost živeti kakovostno in si lahko privoščijo tiste osnovne stvari, ki so znak kakovostnega življenja, kot je recimo dobra hrana. Organsko pridelano hrano si v Ameriki lahko privoščijo le zgornji srednji sloj,« je poudaril. Pri Slovencih mu je všeč tudi, da prosti čas radi preživljajo na prostem. Tudi sam veliko

kolesari in skupaj z učiteljskim kolegom Primožem Zevnikom sta poleti uspela uresničiti velikanski podvig, ko sta s kolesom prevozila pot med njegovim rojstnim mestom Bostonom in Seatlom. V 47 dneh sta prekolesarila kar 5200 kilometrov. »Že prej sva se s kolesom odpravila do Črne gore ali Grčije, tokrat pa sva hotela nekaj večjega.«

V Sloveniji, pravi, ga je navdušila še navada, da se prijatelji srečujejo ob kavi in sproščenem klepetu. »Sam trdim, da so Ameriko uničile verige restavracij. Prav vesel sem, da nimate Starbucks,« pribije. Čeprav opaža, da so tudi v Ameriki znova vzniknile manjše kavarne, kar pripisuje ekonomski krizi, ki je ljudi prisilila, da so začeli iskati priložnost v manjših poslih. Brez težav, priznava, pa je prevzel še eno našo navado, ki preseneti marsikaterega tujca. »Doma se obvezno preobujem v copate,« pove povsem resno in dodaja, da se ob vrnitvi v Ameriko kar

Will Tomford / Foto: Tina Dokl

ne more navaditi, da se ljudje doma ne sezujajo.

Precejšnje razlike opaža med našim in ameriškim šolskim sistemom, pri čemer meni, da ima vsak

svoje prednosti. »V Ameriki večji poudarek namenja- jo kritičnemu razmišljanju, ne učenju na pamet. Ponekod dobiš oceno že samo za prisotnost pri pouku, pa za

opravljanje domačih nalog in podobno. Izpiti v tem primeru predstavljajo le petino končne ocene.« Pri nas, opaža, pa so najbolj pomembni ravno izpiti. »Pri meni dijaki ne opravljajo testov, saj je moja vloga predvsem v tem, da jim pomagam, da se bolje naučijo angleškega jezika. Zato je včasih prav frustrirajoče, ker pri nekaterih dijakih ni videti, da bi jih to zanimalo, ker ne bo vplivalo na njihove ocene,« razočarano ugotavlja Tomford. Obenem pa ga je presenetilo, da se dijaki recimo pri fiziki v drugem letniku učijo težje stvari kot pri njih v četrtem. Zato bi bilo po njegovem idealno najti neko ravnotežje med obema načinoma poučevanja, ameriškim in slovenskim.

Čeprav tudi v službi v glavnem uporablja angleški jezik, pa se že prav dobro znajde tudi s slovenščino, poudari. »Jaz govorim slovensko, ampak je težko jezik,« se potru- di izgovoriti v slovenščini. Kljub temu, da se je z veliko volje lotil učenja slovenščine, pa je po njegovem težava, ker v Sloveniji vsi govorijo angleško. »Jih moram potem prav prisiliti, da z mano govorijo slovensko,« se posmeje in dodaja, da ta čas še najbolj pozna izraze za hrano. »Zelo rad namreč kuham, to je moj konjiček,« na koncu še razkrije Tomford.

Zanimivosti

Planinski izlet: Veliki Nabojs (2313 m)

Zapostavljen ob velikanu

»Kako si rekel, da se imenuje?« je bila moja reakcija, ko sem prvič slišala za ime gore, ki jo bomo obiskali danes. »Kakšen boys (fantje v angleščini)? Gora le za fante?«

JELENA JUSTIN

Od tedaj je minilo že precej let, a vzpon na Veliki Nabojs se mi je kar odmikal. Vzrok je preprost: njegov neposredni sosed Viš je nekaj sto metrov višji, zato verjetno bolj zanimiv, a samo toliko časa, dokler ne obišeš njega samega. Ko ga ogleduješ s sosednjih hribov, je videti kot malček v družbi mogočnega velikana; ko se odpraviš nanj, doživiš njegovo mogočnost tudi tu. Izhodišče vzpona bo dolina Zajezera, mimo kočice Pellarini do Nabojsove škrbine in od tam na vrh.

Skozi Rateče se zapeljemo proti Trbižu, kjer nadaljujemo v smeri Udin/Vidma po stari cesti. Kmalu zavijemo levo v vas Valbruna/Ovčja vas. Peljemo skozi vas in v križišču nadaljujemo levo v smeri doline Zajezera. Ob cesti so urejena parkirišča, mi zavijemo na drugo parkirišče, levo in se peljemo še nekaj sto metrov. S parkirišča nadaljujemo čez most, kjer pot kmalu zavije desno in se začne vzpenjati po poti št. 616 proti koči Pellarini. Precej časa hodimo po makadamski cesti, pri tovorni žičnici pa pot zavije v gozd in se začne strmo vzpenjati.

Kmalu smo na razpotju; levo gre pot na Kamniti lovec, desno pa nadaljujemo do kočice. Na koncu gozda smo na obsežnem melišču, kjer sledi še zadnji vzpon do kočice. Do nje smo potrebovali dve uri.

Od kočice nadaljujemo še naprej po poti št. 616. Na razpotju nadaljujemo desno proti Škrbini Nabojs/Sella Nabojs. Pot se v zmerem vzponu dviga po desni strani široke hudourniške doline. Z nekaj sreče bomo opazili še eno razpotje poti: desno namreč zavija grebenska pot na Veliki Nabojs, ki je bolj slabo označena, mi pa nadaljujemo levo

oz. naravnost po dolini navzgor. Rušje in macesni so vse redkejši, sledi še en odcep za Gola Nordest oz. Severna deber na Viš. Mi nadaljujemo proti škrbini. Pot preči melišče v levo in nas pripelje skoraj pod severno steno Viša, ko začne zavijati desno. Približno 50 metrov pod škrbino se desno odcepi pot na Veliki Nabojs. V tem delu poti je priporočljiva uporaba čelade, saj je svet skalnat, mestoma zagruščen. Vzpon v spodnjem delu je precej strm, a ni težav pri napredovanju, ker so izklesani stopi. Ne, spodnji del ni varovan. Pomagamo si z rokami. Po prvem skalnem delu dosežemo travnati teren in zavijamo bolj v levo. Mestoma precej strmo prečimo pobočja proti zahodu, nato se pot spet obrne proti vzhodu in se dvigne še bolj strmo. Pridemo povsem na greben, kjer se pod nami pokaže dolina Zajezera z Višarjami in Kamnitim lovcem. Pot se v vršnem delu ves čas strmo vzpenja in tehnično najzahtevnejši je del tik pod vrhom, kjer so na gladkih ploščah nameščene ohlapne jeklenice, kar nam omogoča varno napredovanje do vrha. Do vrha smo od kočice potrebovali dve uri.

Veliki Nabojs, na vrhu katerega stoji železni križ, je čudovit razglednik. Zahodno od njega je greben Poliških špičkov z Montažem povsem zahodno, nato pa

Jeklenice tik pod vrhom / Foto: Jelena Justin

Vrh Velikega Nabojsa. Zadaj Montaž in greben Poliških špičkov. / Foto: Jelena Justin

si sledijo Špič nad Plazom, Špič nad Cijanerico, Špič Hude police, Špič nad Nosom, Špič nad Špranjo. Tik pred nami je mogočni Viš s svojo divjo severno steno. Od Viša pa sledijo greben Gamsova mati, Mala špica in Divja koza. Če pogledamo proti Sloveniji, se pogled ustavi na Mangartu, Jalovcu, Loški steni, Triglavu. Z Velikega Nabojsa sestopimo po poti vzpona. Previdno predvsem na poti do Škrbine, saj

je precej strma in polna gruč. V dežju je sestop zaradi spolzkih skal in velike možnosti zdrsa lahko precej težak.

Možna varianta sestopa je tudi pot Carlo Chersi z Nabojsove škrbine, a nas v dolino Zajezera pripelje daleč, daleč od izhodišča.

Nadmorska višina: 2313 m
Višinska razlika: 1500 m
Trajanje: 7 ur
Zahtevnost: ★★★★★

Kočica Pellarini, 1499 m, z Velikim Nabojsom v ozadju / Foto: Jelena Justin

Dirndl na krožniku

ALENKA BOLE VRABEC

mizica,
pogrni se

Za dirndl vemo, da je to noša, v katero so oblečene prenekatero Avstrijke pa Bavarke, ne glede na to, ali gre za vaško ali mestno okolje. V času Oktoberfesta je »dirndl« z globokim izrezom zagotovo najbolj erotično oblačilo, cene pa se gibljejo od petdeset evrov v second hand shopu (trgovina z rabljenimi oblačili) do dva tisoč evrov, če je iz indijske svile ali dragocenih čipk. Če kdo išče žensko znanstvo na tem prazniku piva, mora samo natančno pogledati, kako je zavezan »njen« predpasnik. Če je pentlja v sredini, nad popkom, pomeni, jaz sem še devica, če je pentlja na desni strani, pomeni, jaz sem že oddana, zaročena ali poročena, če je na levi strani,

pomeni, nisem vezana, in če je zavezana zadaj na hrbtu, pomeni, jaz sem vdova. Seveda se ob tem burnem letoku piva zgodi, da pentlja po kakšni ljubezenski igrici zamenja mesto. A ko me v restavraciji v dolini reke Pielach v Mostviertlu natakara, oblečena v preprost, a mičen modro zelen dirndl, vpraša, če bi dirndl na krožniku, ugibam, ali je to past ali pa česa ne vem. No, s troedinostjo te besede se znanjo v Mostviertlu res pošaliti. Dirndl namreč pomeni dekle, nošo in drnuljo. In drnulje (latinsko cornus mas) v dolini reke Pielach so blagovna znamka. Marmelade, džemi, kompoti, sirupi, liker, žganje, celo nakit, narejen iz pešk, in ponarejene

olive, drnulje v slanici. Imajo lepoto kraljico drnulj, iz teh rdečih, ovalnih sadežev izdelujejo naravno kozmetiko, skratka, z drnuljo znajo zaslužiti. Za kuho morajo biti drnulje zelo zrele, temno rdeče, skoraj črnkaste. In radi jih ponudijo z divjačino. Seveda sva z Izbranim naročila jelenov hrbet v omaki iz drnulj in z gobovim zavitkom. Mesni del obeda je bil malo trd, gobov zavitek pa doživlja reprize.

**Zavitek z lisičkami
Eierschwammerlstrudl**

Za 4–6 oseb potrebuje: 1 zavitek listnatega testa (400 g), 400 g lisičk ali jurčkov, 400 g kuhanega, pretlačenega krompirja, 2 žlici masla,

2 šalotki, 1 strok česna, 4 rumenjake, 1 vejico pehtrana, 1/2 vejice majarona, 2 vejici peteršilja, sol, sveže zmlat poper, po želji še ščepec muškata.

Krompir skuhamo, olupimo in takoj pretlačimo. Gobe očistimo s čopičem in papirnato brisačo in jih zrežemo na lističe. Šalotko in česen olupimo, šalotko sesekljamo, česen stremo. Zelišča sesekljamo. Na stopljenem maslu prepražimo šalotko in česen ter dodamo gobe. Pražimo, dokler ne izpari tekočina. Odstavimo. Razvržljamo rumenjake, pridamo malce ohlajen krompir, gobe, sesekljana zelišča in začini. Na razvaljano testo nadevamo gobjo zmes na prvo polovico testene plošče, zapognemo robove in

zavijemo. V primeren pekač damo papir za peko in dve štručki zavitka, ki ju premažemo s stopljenim maslom. Pečemo v ogreti pečici na 175 °C 25 minut. Postrežemo s hrustljivo sezonsko solato.

**Drnulje v slanici
Dirndl in Salzlake**

1 l vode, 300 g soli, 350 g drnulj, koprc, nalomljen lovrorov list, poprova zrna

Zavremo vodo, dodamo sol in mešamo, da se stopi. Drnulje damo v kozarčke, pridamo poper in lovror, pridamo maslo in zalijemo z vročo slanico. Kozarček zapremo in ohladimo. Spravimo jih v hladen prostor (10–15 °C) za 4–6 tednov. Postrežemo k narezkom. Pa dober tek!

Nova kolaboracija

MIHA NAGLIČ

mihovanja

V zadnjem času je zbudil veliko pozornosti film o Hannah Arendt (1906–1975), nemško-ameriški filozofinji judovskega rodu. Režirala ga je Margarethe von Trotta, v glavni vlogi pa nastopa Fassbinderjeva muza Barbara Sukowa. Arendtova se je leta 1961 v Jeruzalemu udeležila procesa proti Adolfu Eichmannu, vodji sistema nacističnih koncentracijskih taborišč. Pričakovala je, da bo na zatožni klopi sam hudič v človeški podobi, a bil je le ubogljivi birokrat (»Celo nahod je imell«), ki je vestno izvrševal Hitlerjevo strategijo. Iz te zaznave je filozofinja razvila pojem banalnosti zla. V smislu: da večine zla na tem svetu ne povzročajo zločinci velikega formata, ampak »mali ljudje«, ki so ubogljivo v njihovi službi. Za ta pojav je uporabila tudi pojem

kolaboracije. Za holokavst in druge velike zločine niso krivi le storilci, ampak tudi vsi tisti, ki pasivno stojijo ob strani in vse to le mirno ali preplašeno opazujejo. Tudi Judje sami kot žrtve. Proti zlu se je treba aktivno upreti. Kolaboracija, aktivna ali le pasivna, krepi totalitarizem. V ta kontekst lahko postavimo tudi poziciji slovenskih partizanov in domobrancev in si mislimo svoje.

Pojmovanje slovite filozofije bi lahko uporabili tudi za razlago današnjih slovenskih razmer. Ko zdaj vsi v en glas obsojamo pojave finančne krize, korupcije, tajkunstva in drugega zla, pozabljam, da vsega tega niso zagrešili le pokvarjeni politiki in pohlepni bančniki in tajkuni. »Mali« državljani smo bili tisti, ki smo izvolili poslance v več sklicev državnega zbora, v njih so bile izvoljene vlade. Vsi ti so sprejemali zakone, ki so omogočili pohlepno »prihvatizacijo«, postavljali nadzornike v bankah in velikih državnih podjetjih ... A izvolili smo jih volivci, ki smo nato ves čas vse to le mirno opazovali. Na tihem morda tudi malo negodovali. A v glavnem smo bili tiho kot oprezne riti. Kar pomeni: kolaborirali smo z vse bolj očitno sistemsko korupcijo in tajkunizacijo. Molče smo pristajali na banalnost zla, ki se je razširilo in zajedlo v vse pore slovenske družbe. Šele v protestih v sklopu »vseslovenske ljudske vstaje« v minuli zimi je del državljanov šel na ulice in

pokazal, da je tega dovolj. A to je bil le del t. i. urbane populacije, večina ljudi na podeželju je vse skupaj spet le mirno gledala ... Kar pomeni: kolaborirala je s pokvarjeno elito. Najmanj, kar bi morali storiti državljani, ki nam je vsaj malo za pravno državo, je, da bi na naslednjih volitvah izbrali druge stranke in ljudi.

Upam, da se motim, a zdi se mi, da je slovenska desnica že gensko nagnjena h kolaboraciji. Pa ne mislim le na slovensko domobranstvo in generala Rupnika. Spomnimo se, kako so škof Rožman in prvaki SLS pozdravili italijansko okupacijo aprila 1941, še preden so pobudo prevzeli komunisti in OF. Podobno držo vidim v besedah Janeza Janše, ki je nedavno pozval vlado, naj čim prej zaprosi trojko za pomoč. Mar ne bi bila to ponovna okupacija!? Leta 1941 so nas okupirali vojaško, zdaj nas hočejo finančno, prvak opozicije pa takšno okupacijo celo spodbuja. Razlika je samo v formi, v bistvu je ni. Tuji finančni kapital se hoče polastiti ključnih slovenskih bank in gospodarskih družb, mi pa bomo potem samo še zamorci, ki bomo smeli delati za bedno plačilo, morebitni dobiček bo odtekal na tuje ... Še preden se to zgodi, moramo priznati, da smo takšno stanje zakrivali sami, ne le tisti, ki so kradli, ampak tudi vsi, ki smo jih le tiho opazovali. Vsi, ki smo kolaborirali in tiho pristajali na banalnost slovenskega zla.

Vaš razgled

Na Bledu so minuli teden slovesno zaznamovali šestdesetletnico originalne kremne rezine in ob tej priložnosti predstavili tudi dva nova okusa, čokoladnega in okus gozdnih sadežev. Če drugemu ne, je čokoladna kremšnita očitno teknila vsaj tamkajšnjim vrabcem, ki so si z užitkom privoščili kremno rezino, ki nekomu ni šla v slast in jo je skoraj nedotaknjeno pustil na mizi. M. R. / Foto: Tina Dokl

Po slovensko: Če vsak mesec z zavoda dobim petnajst belih fižolčkov podpore, od katerih odštejem dvanaest črnih fižolčkov za DDV, tri za nepremičninski davek in enega za vinjeto, je na koncu še vedno en beli fižolček premalo. Po japonsko: Igra, ki poteka med dvema igralcema, se imenuje GO in je tradicionalna japonska miselna igra, ki so jo med drugim predstavili na japonskem dnevu v Zbiljah. I. K. / Foto: Matic Zorman

Nove knjige (193)

Raubarski cesar

MIHA NAGLIČ

»V Poljanah so se mu (Igorju Torkarju) zelo priljubila domača imena, narečje, ljudje. Ob prebiranju Tavčarja je naletel na zgodbe, ki so bile iz mesa in krvi še vedno žive. Prizorišča in dogajanja so bila ista; niso se spremenila imena vasi, domačij, področij in ljudi. Iz Tavčarjevih pripovedi (Kuzovci, Holekova Nežika, Kako se mi ženimo, Grajski pisar in Kočarjev gospod) je izbrskal junake in prizorišča, spletel nov venček zgodb o ljubezni, verovanju, sovraštvu in delu. Iz ljubezenskih zgodb: Holekove Nežike in Erazma, Franjice in Jurija, županove Lenke in kuzovca Petra Smuka je nastala osnovna zgodba o ljubezni

med Raubarskim cesarjem in Karlučanovo Lenko; mestni škric Erazem pa je ostal praznih rok ... Raubarski cesar je bil otrok, prijatelj in ljubica Igorja Torkarja v Poljanah. Z njim se je stopil s poljansko družčino in iz Poljancev izvalil najboljše, kar so bili v gledališču sposobni. Predvsem pa je ustvaril zgodbo in vzdušje, o katerih se pletejo nove zgodbe in neverjetno lepi spomini.«

Gornji stavki Andreja Šubica so iz knjige, ki je zelo poljanska. Izšla je ob stoletnici rojstva pisatelja Igorja Torkarja (1913–2004), ki ni bil Poljanec, a je v Poljanah in s Poljanci preživel veliko časa kot aktivni vikendaš. Z domačini se je povezal zlasti v gledališkem projektu Raubarski cesar. Igra,

napisana in odigrana v poljanščini, je bila uprizorjena dvakrat, obakrat v več ponovitvah: 1973 v Poljanah in 1977 kot abonmajska predstava na odru Šentjakobskega gledališča v Ljubljani – s poljansko zasedbo, seveda. Dokumentirana je na filmu, videli smo jo na TV Slovenija. Besedilo igre je prvo v tej knjigi, sledi pet Tavčarjevih povesti in spremni besedi urednika knjige Andreja Šubica (poljanskega kulturnika in loškega zdravnika) in Torkarjeve hčerke Mojce Šuklje. Poljanska je knjiga tudi zaradi ilustracij Maje Šubic in oblikovanja Nives Lunder in, ne nazadnje, zaradi založnika – Poljanca Branimirja Nešovića, direktorja in lastnika založbe Modrijan v Ljubljani. Raubarski cesar

je bil že prej del poljanske kulturne dediščine, zdaj se je ta opus prav lepo zaokrožil in si postavil knjižni spomenik. Mojca Šuklje čisto na koncu izpostavi tudi aktualno ost knjige, najde jo v Lenkinih besedah gospodu Erazmu: »Zdej vidm pa tud dobar viem, de sa dons ledje, ke nuosjo čarne pa na riep uriezane sukne, vieč raubari ket Pieter Smuk, ke ga mam za poštega raubarja.« Res: živimo v času, ko so nepošteni raubarji povsem prevladali nad poštenimi.

Igor Torkar,
Raubarski cesar,
Modrijan, Ljubljana,
2013, 232 strani, 15 evrov,
www.modrijan.si

Radio Triglav GG

NAJ ŽIVI VESELA DRUŽBA

Pekovska, belokranjski plesi, Imala sam puža muža, Saltarello, venček slovenskih narodnih ... Predoslje so gostile X. Mednarodni otroški festival FOS 2013.

Alenka Brun

Kulturno društvo Folklorna skupina Iskraemeco Kranj je v sodelovanju z Osnovno šolo Predoslje Kranj in JSKD Območno izpostavo Kranj organizirala Mednarodni otroški festival FOS 2013. Tokrat že desetič. Najbolj zanimivo je bilo dvodnevno plesno dogajanje in nastopi, ki so potekali v Kulturnem domu v Predosljah in na Glavnem trgu v Kranju. Festivala so se udeležili Slovenci, Hrvati in Italijani.

Rdeča nit letošnjega jubilejnega festivala FOS Predoslje 2013 so bili utrinki kulturne dediščine v plesu, glasbi, pesmi in besedi. Vse to smo lahko videli najprej v petek zvečer, ko so mladi folklorniki nastopili prvič. Na odru Kulturnega doma

v Predosljah smo spoznali otroško in mladinsko folklorno skupino Iskraemeco pa njihovo tamburaško skupino, Trio Zvon. S harmoniko sta se predstavila Jaka Hudobivnik in Gašper Pičman, Rok Košnjek pa z baritonom. Zaplesala je tudi otroška folklorna skupina Rožmarin iz Vnanjih Goric pa italijanska Gli Paes Mei, kjer je s svojo samozavestjo in igranjem na harmoniko navdušil najmlajši član skupine; z barvitimi oblačili, ki izhajajo iz leta 1836, razigranostjo, plesom in petjem pa je skupina zbujala pozornost že pred nastopom. Povprečna starost v skupini je 17 let, medtem ko je povprečna starost Avriklja, otroške folklorne skupine iz Društva narodnih noš na Komenskem le sedem let, kar je pomenilo, da je bila na festivalu to skupina z

najmlajšimi člani. Predstavili so se z Le plesat me pelji in prisotne v dvorani navdušili s svojo prisrčnostjo. Iz Hrvaške pa je festival obiskala otroška folklorna skupina Prigorec iz Kulturno umetniškega društva Prigorec. V Kranju se je festivalskim udeležencem med nastopom s svojo koreografijo pridružil tudi Mažoretini in twirling klub Kranj.

Vsako leto razpišejo na sodelujoči osnovni šoli še šolski natečaj za najboljšo pesem, dve, ki dobita častno mesto in objavo ob program festivala, potem pa sledi še javno branje na festivalu. Na temo utrinkov sta se tokrat najbolje odrezala četrtošolca Pika Pauletič in Gaber Grašič s pesmima Utrinki ter Pesem o starih časih.

Z vezno besedo sta med dogajanjem spretno krmarila Sebastijan Sajovic in Tanja Šink, ki sta v oblačilih,

narejenih posebej za Zoisove plesne, ki jih pleše FS Iskraemeco, spominjala na elegantnost iz časov, ko so po ulicah vozile še kočije in so se dame pred vročim soncem skrivale pod dežnički, ki so se morali stilsko ujemati z oblačili. Takrat o nebotičnikih, asfaltnih cestah, kavernih avtomatih še ni bilo ne duha ne sluha.

Mednarodni otroški festival je trajal dva dni, poleg nastopov pa so mladi folklorniki imeli tudi sami pester program. Nastanjeni so bili v Dijaškem in študentskem domu Kranj, ogledali so si Brdo, Bled, celo Ljubljano, da jim kaj zaplesali. Zabavali so se ob peki jabolčnega zavitka, imeli spoznavni družabni večer, kjer pice nikakor niso manjkale, ravno tako pa so jim festivalske dni poleg nastopov zapolnile tudi dnevne družabne igre.

Mladinci FS Iskraemeco v belokranjskih narodnih nošah: Tilen, Jure, Matej, Vid in Beno / Foto: Tina Dokl

Marija Šenk, Nika Hudobivnik, Barbara Zorman in Dušan Stanko / Foto: Tina Dokl

Otroška folklorna skupina Gli Paes Mei Kulturnega društva Paes Mei Folk Group iz Italije se je predstavila z odrsko predstavitvijo avtorja Scandorza Silvia. / Foto: Tina Dokl

Otroška folklorna skupina Prigorec, kjer so otroci stari od sedem do enajst let, vodja skupine Lorena Čorič (desno zadaj) pa šteje petindvajset let. / Foto: Tina Dokl

Radio Triglav®
Radio Triglav Jesenice, d.o.o., Trg Tometa Cufarja 4, 4270 Jesenice

Gorenjska 96 MHz
RADIO ZA RADOVEDNE

89.8 91.1 96.3

Gorenjski prijatelj

Radio Sora d.o.o.,
Kapucinski trg 4, 4220 Škofja Loka,
tel.: 04/506 50 50, fax: 04/506 50 60,
e-mail: info@radio-sora.si

RADIO SORA

NAGRADNA KRIŽANKA

Ko se vam ni treba odločati med družinskim in športnim avtomobilom.

Golf med karavani. Novi Golf Variant.

Nova generacija vsestranskega Golfa Variant med karavani izstopa predvsem zaradi popolnoma novega in izrazito dinamičnega športnega dizajna. Prostorna notranjost in še večji 605-litrski prtljažnik zagotavljata dovolj prostora za vse aktivnosti vsakdanjika.

Novi Golf Variant že za 17.105 EUR.

Emisije CO₂: 99–120 g/km.

Kombinirana poraba goriva: 3,8–5,2 l/100 km.

Slika je simbolna. Več informacij o specifični porabi goriva in specifičnih emisijah CO₂ pri novih osebnih vozilih najdete v priložni priročniku o varčni porabi goriva in emisijah CO₂, ki ga lahko brezplačno dobite na prodajnem mestu in na spletni strani www.volkswagen.si.

Das Auto.

Avtohiša Vrtač, d.o.o. Kranj

Delavska cesta 4, 4000 KRANJ

tel.: 04 27 00 200, faks: 04 27 00 222

www.avtohisavrtac.si

Nagrade:

1. nagrada: enodnevna uporaba – NOVI GOLF VARIANT

2. nagrada: enodnevna uporaba – VW POLO

3. nagrada: poklanja Gorenjski glas

Rešitve križanke (geslo, sestavljeno iz črk z oštevilčenih polj in vpisano v kupon iz križanke) pošljite do srede, 23. oktobra 2013, na Gorenjski glas, Bleiweisova cesta 4, 4000 Kranj. Rešitve lahko oddate tudi v nabiralnik Gorenjskega glasa pred poslovno stavbo na Bleiweisovi cesti 4.

1	2	3	4	5	6
7	8	9	10	11	12
13	14	15	16	17	18
19	20	21	22	23	24
25	26	27	28	29	30

SESTAVIL: F. KALAN	KOSTNI ZLOM	SOBNO GRELNO TELO	GORSKO REŠEVALNE SANI	AFRIŠKI PTIČ TEKAČ	MESTO V UKRAJINI	2. IN 1. VOKAL	REKA V RUSIJI	ROPARSKA PTICA	TALNA POVRŠINA	VAS PRI IGU	STOP- NICAST SLAP
NAŠ PISATELJ (F. L.)	4									15	
DEL LJUB- LJANE				21							
POZDRAV OB SLO- VESU						REKA V TURČIJI, ARAS PRODAJNI IZDELKI					
KATJA ISKRA			KRAJ POD STORŽIČEM	ZELENICA OB HIŠI UŠESNO NAKITJE	12			TONE GOGALA	ANA KLAŠNJA LEPOTEC		
NAŠA GLASBENA SKUPINA						OSMI INTERVAL				24	
DRŽAVA V ZDA			13		GL. MESTO IRAKA REKA IN POKRAJINA V BOSNI						
DVOJNA POTEZA PRI ŠAHU, ROKADA					7		GRŠKI OTOK V SPORADIH	NADLEŽNA ŽUŽELKA ETIOPSKI VELIKAŠ			
ANTIČNA ZGRADBA V PULI						LANENO PREDIVO KNJIŽNA POLICA		25		ŽENSKI PEVSKI GLAS	PRITAJENO GORENJE
GORENJSKI GLAS	DEŽELA LAPONCEV	PISEC LIBRETA ZA OPERO DRŽAVNI SOCIALIZEM									
ROMUNSKA DENARNA ENOTA	3			V KAPLJICE RAZPRŠENA TEKOČINA ALBANEC						2	
ANJA TOMAŽIN			JAZONOVA LADJA GRŠKI OTOK V KILADIH			20		VOJAŠKA FORMACIJA	PETER ERZEN PRISTAŠ ELEATOV		
FRANČOSKI PLEMIČ, PER				10	DUNAJSKA MESTNA ČETRTE OPERIST CARUSO						
BELO MUŠKATNO VINO							NAŠ PESNIK (JOŽE)				
MESEC V JUDOV- SKEM KO- LEDARJU						14	ČLAN SODNEGA ZBORA	PEVKA LOVICH PRIKAZEN		16	
SLAVKO ZLATIC			BRAZGO- TINA (ST. IZRAZ) LISTIČ							GOŠČA, USEDLINA	KRAJ PRI KOPRU
KELTOLOG			22				30	TVOR			
AMERIŠKI VOJAK				KOVINSKI DEL PUSKE MILNICA				STEGNO	SILICIJ OSEBA, KI NAROČA STORITEV		
GORENJSKI GLAS	UMAZAN OTROK	SPOSOBEN ČLOVEK POSLO- VANJE								6	
NAŠ BIVŠI NOGOME- TAS (JANI)					GRŠKA GORSKA NIMFA DROBEC KAMNINE	17					
FENIČANSKI KRALJ	1							GRM S TROM LEDOM			29
ZLITINA ZA ELEK- TRIČNE GRELNICE							NAŠ ZGO- DOVINAR (LOJZE)	ZGORNJA OKONČINA ENOOKI VELIKAN IZ ODISEJE			
KIM NOVAK			STROJ	BIVŠI HRVAŠKI KOŠARKAR (TONI)						STROKOV- NJAK VEDE O EGIPTOV- SKI KUL- TURI	DENARNI SKLAD
PESEM HVALNICA				GLASBENIK SMOLAR SLIKAR ŠUBIČ					BIVŠA ŠVIČARSKA SMUČARKA (SONJA)		23
ZAREZA V KOVINI		28							PESNIK GRUDEN ORANŽADA		
AEROSOL AGENOR ASPERN OREADA VJATKA	RASTLINA Z BODEČIMI LISTI	STARO- RIMSKI POZDRAV OZARE OB NJIVI		18			HRV. PEVEC (DUŠKO) HUMORIST GASPERIČ				27
LEKTOR									PAVEL DOLAR BOBNAR BEATLOV (RINGO)		
PREDUJEM				OBLIKA IMENA MARINO	SNEŽNI ZAMET ANTIČNO IME REKE GUADIANE			11			ČRNKAST VOL
DESTILAT PREMOGA	8							KOSITER	VRTENJE TELOVADCA OKOLI DROGA IZIDOR		
TOMO ČESEN			VELIKA ZAČETNA ČRKA AMERICIJI			19					9
ZVIJAČA							IZRODEK				
GRŠKI OTOK V EGEJSKEM MORJU			5				NORVEŠKA (ORIGINAL)		26		

DRUŽABNA KRONIKA

KOŠARKARICE S KUHALNICO

Festival okusov se je zaključil, zaključuje se tudi Teden restavracij, v Podčetrtku so pripravili Dneve slovenskega turizma, največ ustvarjalnosti pri pripravi šmorna pa so pokazale kranjske košarkarice.

Alenka Brun

Na Dnevih slovenskega turizma je bilo dogajanje pestro, mimogrede pa so Fijetovci, člani društva slovenskih turističnih novinarjev, podelili tudi kristalni Triglav, priznanje za vrhunske dosežke v slovenskem turizmu. Letos ga je dobil ThalassoSpa Lepa Vida v Krajinskem parku Sečoveljske soline.

Že pretekli konec tedna je bil izbor kulinarčne ponudbe velik. Festival okusov se je zaključil z dobrodelno

Školjkojado in se prevesil v Teden restavracij, kjer lahko za res majhen denar okušate izvrstne jedi znanih – tudi gorenjskih restavracij.

Podvinski chef Uroš Štefelin je spet ustvarjal in pehodontni meni p oročil s pivi Vizir iz Črnomlja. Ljubitelji piva so prišli na račun tako pri glavni jedi kot pri sladici, kjer je sladoled iz piva v kombinaciji z jogurtovo peno po okusu izstopal, tepka v čokoladi pa je bila videti kraljevska.

Na Bledu se je z izborom jedi v Grand Hotelu Toplice predstavila domača kuharska reprezentanca. Sestavila je meni s štirimi hodi,

pripravo večerje pa uporabila kot trening za novembrsko tekmovanje v Dubaju, kjer se bo potekalo svetovno prvenstvo ekip v pripravi hladno toplega bifeja in kuhanja glavne jedi v živo.

Jesenski časi so kot nalašč za okušanje vin. Gorenjci oziroma Kranjčani že napovedujejo 6. Vinsko pot v rovi pod starim Kranjem, kot uvod pa se je včeraj v Kavarni Khislstein 12.56 Kranj predstavil prvi vinar, v prihodnjih dveh četrtkih pa bomo spoznali še Vina Graben in kmetijo Jogan s Krasa. Brez kostanja pa tudi ne bo šlo.

Blejski Vinergisti so v svoje vrste danes zvečer povabili

znamenitega istrskega vinarja s Hrvaške strani – Kozlovića, medtem ko v kranjskogorskem Skippassu gostijo še eno svojih večerij z vini – lahko bi rekli kar Kozlovićevega soseda Kabola.

Tudi v kranjski Domači vasi so bili pred kratkim dobrodelni, v soboto pa so organizirali Šmorn fest, kjer so se v pripravi slatne jedi pomerile štiri ekipe, na koncu pa so zmagala dekleta iz ŽKK Triglav Kranj. Mlade košarkarice so pripravile šmorn z lešniki, čokolado in kokosom. Tekmovali so še predstavniki Mestne občine Kranj, Proteini.si in ekipa Marjance Scheicher.

Denis in Maja Imširović, kreatorja slovenskih piv pod znamko Vizir

Tepka je bila včasih sadež revnih, sedaj je deležna tudi čokoladnih oblivov ...

Slovenska kuharska reprezentanca je na Bledu vadila pripravo predvsem glavne jedi. Šef ekipe je Tomaž Vozelj, med dekleti pa najdemo 'sladko' Almo Rekič.

Kroznik reprezentance: mariniran losos z janežem na solati koromača z želejem zelenega jabolka, sladoledom rdeče pese in kremo avokada.

Rumpsteak z jurčkovo skorjico in balzamično omako, telečji file s priželjcem, matevž, glazirana šalotka, pečena rdeča pesa in gomoljna zelenjava z ohrovtom

Urša, Maša, Maja, Živa in Manca se s kuhlalnice v roki in sestavinami za šmorn znajdejo tako dobro kot na košarkarskem igrišču.

VRTIMO GLOBUS

Ločena, toda srečna

Po 22 letih sta se razšla Kris (57) in Bruce Jenner (63). Par že od junija živi ločeno življenje. »Super nama gre. Kris je srečna, sam sem srečen, nihče ni prizadet zaradi ločitve,« je povedal Bruce, ki pravi, da bosta s Kris ostala še naprej dobra prijatelja, kar potrjuje tudi dejstvo, da bo Bruce Jenner še vedno del resničnostnega šova Keeping up with the Kardashians.

Kathy Bates si je dala odstraniti prsi

Ameriška igralka Kathy Bates (65) pravi, da rak na dojkah teče kot reka skozi njeno družino. »Moja mama in nečakinja sta zboleli za rakom na prsni, teta pa je umrla,« pravi Batesova, ki so ji lansko leto odkrili tumor na dojki, pred desetimi leti pa je premagala raka na jajčnikih. »S tem ni šale, zato sem se odločila za dvojno mastektomijo. Veliko je stvari, za katere bi si želela, da bi bile drugačne, vendar imam najboljše prijatelje, ki so moja največja sreča, zdrav um in številne interese.«

Stanje še ni kritično

Tom Hanks (57), ki se že 21 let bori s sladkorno boleznijo, je priznal, da je bolezen sicer napredovala, vendar zaenkrat stanje še ni kritično. »Zdravnik mi je rekel: S povečanim krvnim sladkorjem se boriš že od 36. leta. Čestitke, pravkar ste diplomirali – imate sladkorno drugega tipa,« je povedal z oskarjem nagrajeni igralec, ki je zaradi bolezni na strogi dieti, zaradi katere je že izgubil nekaj odvečnih kilogramov.

Marilyn podlegla plastičnim operacijam

Najbolj slavna svetlolaska Marilyn Monroe, ki je v petdesetih veljala za največjo igralsko in modno ikono, je podlegla plastični operaciji nosu in brade. Podatek, za katerega javnost do danes ni vedela, razkriva igralkina zdravstvena kartoteka, ki bo na prodaj na javni dražbi prihodnji mesec. Vrednost kartona ocenjujejo na 15 do 30 tisoč dolarjev.

Tina Krč iz Nove vasi pri Preddvoru je dve desetletji nastopala na domačem gledališkem odru. Po žilah se ji pretaka igralska kri: igrali so že njeni stari starši, njena mama Francka Rozman je znana po svojih humorističnih nastopih. Igra tudi njen mož, igralski geni pa se prebujajo tudi pri sinovih Štefanu in Matiju. / Foto: Tina Dokl

Mestno pokopališče Kranj
Pogrebne storitve
Komunala Kranj, javno podjetje, d.o.o.

Pogrebne in pokopališke storitve

Neprekinjeno smo vam na voljo na številki 041 638 561.
Z vami tudi v najtežjih trenutkih.

V 82. letu starosti je umrl naš dragi

MARJAN ANDREJ PRINČIČ

rojen 27. 7. 1932, iz Kranja.

Vpis v žalno knjigo v njegov spomin bo v ponedeljek, 14. oktobra 2013, od 10. do 15. ure na mestnem pokopališču v Kranju. Cvetje in sveče hvaležno odklanjamo.

Žalujoci: žena Cilka, sin Andrej in hči Ines z družinama

*Ni več trpljenja, ne bolečine
življenje je trudno končalo svoj boj.
/ S. Gregorčič /*

ZAHVALA

V 102. letu nas je zapustila

JOŽEFA FINŽGAR

roj. Bergant

Iskreno se zahvaljujemo vsem, ki ste nam v teh težkih trenutkih stali ob strani, izrekli sožalje, darovali za sveče, cvetje, sv. maše in jo pospremili na zadnjo pot.

Posebej se zahvaljujemo njeni osebni zdravnici dr. Pavlinovi za izjemen trud, da bi ji lajšala težke trenutke. Hvala medicinskim sestram Ivici, Heleni in Ani ter Mojci za skrbno nego na domu. Hvala tudi pogrebni službi Navček, g. Galetu, sosedom, ministrantom, pevcem, praporščakom in domačemu župniku g. Klunu za lepo opravljen pogrebni obred.

Žalujoci: hčerka Jožica, sestra Nada in drugo sorodstvo

*Jesen življenja se v lepoti bogato,
zrelo razbohota.
In v zlatem siju dozori.
Nato počasi luč utrne.
Srce bogato zemlji vrne,
da ponovno se rodi.
(avtor neznan)*

ZAHVALA

V 88. letu starosti nas je zapustila naša draga mama

NEŽKA TRČEK

roj. Cigale iz Gorenje vasi, po domače Pretovška Nežka iz Koprivnika

Ob boleči izgubi naše drage mame se iskreno zahvaljujemo vsem sorodnikom, sosedom, prijateljem, sodelavcem podjetja Marmor Hotavlje in vsem, ki ste nam v teh težkih trenutkih stali ob strani, nas tolažili in pomagali. Posebno zahvalo izrekamo tudi osebjem doma starejših Bor Črni vrh, za vso skrb in nego v času njene bolezni.

Iskrena hvala tudi gospodu župniku za lepo opravljen obred in sveto mašo, pevcem, pogrebni službi, praporščakom in sosedu Štefanu za poslovljni govor. Hvala vsem, ki ste jo pospremili na njeni zadnji poti. Ohranite jo v mislih in svojih srcih.

Vsi njeni
Gorenja vas, 11. oktobra 2013

*K nebu dvignem jaz oči,
milijarde zvezd zasveti mi,
v daljavi ena zažari,
sprašujem se, si morda Ti.*

ZAHVALA

Ob boleči izgubi drage mame, stare mame, babice, prababice

MARIJE FRELIH

Čežarjeve Milke z Brezij pri Trziču 33

se zahvaljujemo vsem sorodnikom, sosedom, prijateljem in znanecem, vsem, ki ste nam v teh težkih trenutkih stali ob strani, nas tolažili in nam pomagali. Posebna zahvala dr. Alici Kikel in patronažni sestri Cvetki iz Zdravstvenega doma Trzič, osebjem bolnišnice Jesenice, župnikoma Ivanu Potrebuješu in Cirilu Lazarju, govnici Franji za poslovljne besede, pevcem Zupan in trobentaču, sosedi Silvi in Andreji ter pogrebni službi Mežnar za lepo opravljen pogrebni obred. Vsem imenovanim in neimenovanim pa najlepša hvala za izrečeno sožalje, podarjeno cvetje in sveče, in ker ste našo drago mamo tako številno pospremili na njeno zadnjo pot.

Vsi njeni
Brezje pri Trziču, 6. oktobra 2013

ZAHVALA

V 89. letu starosti nas je zapustila

FRANCKA BEŠTER

iz Zgornje Besnice

Ob njenem slovesu se zahvaljujemo sorodnikom, sosedom, prijateljem, znancem in nekdanjim sodelavcem Elektra Gorenjska za izrečeno sožalje, podarjeno cvetje, sveče in darove za svete maše. Posebej se zahvaljujemo župniku Jakobu Kralju za lepo opravljen pogrebni obred in sveto mašo ter pevcem in pogrebni službi Akris. Zahvaljujemo se osebjem in oskrbovancem Doma sv. Martina v Srednji vasi in osebjem Splošne bolnišnice Jesenice. Hvala vsem, ki ste jo pospremili na njeni zadnji poti.

Vsi njeni
Zgornja Besnica, 4. oktobra 2013

OSMRTNICA

Tiho nas je zapustila naša draga mama

HELENA BOGATAJ

rojena Vurnik

Od nje se bomo poslovili danes, v petek, 11. oktobra 2013, ob 15. uri na pokopališču v Radovljici. Žara bo v poslovljni vežici na pokopališču v Radovljici danes od 11. ure dalje.

Žalujoci: sin Boris z ženo Lučko in sinom Erikom, sestri Milka in Meta ter brat France z družinama, svakinja Metka z družino in vsi, ki so jo spoštovali in imeli radi

Radovljica, 8. oktobra 2013

ZAHVALA

Po dolgi bolezni nas je v 87. letu zapustila draga mama, babica, prababica, tašča, sestra, teta

MARIJA VRHOVNIK

roj. Tolar

Ob njenem slovesu se iskreno zahvaljujemo sorodnikom, sosedom, prijateljem in znancem za tolažilne besede, cvetje, sveče, darove za svete maše in pisna sožalja. Najlepša hvala zdravstvenemu osebjem ZD Škofja Loka, Bolnišnici Golnik, Domu ostarelih Gornji grad, župnikoma Franciju Aliču in Simonu Fortuni za lepo opravljen pogrebni obred, zvonarjem, pevcem, trobentaču in pogrebni službi Navček in vsem neimenovanim.

Vsi njeni
Sv. Duh, 25. septembra 2013

ZAHVALA

V 70. letu je svojo življenjsko pot sklenila naša draga

ANGELCA ZAPLOTNIK

p. d. Jeričeva Angelca s Trstenika

Iskreno se zahvaljujemo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem za izrečeno sožalje, podarjeno cvetje in sveče ter za spremstvo na njeni zadnji poti. Hvala g. župniku Branku za lepo opravljen pogrebni obred, pevcem in pogrebni službi Navček. Posebna zahvala pa velja sosedom za pomoč in darovane maše. Vsem imenovanim in neimenovanim še enkrat iskrena hvala.

Vsi njeni
Trstenik, Cerklje, oktobra 2013

ZAHVALA

V 71. letu nas je zapustila sestra in teta

FRANCKA PLEŠA

iz Struževega

Ob njenem slovesu se zahvaljujemo sorodnikom, sosedom, prijateljem, znancem, KS Struževo in RK Struževo. Iskrena hvala g. župniku Šveglju iz župnije Zlato polje za pogrebni obred in sv. mašo, Bolnišnici in negovalnemu oddelku Golnik, Domu upokojevcem in Društvu upokojevcem Kranj, pevcem okteta Klas, pogrebni službi Navček in pogrebni službi Komunale Kranj.

Žalujoci vsi njeni
Struževo, 1. oktobra 2013

ANKETA

Ogrevanje
je (pre)drago

BOŠTJAN BOGATAJ

Ogrevalna sezona se je že začela, s tem pa nabiranje enega največjih stroškov družinskega proračuna. Kako se ogrevate vi, razmišljate o menjavi energenta ali obnovi fasade, menjavi oken? Ste to že opravili, koliko prihranite?

Foto: Tina Dokl

Metod Mrak:

»Ogrevam se z lesenimi briketi, ki jih dobimo kolikor toliko ugodno. Pred leti mi je svetoval prijatelj, odlično se obnese. Ko je zunaj zares hladno, zakurim tudi v krušni peči.«

Pavla Vogrič:

»Strošek ogrevanja niti ni visok, saj se že nekaj let ogrevamo na drva. Prej smo uporabljali kurilno olje, potem zamenjali kotel, uredili tudi toplotno črpalko, strošek je padel na tretjino.«

Primož Troppan:

»Letos smo prenovili fasado bloka, zato nam še ni treba ogrevati. Strošek je visok, z ukrepi, prej smo zamenjali okna, ga uspešno zbijamo. Pričakujem še nižje zneske na položnicah.«

Borut Perpar:

»Ogrevam se na kurilno olje in tudi v prihodnje prehod na lesno biomaso ne pride v poštev. Kdor kuri drva, veliko bolj onesnažuje naše ozračje. Seveda pa bi morali kurilno olje poceniti.«

Minka Valenta:

»Ogrevamo se na drva in kurilno olje, oboje je visok strošek. V tem obdobju kurimo še lanska drva, nekaj moramo ukreniti, da bo tako tudi pozimi, saj je olje predrago. Okna smo že zamenjali.«

Želijo več obiska na domu

V Poljanski dolini je 19 ponudnikov domačih dobrot s kmetij. Povezali so se, saj želijo, da jih več kupcev obišče na domu in se pri tem tudi dobro počuti.

BOŠTJAN BOGATAJ

Visoko – »Pot poljanskih dobrot je najprej začetek dobrega sodelovanja med nami, ko skupaj ustvarjamo turistično ponudbo, upam, da bomo privabili čim več turistov. Veliko se jih le pelje mimo, naj se ustavijo in spoznajo naše prednosti,« o projektu pravi Katarina Brence s kmetije Pustotnik, ki je znana po sedemdesetih vrstah sira. Ponudniki, ki so zbrani tudi v posebni knjižici Pot poljanskih dobrot, v njej so tudi namigi za ogledne in različne aktivnosti v Poljanski dolini, so se predstavili s polnimi mizami v Tavčarjevem dvorcu. In znova dokazali, da prijaznost in odprtost prebivalcev Poljanske doline ne pozna meja, kaj šele, da bi obiskovalec lahko odšel lačen.

»Tematske poti v Poljanski dolini že obstajajo, od Rupnikove linije, v Zali, čebelarske poti in podobno, sedaj jih povežemo še ponudniki piškotov, soka, sadja, suhomesnatih izdelkov, žganja, zelja, piškotov, potic in vsega dobrega, kar lahko prihaja s kmetij,« je pojasnila Marija Demšar s Turizma Škofja Loka. Obiskovalci se bodo na poti lahko odpravili peš, s

kolesom ali avtom, še posebej bodo veseli skupin, ponudniki pa bodo poskrbeli, da gostje ne odidejo žejni in lačni.

»Če je še pred leti veljalo, da se doma ne splača pridelovati, saj je v trgovini vse poceni in je bila domača solata slaba, ker je kmalu ovenela, smo se začeli zavedati pomena izvora hrane,« je ob predstavitvi zadovoljno povedal domači župan Milan Čadež, ki goste vabi, da naj se ob obilici dobrega v Poljanski dolini gostje ustavijo, napolnijo baterije in ostanejo kak dan več.

»Minister za zdravje bi imel manj dela, če bi uživali le domače dobrote,« meni župan.

Iz sosednje občine Žiri sta v pot vključena dva od 19 ponudnikov, župan Janez Žakelj pravi, da se bodo še morali učiti od sosedov: »Sicer velja, da smo mi bolj industrijska občina, vendar tudi nam godijo domače dobrote. Turizem je priložnost in ta ne pozna občinskih meja.«

Marinka Rejc iz Krnice upa, da bo več povpraševanja in obiska na njihovi biodinamični kmetiji pr Rejcu. Med drugim ponuja tudi

kruh brez kvasa: »Je zdravilen in obstane dlje časa, seveda tudi drug kruh, piškote, zelenjavo. Povpraševanja po naravni, biodinamični hrani je vedno več.« »Dober glas seže v deveto vas,« pa pravi Jože Jereb s kmetije Žunar, ki je znana po suhomesnatih izdelkih, in doda, da je čim krajša veriga od proizvajalca do končnega potrošnika najboljša: »Je najbolj zdrava in najcenejša, upam, da bo čim več obiskovalcev prišlo tudi na našo kmetijo.« Vsi ponudniki imajo na kmetiji odprto vse dni v letu.

Pridelovalci in predelovalci poljanskih dobrot znajo poskrbeti za obiskovalce.

vremenska napoved

Danes bo oblačno in deževno, padavine bodo do večera oslabele in ponehale, od zahoda se bo zjasnilo. Jutri bo povečini jasno, zjutraj bo hladno. V nedeljo bo delno jasno, suho in topleje.

Agencija RS za okolje, Urad za meteorologijo

PETEK

11/13 °C

SOBOTA

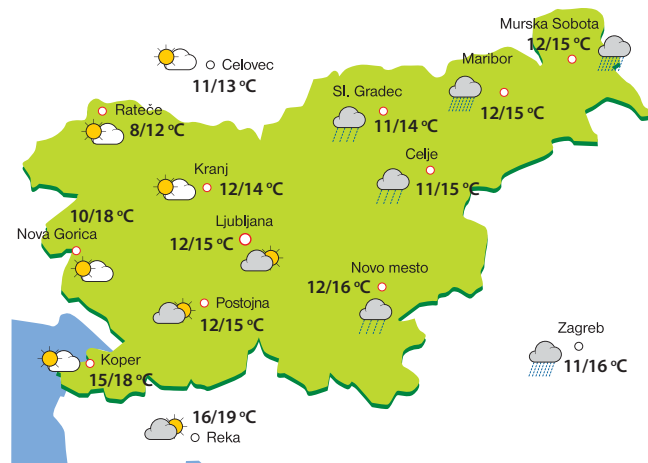

3/13 °C

NEDELJA

9/17 °C

BITNJE

Obnavljajo državno cesto Kranj–Škofja Loka

V teh dneh se je začela obnova dela državne ceste Kranj–Škofja Loka na odseku od Žabnice do Zgornjih Bitenj. Trajala bo do konca oktobra. Dela, ki jih izvaja Gorenjska gradbena družba, potekajo od 7. do 17. ure pod polovično zaporo ceste z ročnim usmerjanjem, v soboto in nedeljo pa je predvidena popolna zapora. Obnovo poškodovane ceste so začeli v Spodnjih Bitnjah, nato pa bodo mehanizacijo obrnili v smeri proti Kranju in nadaljevali dela do odcepa za pokopališče v Bitnjah. V soboto in nedeljo je predvidena popolna zapora odseka od Spodnjih Bitenj do osnovne šole v Žabnici, prihodnji konec tedna pa bodo znova ob popolni zapori urejali odsek od Spodnjih do Zgornjih Bitenj. V primeru neugodnih vremenskih razmer se lahko dela zamaknejo, sporoča izvajalec. Promet se je že prve dni obnove cestne povezave med Kranjem in Škofjo Loko preusmeril v notranjost naselij. **D. Ž.**

KAMNIK

Vlada za celovito rešitev problematike KIK-a

Vlada RS se je sistemsko lotila reševanja problematike v podjetju KIK Kemijska industrija Kamnik v stečaju – podjetju, ki se je še pred nekaj leti ukvarjalo s proizvodnjo, prodajo in skladiščenjem eksplozivnih in drugih nevarnih snovi. Z opustitvijo proizvodnje se je pojavila varnostna in okoljska problematika v kompleksu podjetja, ki je narekovala sistemsko reševanje na vladni ravni. Za zagotovitev hitre in učinkovite rešitve so se na podlagi ocene stanja, tveganj in predhodnih aktivnosti pristojnih državnih organov v izvrševanje ukrepov vključili Ministrstvo za notranje zadeve, Ministrstvo za obrambo, Ministrstvo za pravosodje, Ministrstvo za kmetijstvo in okolje, Ministrstvo za zdravje, pristojne inšpekcijske službe in predstavniki Občine Kamnik. Operativni načrt sanacije nevarnih snovi je že v aktivni pripravi. **J. P.**

ŠKOFJA LOKA

Zapora pri upravni enoti

Do srede, 16. oktobra, bo zaradi postavitve gradbenega dvigala ob objektu Mestni trg 20 pri Upravni enoti v Škofji Loki vzpostavljena popolna zapora uvoza na Mestni trg za ves motorni promet. Dela bodo v tem času potekala med 10. in 17. uro. Dostava v poslovne lokale bo potekala nemoteno, za stanovalce pa je vhod na Mestni trg zagotovljen iz Blaževe ulice. **D. Ž.**

RADIO KRANJ d.o.o.
Srtarjeva ul. 6, KRANJ

TELEFON:
(04) 281-2220
(04) 281-2221
(04) 2023-222
(051) 303-505

FAX:
(04) 281-2225
(04) 281-2229

E-pošta:
radiokranj@radio-kranj.si

www.radio-kranj.si